

Euroopa Liidu Teataja

C 231

48. aastakäik

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

20. september 2005

Teatis nr

Sisukord

Lehekülg

I Teave

.....

II Ettevalmistavad aktid

Regioonide komitee**59. plenaaristung 13.–14. aprillil 2005**

2005/C 231/01	Regioonide komitee arvamus teemal: "Ettepanek: nõukogu määrus, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta"	1
2005/C 231/02	Regioonide komitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu fondi (ERDF) kohta"	19
2005/C 231/03	Regioonide komitee arvamus teemal "Ettepanek Ühtekuuluvusfondi määruse kohta"	35
2005/C 231/04	Regioonide komitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv turulepääsu kohta sadamateenuste valdkonnas" ja "Valge raamat millega kohaldatakse EÜ konkurentsieskirju meretranspordi suhtes"	38
2005/C 231/05	Regioonide komitee "Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele: "Esimene aastaaruanne sisserände ja integratsiooni kohta"	46
2005/C 231/06	Regioonide komitee arvamus teemal "Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele: Uuring seadusliku ja ebaseadusliku sisserände vaheliste seoste kohta"	50

ET

Hind:
18 EUR

(Jätkub pöördel)

2005/C 231/07	Regioonide komitee arvamus teemal "Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile, mis käsitleb rahvusvahelist kaitset vajavate isikute korraldatud sisenemist ELi ja päritolupiirkondade kaitsevõime tõhustamist: "Püsivate lahenduste parem kättesaadavus"	55
2005/C 231/08	Regioonide komitee arvamus teemal "Komisjoni teatis: Euroopa naaberriikide poliitika — strateegiline dokument"	58
2005/C 231/09	Regioonide komitee arvamus teemal "Ettepanek: Nõukogu määrus ühinemiseelse rahastamisvahendi loomise kohta"	67
2005/C 231/10	Regioonide komitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta"	69
2005/C 231/11	Regioonide komitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus keskkonna rahastamisvahendi (LIFE+) kohta"	72
2005/C 231/12	Regioonide komitee arvamus teemal "Ettepanek: nõukogu määrus, millega sätestatakse erimeetmed Euroopa Liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks põllumajandusvaldkonnas"	75
2005/C 231/13	Regioonide komitee arvamus teemal "Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala: piirkondlike ja kohalike omavalitsuste roll Haagi programmi rakendamisel"	83

II

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

59. PLENAARISTUNG 13.–14. APRILLIL 2005

Regioonide komitee arvamus teemal: “Ettepanek: nõukogu määrus, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta”

(2005/C 231/01)

REGIOONIDE KOMITEE,

Võttes arvesse ettepanekut NÕUKOGU MÄÄRUSE kohta, millega kehtestatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi üldsätted, KOM(2004)492 lõplik — 2004/0163 (AVC);

Võttes arvesse Euroopa Komisjoni 16. juuli 2004. aasta otsust konsulteerida kõnealuses küsimuses regioonide komiteega vastavalt ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule;

Võttes arvesse Euroopa Parlamendi otsust konsulteerida komiteega kõnealuses küsimuses;

Võttes arvesse nõukogu 28. aprilli 2004. aasta otsust, mille kohaselt otsustati vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 80 ja artikli 265 lõikele 1 konsulteerida kõnealuses küsimuses regioonide komiteega;

Võttes arvesse oma presidendi 26. mail 2004 tehtud otsust, millega tehti komitee territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjonile ülesandeks koostada arvamus kõnealusel teemal;

Võttes arvesse teisi ettepanekuid Euroopa Komisjoni määruste kohta, mis puudutavad Ühtekuuluvusfondi, KOM (2004) 494 (lõplik) — 2004/0166 (AVC), Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF), KOM (2004) 495 (lõplik) — 2004/0167 (COD), Euroopa Sotsiaalfondi, KOM(2004) 493 (lõplik) — 2004/0165 (COD) ja “Euroopa piiriülese koostöö rühma (EGCC) loomist”, KOM(2004) 496 — (lõplik) — 2004/0168 (COD);

Võttes arvesse oma arvamust majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kolmanda aruande kohta (CdR 120/2004 fin) ⁽¹⁾;

Võttes arvesse perspektiivaruannet struktuurifondide haldamise ja lihtsustamise kohta pärast 2006. aastat (CdR 389/2002 fin) ⁽²⁾;

⁽¹⁾ ELT C 318, 22.12.2004, lk 1.

⁽²⁾ ELT 2003/C 256/01.

Võttes arvesse oma arvamust teemal "Partnerlussuhted kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja sotsiaal-majanduslike organisatsioonide vahel: panus tööhõivesse, kohalikku arengusse ja sotsiaalsesse ühtekuuluvusse" (CdR 384/2001 fin) ⁽³⁾;

Võttes arvesse hr Albert Bore'i finantsväljavaateid käsitlevat arvamuse eelnõud ("Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: ehitades meie ühist tulevikku — poliitilised väljakutsed ja eelarvevahendid laienenud ühenduses 2007–2013"), mille territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjon võttis vastu 26. novembril 2004 (CdR 162/2004 rev. 3);

Võttes arvesse hr Rosario Condorelli arvamuse eelnõud, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekut Euroopa Regionaalarengu Fondi määruse kohta, (CdR 233/2004 rev. 1);

Võttes arvesse hr Paiva arvamuse eelnõud, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekut Euroopa Ühtekuuluvusfondi määruse kohta, (CdR 234/2004);

Võttes arvesse pr Fernandez Felgueroso arvamuse eelnõud, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekut Euroopa Sotsiaalfondi määruse kohta, (CdR .../2004);

Võttes arvesse oma arvamuse eelnõud (CdR 232/2004 rev. 3), mille territoriaalse ühtekuuluvuspoliitika komisjon võttis vastu 4. veebruaril 2005 (raportöörid: hr Nilsson, Kommunalrad/ORDF ja hr Tatsis, Proedros Nomarchiakis Aftodioikissis Dramas-Kavalas-Xanthis);

- 1) ARVESTADES, et komitee hinnangute põhiline mõõdupuu on jätkuvalt EÜ asutamislepingu artiklis 158 toodud eesmärk. Majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine edendamaks ühenduse kui terviku harmoonilist arengut ja vähendamaks erinevusi piirkondade vahel eelkõige seoses kõige ebasoodsamas olukorras olevate alade mahajäämuse vähendamisega, annab olulise panuse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli tugevdamisse Euroopas ning aitab kaasa Lissaboni ja Göteborgi agenda elluviimisele;
- 2) ARVESTADES, et Euroopa põhiseaduse lepingu artikkel III-220 tugevdab ühtekuuluvuse eesmärki, viies sisse territoriaalse mõõtme: "*Selleks et edendada oma igakülgsel harmoonilist arengut, töötab Euroopa Liit välja ja rakendab meetmeid majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamiseks.*";
- 3) ARVESTADES, et laienemine on toonud kaasa täiendavad nõuded ühtekuuluvuse järele Euroopas, mis nõuavad pikaajalisi ja kestvaid pingutusi.

võttis komitee oma 59. plenaaristungil 13.–14. aprillil 2005 (13. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse:

REGIOONIDE KOMITEE

seks kasutatakse, seega on ühtekuuluvuspoliitika Euroopa Liidu inimeste ja piirkondade integratsiooni üheks peamiseks nurgakiviks.

SISSEJUHATUS

I Üldine kontekst

1. Ühineb arvamusega, et vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 158 on ühtekuuluvuspoliitika piirkondlik mõõde kõige tähtsam ja seda tuleb pärast laienemist tugevdada, edendamaks Euroopa Liidu harmoonilist arengut.

2. Peab positiivseks ühtekuuluvuse ning Euroopa Liidu regionaalpoliitika mõju osas viimastel aastatel saavutatud tulemusi seoses ühenduse kui terviku sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvusega. Komitee kordab ka, et lepingutega kinnitatud ühtekuuluvuspoliitika on kõige võimsam, nähtavam ja tähtsam vahend, mida solidaarsuse ja koostöö põhimõtete rakendamiseks

3. Kiidab heaks Euroopa Komisjoni finantsettepanekud, millega eraldatakse ühtekuuluvuspoliitikale 336,1 mld eurot ning jaotatakse kõnealune summa kolme sihtala vahel. Komitee peab komisjoni rahastamisetepanekut piisavaks, et jätkata EL-15 riikide piirkondade abistamist ja samal ajal toetada võrdsetel tingimustel uusi liikmesriike, juhul kui vahendeid jagatakse õiglaselt ning keskendutakse kõige tõsisemate probleemide lahendamisele. Kõnealune ettepanek kiidetakse praegusel hetkel heaks selge tingimusega, et nii komisjon kui liikmesriigid otsivad võimalusi mõistliku kasvu tagamiseks, võttes arvesse laienemisega kaasnevaid uusi nõudeid.

⁽³⁾ ELT C 192, 12.8.2002, lk 53.

4. Leiab, et komisjoni pakutud eelarve mis tahes vähendamine ükskõik mis kujul, seab ohtu ühtekuuluvuspoliitika põhilised ja kahjustab solidaarsuspõhimõtet, mis on Euroopa integratsiooni olemuse selge ja oluline osa.

5. Vastavalt lükkab tagasi mistahes eelarve muutmise katsed komisjoni pakutud summade osas, mis on seotud rahaliste vahendite jagamisega sihtalade vahel.

6. Rõhutab taas tugevat sidet tõhusa üle-euroopalise regionaalpoliitika ning Lissaboni ja Göteborgi agenda elluviimise vahel. ELi kõigi piirkondade tulevast majanduskasvu ja konkurentsivõimet viib edasi ELi kõiki piirkondi hõlmava ühtekuuluvuspoliitika jätkamine, mitte kõnealuse poliitika tagasi toomine riiklikule tasandile; ELi konkurentsivõime sõltub iga piirkonna konkurentsivõimest.

7. Hoiatab, et programmeerimisperioodi alustamisega viivitamine finantsperspektiive puudutavate pikaleveninud läbirääkimiste tõttu viib finantsprobleemide ja ebastabiilsuseni ELi kohalikes ja piirkondlikes omavalitsustes.

II Ühtekuuluvuspoliitikat puudutav uus partnerlus

8. Kiidab heaks **vahendite ja prioriteetide keskendumise kolmele sihtalale** (vastastikune lähenemine, piirkondlik konkurentsivõime ja tööhõive ning Euroopa territoriaalne koostöö). Sellega parendatakse sisemist ühtsust seoses struktuurifondide koordineerimisega ühenduse tasandil ja Euroopa sektorispetsiifiliste poliitikate kooskõlastamisega ning välist ühtsust seoses erinevate tegevustasandite (kohalik, piirkondlik, riiklik, Euroopa Liidu tasand) sidumisega.

9. Kiidab heaks, et **Ühtekuuluvusfondist** toetatakse liikmesriike, mille rahvamajanduse kogutulu on vähem kui 90 % ühenduse vastavast keskmisest näitajast. Liikmesriikide jaoks, mis ei ole laienemise tulemusena enam abikõlblikud, tuleb leida poliitiline lahendus.

10. Tervitab ettepanekut, mille kohaselt keskendub **vastastikuse lähenemise sihtala** raames eraldatav struktuurifondide toetus piirkondlikule ja kohalikule jätkusuutlikule majandusarengule.

11. Tervitab komisjoni ettepanekut leida lahendus piirkondadele, mida mõjutab uue vastastikuse lähenemise sihtala raames nn **statistiline efekt**. Siiski ei ole määrase eelnõu asjakohane säte piisav, kuna ei paku planeerimiskindlust toetuse ulatuse ja abi rakendamist käsitlevate eeskirjade seisukohalt.

12. Kiidab heaks komisjoni ettepaneku luua **piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive sihtala kõigile neile piirkon-**

dadele, mis ei kuulu vastastikuse lähenemise sihtala alla. Erilist tähelepanu tuleks pöörata märkimisväärsete sotsiaal-majanduslike probleemide ja suure struktuurilise kohandusvajadusega piirkondadele, mis tuleb kindlaks määrata ainulaadsete kriteeriumide alusel. Samuti kiidab komitee heaks tõsiasja, et kõnealust uut sihtala tuleb kohaldada piirkondlikul tasandil tervikuna.

13. Nõustub, et **piirkonnad**, mis 2006. aastal on täielikult kaetud 1. sihtalaga ning ei kuulu vastastikuse lähenemise sihtalasse, tuleb liigitada "järg-järguliselt kasvava abiga" piirkondadeks ning et kõnealused piirkonnad saavad jätkuvalt kasu struktuurifondidest, et õiglastel ja erapooletutel tingimustel kaasa aidata piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive tõstmisele.

14. Väljendab tunnustust spetsiaalse **Euroopa territoriaalse koostöö sihtala** loomise ning riikidevahelise ja piiriülese koostöö ning koostöövõrgustike rakendamise osas, kuid nõuab piirkondadevahelise koostöö kui iseseisva suuna kaasamist uude sihtalasse. Kõnealune sihtala peab panema erilist rõhku innovatsiooni ja parimate tavade levitamisele, suurendamaks konkurentsivõimet Euroopa Liidus.

15. Nõustub, et fondidest toetuste andmisel arvestatakse **Euroopa territoriaalse mõõtmega**, asetades erilist rõhku linnapiirkondade, kalastuspiirkondade, eriliste looduslikult ja geograafiliselt ebasoodsate tingimustega piirkondade (saared, hõredalt asustatud alad, mägipiirkonnad või piiriäärsed alad) ning äärepoolseimate piirkondade taaselustamisele.

16. Tervitab äsjaesitatud **naaberriikide instrumenti** kui vahendit, millega tugevdatakse nägemust Euroopa ühisruumist ning kutsub Euroopa Komisjoni üles tegema selgeid ettepanekuid kõnealuse vahendi ja territoriaalse koostöö sihtala kooskõlastamiseks, et saavutada maksimaalne koosmõju.

17. Märgeb, et on vaja uuesti läbi mõelda teatud riikidevahelised ruumid, arvestamiseks Euroopa uut poliitilist geograafiat **tulevase laienemise** valguses, ning teeb ettepaneku säilitada praeguse 2000–2006 perioodi need riikidevahelised koostöötsoonid, mis vastavad ühenduse nõuetele järjepidevuse ja tõhususe osas ning on arendanud asjaomaste piirkondade ühis-huvisid ning võimalusi.

18. Tervitab soolise aspekti integreerimist fondide programmeerimise, rakendamise ja hindamise kõigis etappides.

19. Kiidab heaks jõupingutused **halduse lihtsustamiseks**, läbipaistvuse suurendamiseks ja üldise määrasega reguleeritud fondide juhtimiseks ning soovib, et komisjoni vastuvõetavad kohaldamistingimused oleksid samasuunalised.

20. Toetab ettepanekuid **partnerluse** tugevdamiseks ja koostööks nii kohalike, piirkondlike, riiklike ja ühenduse ametivõimude kui era- ja sotsiaalsektori osalejate vahel kogu programmeerimis-, rakendamise- ja hindamisprotsessi vältel.

21. Pooldab **strateegilist lähenemist** programmeerimissüsteemile, kuna see viib uue poliitilise protsessini, mis suudab suurendada nii planeerimise kvaliteeti kui ka juhtimise tõhusust ja efektiivsust. Samal ajal annab see võimaluse riiklike strateegiate ja ühtekuuluvuspoliitika strateegiliste eesmärkide paremaks kooskõlastamiseks.

22. On arvamisel, et **riikliku tugivõrgustiku** siseseviimine annab juhtimisalase vastutuse üle rakenduskavade juhtidele ning sellest tulenevalt arvab, et piirkondlike ja kohalike omavalitsuste rolli saab edaspidi tugevdada ühtekuuluvuspoliitika kõigis etappides.

23. Tunnistab, et uute erandite lisamine osas, mis puudutab reegli N+2 rakendamist, suurendab **paindlikkust** ja aitab piirkondadel, seda iseäranis uute liikmesriikide puhul, õigeaegselt ja nõuetekohaselt saada osa ühtekuuluvusfondidest, ehkki ootab, et komisjon võtaks rohkem meetmeid suurema paindlikkuse saavutamiseks.

III Regioonide komitee seisukohad

24. Märgib, et lihtsustamine ei tähenda mitte üksnes detsentraliseerimist, vaid kogu süsteemi **suuremat vastutustaset**. Regioonide komitee rõhutab partnerluspõhimõtte ning kohalikest ja piirkondlikest omavalitsustest valitud esindajate kaasamise olulisust ja kutsub komisjoni üles innustama liikmesriike kasutama võimalust sõlmida vajaduse korral kolmepoolseid lepinguid.

25. Toetab komisjoni jõupingutusi tugevdada **subsidaarsuspõhimõtet**. Seetõttu soovib regioonide komitee lihtsustamise osas tehtavate jõupingutustega rõhutada, kui oluline on mitte suurendada tsentraliseeritust liikmesriigi tasandil. Oluline on kindlustada subsidiaarsusprotsess ka kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Eesmärk ei tohi olla mitte üksnes vastutuse üleandmine liikmesriikidele, vaid ka asjassepuutuvate osapoolte kaasamine ühtekuuluvuspoliitika eesmärkide rakendamise sobival etapil. Seetõttu soovib regioonide komitee, et subsidiaarsuspõhimõtet rakendataks ka liikmesriikide siseselt, mitte ainult liikmesriikide ja Euroopa Liidu vahel.

26. Leiab, et jooksva perioodil esile kerkinud vastuvõtmise probleem kahaneb järk-järgult ning piirkondlike ja kohalike

omavalitsuste kaasamine järgmise programmeerimisperioodi kõigis etappides aitab kõnealuse probleemi kõrvaldada.

27. Kutsub Euroopa Komisjoni üles kehtestama **riigiabi eeskirjades ja määrustes territoriaalset diferentseerimist** toetavat raamistikku, võimaldamaks territoriaalse ühtekuuluvuse sihtala huvides sihipäraseid avaliku sektori investeeringuid eriti ka turuhälvete likvideerimiseks.

28. Teeb ettepaneku käsitleda **väga madala asustustihedusega piirkondi** erijuhtudena seal valitsevate tingimuste tõsiduse tõttu, nagu on sätestatud Rootsi ja Soome ühinemislepingutes.

29. On arvamisel, et **Euroopa territoriaalse koostöö sihtala rakendamine** tuleks sõnastada selgemalt. Haldusformaalsuste lihtsustamiseks tuleb teha suuri jõupingutusi, eriti toetuskavade osas, mida hallatakse mõlemal pool piiri, kuna ELi ülimalt keerulised õigus- ja haldusnormid on piiriülest koostööd siiani tõsiselt takistanud.

30. Kiidab heaks **merepiiride** kaasamise territoriaalse koostöö eesmärgil ja nõuab, et 150 km piirangut tõlgendataks paindlikult, võimaldamaks ühise merepiiriga piirkondade täenduslikku koostööd.

31. Soovib efektiivsuse ja **piirkondadevahelise koostöö** tõhustamiseks katta piirkondlike programmidega kõik strateegilised teemad, pakkudes nii lisandväärtust Euroopa tasandil ning piisavaid rahalisi vahendeid.

32. Tervitab komisjoni tähelepanu **sotsiaalse hõlvamise** tugevdamisele ja kutsub üles võtma rohkem meetmeid vastavaks puuetega inimeste vajadustele.

33. Leiab, et suuremat tähelepanu tuleb pöörata elanikkonna vananemisega seotud küsimustele, mis kujutab endast Euroopa ees seisvat lähikümnendite suurimat väljakutset.

34. Soovib tungivalt, et tulevased struktuurifondidest rahastatavad programmid kataksid probleeme, nagu linnade uuendamine, sotsiaalne tõrjutus, majanduslik ümberkorraldamine ja ühistransport, mis kõik kipuvad koonduma suurlinna-piirkondadesse. Struktuurifondid peavad andma oma panuse suurlinnapiirkondade jätkusuutlikku arengusse.

35. On mures ühenduse kaasfinantseerimise määra kindlaksmääramise osas seoses riiklike kogukuludega, kuna sellega võidakse tõkestada erasektori osalemist programmides. Seetõttu teeb komitee ettepaneku arvutada fondide toetuse suurust vastavalt riiklikele kogukuludele, mis oleks esmaseks vahendiks **avaliku ja erasektori vahelise koostöö** tugevdamisel.

36. Soovitab tungivalt aktiivselt konsulteerida regioonide komiteega **kevadise Euroopa Ülemkogu** kohtumise konkurentsivõime ja ühtekuuluvuse tegevuskavade iga-aastase ülevaatamise raames. See pakuks kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele võimalusi teemade ja hea tava esiletoomiseks, mis on vajalikud avatud kooskõlastusmeetodi paremaks toimimiseks Lissaboni ja Göteborgi agenda rakendamisel.

37. Väidab, et **riiklik strateegiline tugivõrgustik** peaks olema ülevaatlik strateegiline dokument, mis jätab piisavalt ruumi rakenduskavadele, mida juhitakse piirkondlikul tasandil, võimaldamaks neil otsustada iga piirkonna spetsiifiliste eesmärkide ja meetmete üle. Lisaks on oluline tagada, et kõnealune dokument ei kutsuks esile hilinemisi rakenduskavade heakskiitmisel ega kujutaks endast täiendavat takistust viimaste rakendamisele.

38. Palub komisjonil säilitada praegune **tulemusreservi** süsteem.

39. Teeb ettepaneku kaaluda süsteemi, kus ERDFi toetuste raames ei oleks abikõlblik ainult **hüvitatav käibemaks**, sarna-

selt komisjoni pakutuga ESFi raames. Praegu tekitab käibemaks konkreetseid tegevuskulusid kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Kuna käibemaks on riigi sissetulek, tuleks määratleda mudel, et kõrvaldada käibemaksu negatiivne mõju kohalikul ja piirkondlikul tasandil.

40. On seisukohal, et **N+2 reeglil** on programmeerimisperiodi alguses jätkuvalt negatiivne mõju, eriti nii territoriaalse koostöö sihtala kui märkimisväärsete investimisprojektide puhul, mis ei ületa suurprojektide summa künnist. Negatiivseid mõjusid on võimalik vähendada selliste maksete osakaalu suurendamisega, mis ei kuulu automaatse vahendite eraldamise alla.

41. Nõuab, et rakenduskavades, prioriteetides ja meetmetes viidataks selgelt keskkonnakaitset puudutavatele siduvatele kohustustele.

42. Leiab, et ühtekuuluvuspoliitika peaks edendama ruumilist arengupoliitikat, mis arvestaks olemasolevate üle-euroopaliste koostööstruktuuridega ja koostöö väljavaadetega ühiste territoriaalsete tunnuste korral.

REGIOONIDE KOMITEE SOOVITUSED

I JAOTIS

TOETUSE EESMÄRGID JA ÜLDREEGLID

I PEATÜKK

Kohaldamisala ja määratlused

Soovitus 1

Artikkel 2, lõige 5

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
5) "avaliku sektori kulud: toimingute rahastamiseks mõeldud avaliku sektori panus, mis on pärit riigi, piirkonna või kohaliku ametiasutuse eelarvest, Euroopa ühenduste eelarvest seoses struktuurifondide või Ühtekuuluvusfondiga, või mis tahes muu sarnane kulu. Igasugust toimingute rahastamiseks mõeldud panust, mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/18/EÜ (ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta) mõistes pärit avalik-õigusliku organi või ühest või mitmest piirkondlikust või kohalikust ametiasutusest või avalik-õiguslikust organist koosneva ühenduse eelarvest, loetakse avaliku sektori panuseks;	5) "avaliku sektori kulud: toimingute rahastamiseks mõeldud avaliku sektori panus, mis on pärit riigi riikliku, piirkondliku või kohaliku ametiasutuse eelarvest, Euroopa ühenduste eelarvest seoses struktuurifondide või Ühtekuuluvusfondiga, või mis tahes muu sarnane kulu. Igasugust toimingute rahastamiseks mõeldud panust, mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/18/EÜ (ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta) mõistes pärit avalik-õigusliku organi või avalik-õigusliku organi või ühest või mitmest piirkondlikust või kohalikust ametiasutusest või avalik-õiguslikust organist koosneva ühenduse eelarvest, loetakse avaliku sektori panuseks;

Motivatsioon

Avaliku sektori kulud kujutavad endast riigiasutustelt tulevat avaliku sektori panust. Siinkohal ei ole vaja täpsustada, kust tulevad riiklikud vahendid. See tekitab tõkkeid ja piiranguid selle asemel, et õhutada loovust kohalikul ja piirkondlikul tasandil koos partnerlusega, nagu on viidatud artiklis 10.

Soovitus 2

Artikkel 3, lõige 1

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
1. Vastavalt asutamislepingu artiklile 158 võetavate meetmete eesmärk on tugevdada laienenud ühenduse majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, et toetada ühenduse ühtlast, tasakaalustatud ja säästvat arengut. Kõnealuseid meetmeid võetakse fondide, Euroopa Investeeringupanga (EIP) ja muude olemasolevate rahastamisvahendite toetusel. Meetmete eesmärk on lahendada probleemid, mis on seotud eelkõige vähemarenenud riikides ja piirkondades tekkinud majanduslike, sotsiaalsete ja piirkondlike erinevustega, majanduslike ja sotsiaalsete ümberkorralduste kiirenemisega ja elanikkonna vananemisega. Ühenduse säästva arengu prioriteetidid kaasatakse riiklikul ja piirkondlikul tasandil fondidest rahastatavatesse meetmetesse majanduskasvu, konkurentsivõime ja tööhõive, sotsiaalse hõlvatuse ning keskkonnakaitse ja kvaliteedi parandamise teel.	1. Vastavalt asutamislepingu artiklile 158 võetavate meetmete eesmärk on tugevdada laienenud ühenduse majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust, et toetada ühenduse ühtlast, tasakaalustatud ja säästvat arengut. Kõnealuseid meetmeid võetakse fondide, Euroopa Investeeringupanga (EIP) ja muude olemasolevate rahastamisvahendite toetusel. Meetmete eesmärk on lahendada probleemid, mis on seotud eelkõige vähemarenenud riikides ja piirkondades tekkinud majanduslike, sotsiaalsete ja piirkondlike erinevustega, majanduslike ja sotsiaalsete ümberkorralduste kiirenemisega ja elanikkonna vananemisega. Ühtekuuluvuspoliitika eesmärged täites annab ühendus oma panuse ELi territooriumil toimuvate majandustegevuste harmoonilisse, tasakaalustatud ja jätkusuutlikku arengusse. Ühenduse säästva arengu prioriteetidid kaasatakse riiklikul, ja piirkondlikul ja kohalikul tasandil fondidest rahastatavatesse meetmetesse majanduskasvu, konkurentsivõime ja tööhõive, sotsiaalse hõlvatuse ning keskkonnakaitse ja kvaliteedi parandamise teel.

Motivatsioon

Tõstes esile ühtekuuluvuspoliitika üldeesmärged ja muutes tegevused ja meetmed käesoleva lõigu teiseks alajaotuseks, tuuakse raskuspunkt tagasi ühisele ühtekuuluvuspoliitikale ühenduse tasandil. Soovitus on kooskõlas määruse 1260/99 artikliga 1, kus öeldakse, et "Neid eesmärged täites annab ühendus oma panuse...". Käesolevas määruse kohta käivas ettepanekus viiakse rõhuasetus selgelt mujale: ühenduse jätkusuutliku arengu prioriteetidid kaasatakse riiklikul ja piirkondlikul tasandil fondidest rahastatavatesse meetmetesse majanduskasvu, konkurentsivõime ja tööhõive, sotsiaalse hõlvatuse ning keskkonnakaitse ja kvaliteedi parandamise teel (finantseesmärk). Kõnealusel sätel on kindlasti käesolevast ettepanekust erinev rõhuasetus.

Soovitus 3

Artikkel 3, lõige 2, punkt a)

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
a) lähenemise eesmärgi ülesanne on kiirendada vähemarenenud liikmesriikide ja piirkondade lähenemist, parandades ainelisse ja inimkapitali tehtavate investeeringute suurendamist ja nende kvaliteedi tõstmist, innovatsiooni ja teadmispõhise ühiskonna arendamist, majandusliku ja sotsiaalse kohanemisvõime, keskkonnakaitse ja -parandamise ning haldussuutlikkuse suurendamise teel majanduskasvu ja tööhõive tingimusi. Kõnealune eesmärk on fondide prioriteet.	a) lähenemise sihtala ülesanne on kiirendada vähemarenenud liikmesriikide ja piirkondade lähenemist, parandades ainelisse ja inimkapitali, <u>infrastruktuuri</u>, ettevõtlusse tehtavate investeeringute suurendamist ja nende kvaliteedi tõstmist, innovatsiooni ja teadmispõhise ühiskonna arendamist, majandusliku ja sotsiaalse kohanemisvõime, keskkonnakaitse ja -parandamise ning haldussuutlikkuse suurendamise teel majanduskasvu ja tööhõive tingimusi. Kõnealune sihtala on fondide prioriteet.

Motivatsioon

Lähenemise sihtala seisukohalt on tähtis tuua selgelt välja infrastruktuuride teema, mille puhul mõeldakse mitte ainult füüsilisi infrastruktuure, vaid samuti inimkapitali ja ettevõtluse infrastruktuuri ja ka innovatsiooni ning teadmisteühiskonna arengut, keskkonnakaitset ja parandamist ning haldussuutlikkuse tõhustamist.

Soovitus 4*Artikkel 6 lõige 1*

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
Artiklis 25 osutatud riikliku strateegilise raamistiku esitamisel näitab iga asjaomane liikmesriik ära NUTS I ja NUTS II piirkonnad, mille kohta ta esitab ERFile rahastamiseks programmi	Artiklis 25 osutatud riikliku strateegilise raamistiku esitamisel näitab iga asjaomane liikmesriik <u>kokkuleppel oma piirkondadega</u> ära NUTS I ja NUTS II piirkonnad, mille kohta ta esitab ERFile rahastamiseks programmi. <u>Kooskõlas artikli 34 lõikega 2 võib liikmesriik teha rakenduskavade osas ettepanekuid erineval, sobival territorialaalsel tasandil.</u>

Motivatsioon

Selguse huvides on oluline lisada viide artikli 34 lõikele 2, millele vastavalt on liikmesriigil lubatud pakkuda tegevusprogramme erineval territoriaalsel tasandil kui NUTS I või NUTS II piirkonnad.

Soovitus 5*Artikkel 7, lõige 3*

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
Koostöövõrkude ja kogemusevahetuse eesmärgil võib saada toetust kõikjal ühenduses.	Koostöövõrkude ja kogemusevahetuse eesmärgil Laialtulatavaks rahvusvaheliseks koostööks, mis ulatub kogemuste vahetamisest kuni investeerimisprojektideni, võib saada toetust kõikjal ühenduses. <u>See peab võimaldama projektide läbiviimist ühenduse senistel sisepiiri- ja uutel välispiirialadel ka tulevikus.</u>

Motivatsioon

Riikidevaheline koostöö leiab aset ühes kolmeteistkümnest selleks määratud piirkonnast. Lisaks on vajadus võimaluse järele alata koostööprojekte piirkondadega kogu Euroopa Liidus, muu hulgas ka projekte, mis ei kuulu piiriülese või riikidevahelise koostöö alla. Kui koostöö on piiratud kogemuste vahetamise ja võrgustike rajamisega, siis ei arvestata piirkondade vajadusi teha kaugeleulatuvat koostööd teiste Euroopa Liidu piirkondadega. Seepärast peaks piiriülese ja liikmesriikide vahelise koostöö laialdane teemadering olema kohandatav ka regioonidevahelisele koostööle.

IV PEATÜKK**Toetamise põhimõtted****Soovitus 6***Artikkel 10, lõige 1*

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
Komisjon teeb otsuse fondidest toetuse andmise kohta tihedas koostöös (edaspidi "partnerlus") liikmesriikidega. Liikmesriigid korraldavad vastavalt siseriiklikele eeskirjadele ja tavadele partnerluse järgmiste enda määratud asutuste ja organitega	Komisjon teeb otsuse fondidest toetuse andmise kohta tihedas koostöös (edaspidi "partnerlus") liikmesriikidega ja <u>piirkondadega</u> . Liikmesriigid korraldavad vastavalt siseriiklikele eeskirjadele ja tavadele partnerluse järgmiste enda määratud <u>vastavate</u> asutuste ja organitega
a) pädevad piirkondlikud, kohalikud ja linnavalitsusasutused ja teised riigiasutused	a) pädevad piirkondlikud, kohalikud ja linnavalitsusasutused ja teised riigiasutused
b) majandus- ja sotsiaalpartnerid	b) majandus- ja sotsiaalpartnerid
c) mistahes teine kodanikuühiskonda, keskkonnapartnerid, valitsusväliseid organisatsioone või meeste ja naiste võrdõiguslikkust toetavaid organeid esindav asjakohane asutus.	c) mistahes teine kodanikuühiskonda, keskkonnapartnerid, valitsusväliseid organisatsioone või meeste ja naiste võrdõiguslikkust toetavaid organeid esindav asjakohane asutus.

Motivatsioon

Määrus peab tagama piirkondade kaasamise fondide üle peetavate läbirääkimiste kõigis etappides. Komisjoni ettepaneku järgi on piirkondade osalemine läbirääkimiste menetluses liikmesriikide pädevuses. On oluline, et piirkonnad on komisjonile otsesteks arutelupartneriteks, kui arutatakse fondi tegevust vastaval alal.

Oma avaliku halduse valges raamatus märgib komisjon, et tasakaaluks piirkondade suuremale vastutusele ühenduse poliitikate rakendamisel (ja see puudutab eriti ühtekuuluvuspoliitikat) pole hakatud neid ELi poliitikasse rohkem kaasama. Ta lisab, et selle põhjuseks on, et riikide valitsused ei kaasa piirkondi piisavalt oma positsioonide väljatöötamisse ühenduse poliitika kohta. Üks viis tagamaks, et piirkonnad osalevad ühtekuuluvuspoliitikas, on sätete lisamine määrustesse, mis teevad kohustuslikuks nende kaasamise läbirääkimismenetlustesse.

Kokkuvõtteks peab kõnealune määrus tunnustama piirkondi juhtimis- ja rahastamisüksustena ning selleks on vajalik nende otsene kaasatus konsultatsioonidesse komisjoniga fondi üle peetavate läbirääkimiste kõigis etappides.

Soovitus 7

Artikkel 10, lõige 1, punkt c)

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
c) mistahes teine kodanikuühiskonda, keskkonnapartnerid, valitsusväliseid organisatsioone või meeste ja naiste võrdõiguslikkust toetavaid organeid esindav asjakohane asutus.	c) mistahes teine kodanikuühiskonda, keskkonnapartnerid, valitsusväliseid organisatsioone, <u>sotsiaalmajanduslikke organisatsioone</u> või meeste ja naiste võrdõiguslikkust toetavaid organeid esindav asjakohane asutus.

Motivatsioon

Partnerlus peaks tugevdama sotsiaalmajanduslike organisatsioonide hõlvamist.

Soovitus 8

Artikkel 10, lõige 2

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
2. Partnerluse käigus järgitakse täielikult kõikide partnerite institutsioonilisi, seaduslikke ja finantsilisi volitusi. Partnerlus hõlmab riikliku strateegilise raamistiku ettevalmistamist ja järelevalvet ning rakenduskavade ettevalmistamist, rakendamist, järelevalvet ja hindamist. Liikmesriik kaasab asjaomased partnerid, eriti piirkonnad, ettenähtud tähtjaks programmitöö eri etappidesse.	2. Partnerluse käigus järgitakse täielikult kõikide partnerite institutsioonilisi, seaduslikke ja finantsilisi volitusi. Partnerlus hõlmab riikliku strateegilise raamistiku ettevalmistamist ja järelevalvet ning rakenduskavade ettevalmistamist, <u>rahastamist, rakendamist, järelevalvet ja hindamist.</u> Liikmesriik kaasab asjaomased partnerid, eriti piirkonnad ja linnad, <u>ettenähtud tähtjaks</u> programmitöö eri etappidesse <u>tähtjaks, mis võimaldab neil mõjutada igat etappi.</u>

Motivatsioon

On oluline, et partnerluse raames antakse üksikutele osapooltele võimalus avaldada arvamust programmitöö erinevates etappides. See on võimalik vaid siis, kui selleks on ette nähtud piisavalt aega. Samuti on oluline arvamuse avaldamine rahastamisküsimustes ja see tuleks siinkohal ära märkida.

V PEATÜKK

Finantsraamistik

Soovitus 9

Artikkel 15, lõige 2

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
Artikkel 15 Koguvahendid 1. Perioodil 2007-2013 fondidest kulukohustuste täitmiseks saadaolevad vahendid on 2004. aasta hindades 336,1 miljardit eurot vastavalt I lisas aastate kaupa esitatud jaotusele. Esimeses lõigus nimetatud summade kasutamiseks programmitöös ja nende edasiseks Euroopa ühenduste üldeelarvesse lülitamiseks seotakse need summad igaaastase 2%-lise indeksiga. Eelarvelised vahendid jaotatakse artikli 3 lõikes 2 määratletud eesmärkide vahel nii, et neist märkimisväärne osa oleks koondatud lähenemise eesmärgi piirkondadele. 2. Komisjon esitab vastavalt artiklites 16, 17 ja 18 sätestatud kriteeriumidele aastate kaupa vahendite soovitusliku jaotuse liikmesriikide vahel, ilma et sellega piirataks artiklites 20 ja 21 osutatud sätete kohaldamist.—	Artikkel 15 Koguvahendid 1. Perioodil 2007-2013 fondidest kulukohustuste täitmiseks saadaolevad vahendid on 2004. aasta hindades 336,1 miljardit eurot vastavalt I lisas aastate kaupa esitatud jaotusele. Esimeses lõigus nimetatud summade kasutamiseks programmitöös ja nende edasiseks Euroopa ühenduste üldeelarvesse lülitamiseks seotakse need summad igaaastase 2%-lise indeksiga. Eelarvelised vahendid jaotatakse artikli 3 lõikes 2 määratletud sihtalade vahel nii, et neist märkimisväärne osa oleks koondatud lähenemise sihtala piirkondadele. 2. Komisjon esitab vastavalt artiklites 16, 17 ja 18 sätestatud kriteeriumidele aastate kaupa vahendite soovitusliku jaotuse liikmesriikide ja piirkondade vahel, ilma et sellega piirataks artiklites 20 ja 21 osutatud sätete kohaldamist. Erilist tähelepanu tuleb pöörata piirkondadele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, näiteks väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimatele piirkondadele, saartele, piiriülestele ja mäestikualadele.

Motivatsioon

Piirkonnad peaksid olema kaasatud fondide jagamisse. Jagades vahendeid liikmeriikide vahel, seab komisjoni ettepanek edasise jagamise liikmesriikide ainupädevusse. Tegelikult sätestas kolmanda ühtekuuluvuse aruande esimene projekt, et fondide jagamine toimub komisjoni kehtestatud soovitusliku jaotuse alusel piirkondade kaupa. Kõnealune alalõik jäeti aruande lõppversioonist välja. Samuti tuleb märkida, et artiklites 16, 17 ja 18 nimetatud kriteeriumid katavad jagamise riikide kaupa ja seega tuleks lisada piirkondade kaupa jagamise kriteeriumid.

Teine täiendus on vajalik, et viia fondide üldsätteid käsitlev määrus kooskõlla põhiseaduse lepingu vastavate sätetega (artikkel III-220).

Soovitus 10

Artikkel 17, lõige 2

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
2. Lõike 1 punktis a nimetatud assigneeringud jaotatakse ERFist ja ESFist rahastatavate rakenduskavade vahel võrdselt.	2. Lõike 1 punktis a nimetatud assigneeringud jaotatakse ERFist ja ESFist rahastatavate rakenduskavade vahel <u>võrdselt proportsioonis, mis määratakse kindlaks piirkondlikust olukorrast lähtuvalt, kusjuures rakenduskavade teostamine peab toimuma detsentraliseeritult ning piirkondade ja linnade heapartnerlikus koostöös.</u>

Motivatsioon

Põllumajandusel ja traditsioonilisel tootval tööstusel põhineva majanduse ümberkujundamine teadmistepõhiseks majanduseks nõuab ettevõtluselt suuri uuenduslikke jõupingutusi toote-, protsessi- ja turu-uuenduste valdkonnas. Selleks on ERDFi toetused sobivamad kui ESFi omad.

II JAOTIS

STRATEEGILINE LÄHENEMINE ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKALE

I PEATÜKK

*Ühenduse strateegilised suunised ühtekuuluvuspoliitika alal***Soovitus 11***Artikkel 23*

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
Kõnealuste suuniste kaudu viiakse iga fondide eesmärgi puhul ellu ühenduse prioriteetidid, pidades silmas tasakaalustatumat, ühtlasemalt ja säästvat arengut.	Kõnealuste suuniste kaudu viiakse iga fondide eesmärgi puhul ellu ühenduse prioriteetidid, pidades silmas tasakaalustatumat, ühtlasemalt ja säästvat arengut, <u>aidates peamiselt piirkondlike erinevuste vähendamise kaudu kaasa Lissaboni ja Göteborgi eesmärkide saavutamisele.</u>

Motivatsioon

Regioonide komitee soovib meelde tuletada, et vastavalt asutamislepingu artiklile 158 on regionaalpoliitika põhieesmärk piirkondlike erinevuste vähendamine.

Soovitus 12*Artikkel 25, lõige 1*

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
Liikmesriigid esitavad riikliku strateegilise raamistiku, mis tagab ühenduse struktuuriabi kooskõla ühenduse strateegiliste suunistega, ning määrab kindlaks ühenduse prioriteetide, säästvat arengut toetavate siseriiklike ja piirkondlike prioriteetide ning riiklike tööhõive tegevuskavade vahelised seosed. Raamistik kujutab endast fondide programmitöö ettevalmistamise vahendit.	Liikmesriigid esitavad riikliku strateegilise raamistiku, mis tagab ühenduse struktuuriabi kooskõla ühenduse strateegiliste suunistega, ning määrab kindlaks ühenduse prioriteetide, säästvat arengut toetavate siseriiklike, ja piirkondlike ja linnade prioriteetide ning riiklike tööhõive tegevuskavade vahelised seosed. Raamistik kujutab endast fondide programmitöö ettevalmistamise <u>ülevaatlikku ja strateegilist</u> vahendit.

Motivatsioon

Võttes arvesse nõuet, mille kohaselt peavad riiklikud strateegilised raamistikud täpsustama linnade sekumise prioriteete, on viide linnade prioriteetidele asjakohane.

Regioonide komitee on arvamisel, et piirkondade juhitud rakenduskavadele tuleb jätta piisavalt tegutsemisruumi, et iga piirkonna jaoks oleks võimalik kindlaks määrata spetsiaalsed eesmärgid ja tegevused.

Soovitus 13*Artikkel 25, lõige 2*

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
2. Iga riiklik strateegiline raamistik peab sisaldama liikmesriigi strateegia ja selle meetmete elluviimise lühikirjeldust.	2. Iga riiklik strateegiline raamistik peab sisaldama liikmesriigi strateegia ja selle meetmete elluviimise lühikirjeldust. Kõnealune strateegia peaks olema kooskõlas artiklis 10 määratletud partnerluspõhimõttega.

Motivatsioon

Riikliku strateegilise raamistiku rajamine on kasulik, kuid see peaks otseselt vastama kohalikule ja piirkondlikule olukorrale.

Soovitus 14

Artikkel 27, lõige 1

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
Liikmesriikide iga-aastased aruanded Iga liikmesriik esitab esimest korda 2008. aastal ja seejärel hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks komisjonile aruande, mis käsitleb tema strateegia elluviimisel ja eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme, võttes eriti arvesse kehtestatud näitajaid, panust lähenemist käsitlevate ühenduse strateegiliste suuniste toetamisel ning olemasolevaid hindamisi. Aruandes tuleb viidata siseriiklikule tööhõive tegevuskavale.	Liikmesriikide iga-aastased aruanded Iga liikmesriik esitab esimest korda 2008. 2009. aastal ja seejärel hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks komisjonile aruande, mis käsitleb tema strateegia elluviimisel ja eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme, võttes eriti arvesse kehtestatud näitajaid, panust lähenemist käsitlevate ühenduse strateegiliste suuniste toetamisel ning olemasolevaid hindamisi. Aruandes tuleb viidata siseriiklikule tööhõive tegevuskavale.

Motivatsioon

Ühtekuuluvuspoliitika asjakohase hindamiseni viiv strateegiline programmiperiood peaks algama 2009. aastal.

III JAOTIS

PROGRAMMITÖÖ

I PEATÜKK

Üldsätted struktuurifondide ja ühtekuuluvusfondi kohta

Soovitus 15

Artikkel 31, lõige 5

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Komisjon võtab iga rakenduskava vastu võimalikult kiiresti pärast seda, kui liikmesriik on selle ametlikult esitanud.	Komisjon võtab iga rakenduskava vastu võimalikult kiiresti kuue kuu jooksul pärast seda, kui liikmesriik on selle ametlikult esitanud.

Motivatsioon

Komisjoni lõpliku otsuse ootamise periood liikmesriikide jaoks peab olema piiritletud. Muudatusettepanek aitaks paika panna täpsema ajakava.

Soovitus 16

Artikkel 32, lõige 1

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Rakenduskavad vaadatakse läbi liikmesriigi või komisjoni algatusel pärast järelevalvekomitee heakskiitu ning vajaduse korral tehakse nendes ülejäänud programmitöö perioodiks parandused, kui on toimunud märkimisväärsed sotsiaalmajanduslikud muutused või tahetakse võtta rohkem või muul viisil arvesse ühenduse prioriteete, eriti nõukogu järeldusi silmas pidades.	Rakenduskavad vaadatakse läbi liikmesriigi, komisjoni või <u>asjaomase abikõlbliku piirkonna</u> algatusel pärast järelevalvekomitee heakskiitu ning vajaduse korral tehakse nendes ülejäänud programmitöö perioodiks parandused, kui on toimunud märkimisväärsed sotsiaalmajanduslikud muutused või tahetakse võtta rohkem või muul viisil arvesse ühenduse prioriteete, eriti nõukogu järeldusi silmas pidades. <u>Kõnealune läbivaatamise kord vastab artiklile 10.</u>

Motivatsioon

On oluline, et partnerlusel, nagu toodud artiklis 10, oleks mõju programmide läbivaatusotsuste üle.

Soovitus 17*Artikkel 32, lõige 2*

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
2. Komisjon võtab otsuse rakenduskavade parandamise taotluste kohta vastu võimalikult kiiresti pärast liikmesriigi ametliku taotluse esitamist.	2. Komisjoni võtab otsuse rakenduskavade parandamise taotluse kohta vastu võimalikult kiiresti kolme kuu jooksul pärast liikmesriigi ametliku taotluse esitamist.

Motivatsioon

Komisjoni lõpliku otsuse ootamise periood liikmesriikide jaoks peab olema piiritletud. Muudatusettepanek aitaks paika panna täpsema ajakava.

Soovitus 18*Artikkel 36, lõige 4*

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
4. ERFist rahastatavad tegevuskavad, mis on seotud lähenemise eesmärgi ning piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgiga, peavad lisaks sisaldama järgmist: a) iga piirkondliku programmi puhul piirkondadevahelise koostöö meetmed, mida rakendatakse koos vähemalt ühe piirkonnaga teises liikmesriigis;	4. ERFist rahastatavad tegevuskavad, mis on seotud lähenemise eesmärgi ning piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive sihtalaga, peavad <u>võivad</u> lisaks sisaldada järgmist: a) iga piirkondliku programmi puhul piirkondadevahelise koostööd taotlevad meetmed, mida rakendatakse koos vähemalt ühe piirkonnaga teises liikmesriigis;

Motivatsioon

Tegevuste otsustamise hetkel tuleb teatada konkreetne piirkond. Programmeerimise tasandil ei ole võimalik ette kindlaks määrata, millise piirkonna või piirkondadega koostööd teha. Projekti teostajatel peab olema võimalus ise otsustada, millise piirkonnaga/piirkondadega koostööd teha.

Soovitus 19*Artikkel 40, lõige 3*

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
3. Komisjon võtab otsuse vastu võimalikult kiiresti pärast seda, kui liikmesriik või korraldusasutus on esitanud artiklis 39 osutatud teabe.	3. Komisjon võtab otsuse vastu võimalikult kiiresti hiljemalt kuus kuud pärast seda, kui liikmesriik või artiklis 39 viidatud teabe korraldusasutus on taotluse esitanud.

Motivatsioon

Komisjoni lõpliku otsuse ootamise periood liikmesriikide jaoks peab olema piiritletud. Muudatusettepanek aitaks paika panna täpsema ajakava.

Soovitus 20*Artikkel 41, lõige 1*

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
Korraldusasutus võib usaldada rakenduskava osa juhtimise ja rakendamise ühele või mitmele enda poolt määratud vahendusasutusele, milleks võivad olla kohalikud ametiasutused, regionaalarengu asutused või valitsusvälised organisatsioonid ning mis tagab ühe või mitme toimingu läbiviimise vastavalt korraldusasutuse ja kõnealuse organi vahel sõlmitud kokkuleppe sätetele.	Korraldusasutus võib usaldada rakenduskava osa juhtimise ja rakendamise ühele või mitmele enda poolt määratud vahendusasutusele, milleks võivad olla <u>piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused, regionaalarengu asutused või valitsusvälised organisatsioonid</u> ning mis tagab ühe või mitme toimingu läbiviimise vastavalt korraldusasutuse ja kõnealuse organi vahel sõlmitud kokkuleppe sätetele.

Motivatsioon

Täpsustus, et rakenduskava osa juhtimise ja rakendamise võib usaldada üldise toetuse kaudu ka piirkondlikele omavalitsustele, tundub asjakohane.

IV JAOTIS

MÕJUSUS

I PEATÜKK

Hindamine**Soovitus 21***Artikkel 45, lõige 1*

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
1. Ühenduse strateegilised suunised, riiklik strateegiline raamistik ning rakenduskavad kuuluvad hindamisele. Hindamise eesmärk on tõsta fondide toetuse kvaliteeti, mõjusust ja kooskõla ning rakenduskavade rakendamist. Samuti hinnatakse toetuse mõju ühenduse strateegilistele eesmärkidele ja asutamislepingu artiklile 158 ning asjaomaste liikmesriikide ja piirkondade konkreetsetele struktuurilistele probleemidele, võttes arvesse säästva arengu vajadusi ning ühenduse keskkonnamõju ja strateegilist keskkonna hindamist käsitlevat asjaomast seadusandlust.	1. Ühenduse strateegilised suunised, riiklik strateegiline raamistik ning rakenduskavad kuuluvad hindamisele. Hindamise eesmärk on tõsta fondide toetuse kvaliteeti, mõjusust ja kooskõla ning rakenduskavade rakendamist. Samuti hinnatakse toetuse mõju ühenduse strateegilistele eesmärkidele ja asutamislepingu artiklile 158 ning asjaomaste liikmesriikide ja piirkondade konkreetsetele struktuurilistele probleemidele, võttes arvesse säästva arengu vajadusi ning ühenduse keskkonnamõju ja strateegilist keskkonna hindamist; <u>meeste ja naiste võrdõiguslikkust, diskrimineerimise vältimist vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 13, sotsiaalset hõlvamist ja puuetega inimeste ligipääsu</u> käsitlevat asjaomast seadusandlust.

Motivatsioon

Diskrimineerimise vältimine ja sotsiaalne hõlvamine on Euroopa Ühenduse olulised kohustused ja eesmärgid ning peavad olema sõnaselgelt tunnustatud strateegiliste suuniste eesmärkides.

II PEATÜKK

Reservid

Soovitus 22

Artikkel 48

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
1. Artiklis 29 osundatud iga-aastase aruteluga seoses peab nõukogu aastal 2011 kooskõlas asutamislepingu artiklis 161 sätestatud korraga jagama artiklis 20 osutatud reservi liikmesriikide vahel, premeerida neid algse olukorraga võrreldes saavutatud arengu eest: a) lähenemiseesmärgi puhul järgmiste kriteeriumide alusel: i) sisemajanduse kogutoodangu kasv inimese kohta, võrreldes ühenduse keskmisega NUTS II tasemel, põhinedes ajavahemikul 2004-2010 kättesaadavatel andmetel; ii) tööhõive määra kasv NUTS II tasemel, põhinedes ajavahemikul 2004-2010 kättesaadavatel andmetel; b) piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi puhul järgmiste kriteeriumide alusel: i) proportsionaalselt piirkondadele, mis kulutasid ajavahemikul 2007-2010 vähemalt 50% oma ERF-i assigneeringutest innovatsiooniga seotud tegevusele nagu osutatud määruse (EÜ) nr [...] artikli 5 lõikes 1; ii) tööhõive määra kasv NUTS II tasemel, põhinedes ajavahemiku 2004-2010 kohta kättesaadavatel andmetel. 2. 2. Iga liikmesriik eraldab asjaomased summad rakenduskavade vahel, võttes arvesse eelmises lõikes osutatud tingimusi.	1. Artiklis 29 osundatud iga-aastase aruteluga seoses peab nõukogu aastal 2011 kooskõlas asutamislepingu artiklis 161 sätestatud korraga jagama artiklis 20 osutatud reservi liikmesriikide vahel, premeerida neid algse olukorraga võrreldes saavutatud arengu eest: a) lähenemiseesmärgi puhul järgmiste kriteeriumide alusel: ii) sisemajanduse kogutoodangu kasv inimese kohta, võrreldes ühenduse keskmisega NUTS II tasemel, põhinedes ajavahemikul 2004-2010 kättesaadavatel andmetel; ii) tööhõive määra kasv NUTS II tasemel, põhinedes ajavahemikul 2004-2010 kättesaadavatel andmetel; b) piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi puhul järgmiste kriteeriumide alusel: i) proportsionaalselt piirkondadele, mis kulutasid ajavahemikul 2007-2010 vähemalt 50% oma ERF-i assigneeringutest innovatsiooniga seotud tegevusele nagu osutatud määruse (EÜ) nr [...] artikli 5 lõikes 1; ii) tööhõive määra kasv NUTS II tasemel, põhinedes ajavahemiku 2004-2010 kohta kättesaadavatel andmetel. 2. 2. Iga liikmesriik eraldab asjaomased summad rakenduskavade vahel, võttes arvesse eelmises lõikes osutatud tingimusi. 1. Iga liikmesriik, konsulteerides tihedalt komisjoniga, hindab iga sihtala osas ja enne 31. detsembrit 2010 kõikide rakenduskavade tulemuslikkust piiratud arvu kontrolliindikaatorite põhjal, näidates efektiivsust, juhtimist, rahalist rakendamist ning mõõtes teemakohaseid tulemusi võrrelduna algsete spetsiifiliste eesmärkidega. Indikaatorite osas teeb otsuse liikmesriik, konsulteerides tihedalt komisjoniga, arvestades piirkondlike omavalitsuste edastatud andmeid ja võttes arvesse tervet komisjoni pakutud soovituslikku indikaatorite nimekirja või osa sellest ning need kvantifitseeritakse nii olemasolevates iga-aastastes rakendusaruannetes kui vahehindamisaruannetes. Liikmesriigid vastutavad nende rakendamise eest. 2. Vahehindamisel ja enne 31. märtsi 2011 eraldab komisjon, konsulteerides iga sihtala osas tihedalt asjaomaste liikmesriikidega iga liikmesriigi ettepanekute põhjal, arvestades selle institutsioonilisi eripärasid ning nende vastavat programmeerimist, kulukohustuste assigneeringud edukatele rakenduskavadele ja nende prioriteetidele.

Motivatsioon

Me oleme arvamisel, et komisjoni ettepanek muuta "filosoofiat" ja reservi jaotamist kvaliteedi ja tulemuslikkuse eest liikmesriikide vahel ei ole kohane. Meie arvates peaks kvaliteedi ja tulemuslikkuse reservi jagama liikmesriik, nii nagu seda tehti kolmanda programmeerimisperioodi ajal (2000-2006).

Soovitus 23*Artikkel 49*

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
Riiklik ettenägematute kulude reserv 1. Liikmesriik peab reserveerima 1% aastastest struktuurifondi toetusest lähenemiseesmärgile ning 3% aastastest struktuurifondi toetusest piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgile, et lahendada ettenägematud kohalikke ja valdkondlikke kriise, mis on seotud majanduslike ning sotsiaalsete ümberkorraldustega või kaubavahetuse laienemise tagajärgedega. Kõnealusest reservist toetatakse asjaomaste töötajate kohanemisvõimet ning asjaomaste piirkondade majanduslikku mitmekesistamist täiendusena rakenduskavadele. 2. Iga liikmesriik esitab konkreetseid rakenduskavad eelarvelisteks kulukohustusteks, mis hõlmavad kogu perioodi, et olla valmis eelmises lõikes viidatud kriisideks.	Riiklik ettenägematute kulude reserv 1. Liikmesriik peab reserveerima 1% aastastest struktuurifondi toetusest lähenemise sihtalale ning 3% aastastest struktuurifondi toetusest piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive sihtalale, et lahendada ettenägematud kohalikke ja valdkondlikke kriise, mis on seotud majanduslike ning sotsiaalsete ümberkorraldustega või kaubavahetuse laienemise tagajärgedega. Kõnealusest reservist toetatakse asjaomaste töötajate kohanemisvõimet ning asjaomaste piirkondade majanduslikku mitmekesistamist täiendusena rakenduskavadele. 2. Iga liikmesriik esitab konkreetseid rakenduskavad eelarvelisteks kulukohustusteks, mis hõlmavad kogu perioodi, et olla valmis eelmises lõikes viidatud kriisideks. <u>Rakenduskava vajalik muutmine toimub lihtsustatud ja kiirendatud loataotlemise korra alusel.</u>

Motivatsioon

Kiireks reageerimiseks on vajalik ka selgelt lihtsustatud ja kiirendatud loa taotlemise kord.

V JAOTIS

RAHALINE TOETUS FONDIDELT

I PEATÜKK

Fondide toetus**Soovitus 24***Artikkel 50, punkt d)*

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
d) erafinantseerimise määr kõnealustel aladel, eriti avaliku- ja erasektori koostöös.	d) erafinantseerimise määr erafinantseerimine kõnealustel aladel, eriti avaliku- ja erasektori koostöös.

Motivatsioon

Sõna "määr" viitab millelegi loendatavale. Käesoleva peatüki järgmistes artiklites (51-53) ei tooda määra mõõtmise kirjeldust, nt määra mõõtnismeetodid, ülempiir jms.

Soovitus 25*Artikkel 51, lõige 2*

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
Fondide osamaksed tuleb arvutada avaliku sektori kogukulude alusel.	Fondide osamaksed tuleb arvutada <u>avaliku ja erasektori kogukulude</u> alusel.

Motivatsioon

Regioonide komitee on mures, et ühenduse kaasfinantseerimise määr arvutatakse avaliku sektori kogukulude suhtes — sellest tulenevalt võivad eraettevõtted loobuda programmides osalemast. Seetõttu teeb komitee ettepaneku arvutada fondide toetuse suurus vastavalt riiklikele kogukuludele, mis oleks esmaseks vahendiks avaliku ja erasektori vahelise koostöö tugevdamisel.

Soovitus 26

Artikkel 51, lõige 3

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
Fondide osaluse piirmäärad iga prioriteedi puhul on järgmised:	Fondide osaluse piirmäärad iga prioriteedi puhul on järgmised:
a) 85% avaliku sektori kuludest kaasfinantseeritud Ühtekuuluvusfondist;	a) 85% avaliku ja erasektori kuludest kaasfinantseeritud Ühtekuuluvusfondist;
b) 75% avaliku sektori kuludest kaasfinantseeritud ERFist või ESFist rakenduskavade raames piirkondades, mis on abikõlblikud seoses vastastikuse lähenemise sihtalaga;	b) 75% avaliku ja erasektori kuludest kaasfinantseeritud ERFist või ESFist rakenduskavade raames piirkondades, mis on abikõlblikud seoses vastastikuse lähenemise sihtalaga.
c) 50% avaliku sektori kuludest kaasfinantseeritud ERFist või ESFist rakenduskavade raames piirkondades, mis on abikõlblikud seoses vastastikuse lähenemise sihtalaga;	c) 50% avaliku ja erasektori kuludest kaasfinantseeritud ERFist või ESFist rakenduskavade raames piirkondades, mis on abikõlblikud seoses vastastikuse lähenemise sihtalaga.
d) 75% avaliku sektori kuludest kaasfinantseeritud ERFist Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi rakenduskavade raames;	d) 75% avaliku ja erasektori kuludest kaasfinantseeritud ERFist Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi rakenduskavade raames;
e) kaasfinantseerimise määr konkreetsete meetmete puhul, mida rahastatakse artikli 5 lõikes 4 osutatud äärepoolseimate piirkondade lisaeraldiste raames, on 50% avaliku sektori kuludest	e) kaasfinantseerimise määr konkreetsete meetmete puhul, mida rahastatakse artikli 5 lõikes 4 osutatud äärepoolseimate piirkondade lisaeraldiste raames, on 50% avaliku ja erasektori kuludest.

Motivatsioon

2004. aasta veebruaris esitatud kolmandas ühtekuuluvusaruandes toetas Euroopa Komisjon kaasrahastamist erasektori kuludest. Kuid kõnesolevas määruse eelnõus nähakse ette kaasrahastamist ainult avalikest vahenditest. Seega ei saa erasektorist laekuvaid kaasrahastamisvahendeid, vastupidiselt käimasolevale toetusperioodile, EL projektide rahastamisse enam kaasata.

Erasektorist laekuvaid kaasrahastamisvahendeid tuleks kasutusele võtta, mitte täielikult välistada. Vastavasisuline määrus kehtiks eelkõige ennetava tööturupoliitika valdkonnas ning takistaks sarnaste meetmete rakendamist praeguses ulatuses. Kõnealusele valdkonnale on eriti iseloomulik suur innovaatuslikkus ning mitmekesine avaliku ja erasektori partnerlus.

Soovitus 27

Artikkel 51, lõige 4

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
4. Fondide maksimaalne osalus võib lähenemise sihtmärgi ja piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive sihtala puhul äärepoolseimates piirkondades ning lähenemise eesmärgi puhul äärealadel asuvatel Kreeka saartel tõusta kuni 85%-ni teostatavate rakenduskavade avaliku sektori kuludest.	4. Fondide maksimaalne osalus võib lähenemise sihtala ning piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive sihtala puhul äärepoolseimates piirkondades ning lähenemise ning piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive sihtalade puhul äärealadel asuvatel Kreeka saartel tõusta kuni 85%-ni teostatavate rakenduskavade avaliku sektori kuludest.

Motivatsioon

Et Kreeka saartest kuulub suur enamus piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive sihtala alla, näib olevat kohatu, kahjulik ja ebaaus, kui kõnealused saared jäetaks ilma toetuseta.

VI JAOTIS

JUHTIMINE, JÄRELEVALVE JA KONTROLL

I PEATÜKK

Juhtimis- ja kontrollsüsteemid**Soovitus 28**

Artikkel 58, lõige 7 (uus)

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
	7. Arvestades artikli 51 lõikes 1 sätestatud, tuleks kohaldada kolmepoolseid leppeid kohalike ja piirkondlike organite, liikmesriikide ning komisjoni vahel. Selline kokkulepe võib tugevdada partnerluspõhimõtet, ühendades kohalikud, piirkondlikud, riiklikud ja riikidevahelised organid.

Motivatsioon

Kõigi poolte kokkuleppel peaks olema võimalik tugevdada koostööd kõigil tasanditel kolmepoolsete lepete abil. See peaks olema osa üldmäärusest, et rõhutada kohaliku ja piirkondliku tasandi kaasatust ning partnerlust, nagu sätestatakse artiklis 10.

VII JAOTIS

FINANTSJUHTIMINE

I PEATÜKK

Finantsjuhtimine

3. JAGU

EELFINANTSEERIMINE

Soovitus 29

Artikkel 81, lõige 1

Komisjoni pakutud tekst	Muudatusettepanek
1. Pärast komisjoni otsust, millega kiidetakse heaks fondidest rakenduskavale antav toetus, teeb komisjon liikmesriigi määratud asutusele ühe eelmakse. See eelmakse moodustab 7% rakenduskavale struktuurifondidest antavast toetusest ja 10,5% Ühtekuuluvusfondist antavast toetusest. Eelmakse võib vastavalt eelarveliste vahendite kättesaadavusele jaotada kahele rahandusaastale.	1. Pärast komisjoni otsust, millega kiidetakse heaks fondidest rakenduskavale antav toetus, teeb komisjon liikmesriigi määratud asutusele ühe eelmakse. See eelmakse moodustab 7 10,5% rakenduskavale struktuurifondidest antavast toetusest ja 10,5% Ühtekuuluvusfondist antavast toetusest. Eelmakse võib vastavalt eelarveliste vahendite kättesaadavusele jaotada kahele rahandusaastale sooritatakse kahe kolmandiku osas esimesel ja ühe kolmandiku osas teisel eelarveaastal.

Motivatsioon

Maksete, mis ei kuulu automaatse vahendite eraldamise alla, osakaalu suurendamine ja ettepanud jaotus arvestavad nii vajadusega saavutada rakendamise esimestel aastatel kulude realistlikum areng kui ka Ühtekuuluvusfondi juhistega.

VIII JAOTIS

KOMITEED

I PEATÜKK

ERDF, ühtekuuluvusfond ja fonde koordineeriv komitee**Soovitus 30***Artikkel 104 (lisada uus punkt)*

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
1. Komisjoni abistavad ERF, Ühtekuuluvusfond ja fonde koordineeriv komitee (edaspidi "komitee"). 2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artiklis 3 sätestatud nõuandemenetlust vastavalt selle artikli 7 lõikele 3. 3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artiklis 4 sätestatud korralduskomitee menetlust vastavalt selle artikli 7 lõikele 3. Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 nimetatud tähtjaks kehtestatakse üks kuu. 4. Komitee koostab oma protseduurireeglid. 5. EIP ja EIF nimetavad komiteesse oma hääleõiguseta esindaja.	1. Komisjoni abistavad ERF, Ühtekuuluvusfond ja fonde koordineeriv komitee (edaspidi "komitee"). 2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artiklis 3 sätestatud nõuandemenetlust vastavalt selle artikli 7 lõikele 3. 3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artiklis 4 sätestatud korralduskomitee menetlust vastavalt selle artikli 7 lõikele 3. Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 nimetatud tähtjaks kehtestatakse üks kuu. 4. Komitee koostab oma protseduurireeglid. <u>5. Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee ning regioonide komitee nimetavad mõlemad ühe hääleõiguseta esindaja.</u> <u>6.</u> EIP ja EIF nimetavad komiteesse oma hääleõiguseta esindaja.

Motivatsioon

Kaks komiteed on Euroopa Liidu nõuandvad organid, seega peaks need tiheda koostöö raames selgelt välja tooma. Kõnealuses artiklis nimetatud komiteede tööraamistikku tuleks täpsemalt määratleda, nagu määruse 1260/99 artiklites 47 ja 48. See on vastavuses partnerluse põhimõttega.

Brüssel, 13. aprill 2005

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa Regionaalarengu fondi (ERDF) kohta”

(2005/C 231/02)

REGIOONIDE KOMITEE

võttes arvesse Euroopa parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekut Euroopa Regionaalarengu fondi kohta, (KOM(2004) 495 (lõplik), — 2004/0167 (COD));

võttes arvesse komisjoni 16. juuli 2004. aasta otsust konsulteerida antud küsimuses regioonide komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 lõikele 1 ja artiklile 162;

võttes arvesse regioonide komitee presidendi 16. mai 2004. aasta otsust teha sellekohase arvamuse koostamine ülesandeks territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjonile;

võttes arvesse komisjoni poolt esitatud määruse ettepanekut, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi üldsätteid, (KOM(2004) 492 (lõplik), — 2004/0163 (AVC)), ning komisjoni määruse ettepanekut, millega luuakse Euroopa piiriülese koostöö liit, (KOM(2004) 496 (lõplik), 2004/0168 (COD));

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile Meie ühise tuleviku ülesehitamine: laienenud Euroopa Liidu poliitilised väljakutsed ja eelarvevahendid 2007–2013, (KOM(2004) 101 (lõplik));

võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa naaberriikide poliitika — strateegiline dokument, (KOM(2004) 373 (lõplik));

võttes arvesse komisjoni teatist Tugevam partnerlus äärepoolseimate piirkondadega, (KOM(2004) 343 (lõplik));

võttes arvesse oma perspektiivaruannet Struktuurifondide haldamine ja lihtsustamine pärast 2006. aastat, (CdR 389/2002 fin);

võttes arvesse oma arvamust teatise Kolmas aruanne majanduslikust ja sotsiaalsest ühtekuuluvusest kohta (CdR 120/2004 fin) ⁽¹⁾;

võttes arvesse oma 18. novembri 1998. aasta arvamust, mis käsitleb nõukogu (EÜ) määruse ettepanekut Euroopa Regionaalarengu fondi kohta, (KOM(1998) 131 (lõplik)), (CdR 240/98 fin) ⁽²⁾;

võttes arvesse käesolevat arvamuse eelnõud (CdR 233/2004 rev.2), mille ühtekuuluvuspoliitika komisjon 4. veebruaril 2005 vastu võttis (raportöör: **hr CONDORELLI**, Catania linnavolikogu liige (IT/ELDR));

ning arvestades järgmist:

1. 2004. aasta mais toimunud Euroopa Liidu laienemine on viinud Euroopa Liidu piirkondliku ebavõrdsuse suurendamiseni, mis nõuab jätkusuutlikke ja senisest jõulisemaid meetmeid, tulemaks toime ühtekuuluvuse saavutamise, konkurentsivõime tugevdamise ning tööhõive ja üleeuroopalise territoriaalse koostöö parandamise väljakutsetega. Selleks tuleb kasutada nii spetsiifilisi, aastateks 2007–2013 seatud eesmärgi teenivaid ühtekuuluvuspoliitika instrumente kui ka kõiki ühtse põllumajanduspoliitika ning ühtse kalanduspoliitika rakendamise otstarbel käsutuses olevaid vahendeid.

⁽¹⁾ ELT C 318, 22.12.2004, lk 1.

⁽²⁾ EÜT C 51, 22.2.1999, lk 1.

2. Neid ajavahemikuks 2007–2013 mõeldud ühtekuuluvuspoliitika meetmeid on tarvis välja töötada ja rakendada järjekindlalt ja otstarbekalt ning need tuleb kooskõlastada Lissaboni ja Göteborgi strateegiatega. Meetmete rakendamise eesmärgiks on teadmispõhise ühiskonna ülesehitamine kogu Euroopas jätkusuutliku arengu taustal. Need ülesanded on seni kuulunud peamiselt liikmesriikide pädevusse ega kajastu seetõttu veel vajalikul määral ELi teiste poliitikavaldkondade integreeritud arenguprotsessis.
3. Seepärast peavad nii siseriiklikud strateegilised raamkavad kui ka rakenduskavad olema kooskõlas nõukogu poolt vastu võetud strateegilise ühtekuuluvuse suunistega, et oleks tagatud piisaval määral arvestamine Euroopa Liidu prioriteetidega.
4. Lihtsustamise nõuetega arvestamine on viinud selleni, et koostati üksnes ühest fondist rahastatavaid programme, välja arvatud mõned tegevuskategooriad, mille jaoks on ette nähtud nii ERDFi kui ka ühtekuuluvusfondi toetus teatud rakendusprogrammi raames.
5. See kinnitab järjekordselt ning paneb — võimaluse korral — rohkem rõhku erinevate meetmete ning programmide omavahelise kooskõlastamise ning nende koordineerimise vajadusele teiste ELi poliitikavaldkondade meetmetega.
6. Niisugusest struktuurist, mis vastab üldisele määrusele, võib siiski tuleneda ERDFi oluliselt suurem roll erinevate ühenduse meetmete ja programmide lõimijana sõltuvalt nimetatud sihtaladest, milleks on lähenemine, konkurentsivõime, tööhõive ja territoriaalne koostöö.
7. Üldise määruse ettepaneku ning ERDFi käsitleva määruse ettepanekuga loodavas struktuuris tehakse erinevate meetmete omavaheline põimimine ja kooskõlastamine eelkõige liikmesriikide ja — kui see on vastava liikmesriigi põhiseadusega ette nähtud — regioonide ülesanneteks.
8. Komisjoni ettepanekud näevad ette kohalike omavalitsuste ning eelkõige linnade endisest suuremat rolli, kuigi siin piirdatakse rakendusprogrammidega piirkondlikul tasandil. Nii suurendatakse näiteks oluliselt üldise toetuse eraldamise võimalusi. Üldine toetus osutus kasulikuks ühenduse algatuse “Urban” rakendamisel ning on ette nähtud üldise struktuurifonde käsitleva määruse artikli 36 lõike 4 punktis b.
9. Tagamaks teineteisest niivõrd erinevate eesmärkide (liikmesriikide regionaalpoliitika kohandamine ELi strateegiatega, subsidiaarsus, rahastamisvahendite lihtsustamine ja optimeerimine jne) kooskõlastamist ning nende võrdväärset taotlemist, tuleb kaasa haarata kõik institutsionaalsed osalejad, alates komisjonist kuni kohalike omavalitsusteni olukorras, kus pidevalt kasvab “mitmel tasandil valitsemise” tähtsus. Selleks tuleb võtta meetmeid, mis tagavad ja tugevdavad kõikide asjakohaste asutuste loomevõimet, nende kavandamis-, haldamis- ning kontrollimisioskusi, silmas pidades iga asutuse spetsiifilist rolli ning samas edendades sotsiaalpartnerite algatuslikku ning kontrollfunktsiooni.
10. Arvestades eelpool öeldut, tuleb tingimata tagada olukord, kus ajavahemikuks 2007–2013 kavandatud ühtekuuluvuspoliitika määruste paketi, iseäranis kõnealuses ERDFi käsitlevas määruses ei sisalduks ühtki mitmeti tõlgendatavat sätet ja need poleks vähimalgi määral lünklikud. Nimetatud õigusaktid peavad selgelt kindlaks määrama ning sisuliselt defineerima iga osaleva avalik-õigusliku asutuse ülesanded. Viidates liikmesriikide õiguskordadele ning samas “erapooletuse” põhimõttele, mida alates komisjonist kõik osalejad peavad oma tegevuses järgima asutuste hierarhias enda omast madalamal kohal asuvate asutuste suhtes.

võttis oma 59. täiskogu istungil 13.—14. aprillil 2005 (13. aprilli koosolek) vastu järgneva arvamuse:

Üldsätted “lähenemise” ning “regionaalse konkurentsi-võime ja tööhõive” sihtalade kohta (komisjoni ettepaneku peatükid I ja II)

1. Regioonide komitee märkused

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 astub välja kõigi siiani ette võetud Euroopa regionaalpoliitika riiklikule tasandile tagasiviimise katsete **vastu**, pidades silmas ühenduse ühtekuuluvuspoliitika programmide lisaväärtust ja panust asutamislepingu eesmärkide saavutamisse;

1.2 kinnitab seisukohta, et komisjoni finantsettepanek, mille kohaselt 0,41 protsenti rahvamajanduse kogutulust (maaelu arengu ja kalanduse vallas ellurakendatavate struktuuri-meetmetega kaasaarvatuna 0,46 % rahvamajanduse kogutulust) oleks arvestatavaks kompromissiks tulevase ühtekuuluvuse poliitika jaoks;

1.3 tervitab järjekindlat otsust anda prioriteet laienenud Euroopa Liidu väiksema elatustasemega regioonidele, suurendades pidevalt neis piirkondades kavandatud meetmetele eraldatavaid summasid;

1.4 kutsub liikmesriike üles ette nägema riiklikes strateegilistes raamistikes asjakohaseid meetmeid ja vahendeid nn *phasing-in* ehk “järkjärgulise kohaldamise” piirkondadele, mis vastaksid tõhusalt konkurentsialastele väljakutsetele ja soodustaksid lähenemisprotsessi elluviimist;

1.5 tunnustab fondide haldamises ja asjaajamises tehtud lihtsustusi, iseäranis rahastamisinstrumentide arvu vähendamist kolmele;

1.6 tervitab ERDFi käsitleva määruse ettepaneku raames rahastatavate meetmete ülesehitust (territoriaalse koostöö kui ühtekuuluvuse kolmanda sihtala osatähtsuse suurendamine, millega kaasnevad märgatavalt paranenud rahastamisvõimalused) ning sisulist külge (meetmete kooskõlastamine Lissaboni ja Göteborgi strateegiatega). Seda silmas pidades tuleb eelkõige tuua esile ettepanekus sisalduvate lahenduste otstarbekust:

— teadusuuringute ning innovatsiooni alaste meetmete esmatähtsus lähenemise ning regionaalse konkurentsi ja tööhõive sihtalade eesmärkide saavutamisel, kusjuures eelkõige tuleks pöörata tähelepanu projektidele, mille raames toetatakse “vanade” ja uute liikmesriikide teaduskeskuste vahelist koostööd;

— jätkusuutliku arengu küsimuste osatähtsuse suurendamine vastavate meetmete näol keskkonna, transpordi, energeetika ja/või loodus- ja tehnoloogiariskide maandamise ja juhtimise valdkondades;

— ligipääsetavuse (sealhulgas ka digitaalse ligipääsu) probleemide kaasamine regionaalse konkurentsi- ja tööhõive sihtala eesmärgi saavutamisel, mis on oluline uuendusvõrreldes käesoleva programmi perioodiga;

— linnapiirkondade poliitika keskne roll;

— regioonidevahelise koostöö tunnustamine regionaalplaneeringu tähtsa valdkonnana, mis aitab kaasa regioonide omavahelisele lähenemisele ning võib tõhustada regioonide konkurentsi- ja tööhõivet.

1.7 kahetseb, et ei jätkata ka regioonidevahelist koostööd kui iseseisvat toetusvaldkonda territoriaalse koostöö sihtala raames (sellist koostööd toetas ka Euroopa Parlament oma ühtekuuluvusaruande teemalises aruandes);

1.8 peab märkimisväärseks komisjoni avatust ühtekuuluvuse territoriaalse mõõtme suhtes, mis avaldub lähenemisviisid, mis arvestab väga spetsiifiliste probleemidega silmitsi seisvate piirkondade erinevustega (linna- ja maapiirkonnad, saared ja mägipiirkonnad, kalandusest sõltuvad piirkonnad, äärepoolseimad piirkonnad, hõredalt asustatud piirkonnad, endised ühenduse välispiiri äärsed alad ja praegused ühenduse piiriäärsed piirkonnad ning väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimad piirkonnad). Erilist rahulolu väljendatakse seisukohaga, et üleeuroopalist territoriaalset ühtekuuluvust peetakse jätkusuutliku majanduskasvu esmajärguliseks eelduseks, lähtudes seejuures veendumusest, et Euroopa tuleviku edukas kavandamine eeldab probleemide lahendamist, mis puudutavad vähemarenenud piirkondi või piirkondi, mis ei saa seoses oma geograafilise asendi ja/või demograafiliste omaduste tõttu kasu siseturu võimalustest. Komitee tervitab antud piirkondadele, ning ka äärepoolseimatele piirkondadele (vastavalt lepingus toodud määratlusele) suunatud sobivate abinõude kehtestamist, et korvata nende piirkondade spetsiifilisi negatiivseid mõjusid, mis takistavad nende arengut ja piiramatut ligipääsu ühisturule; **avaldab** siiski **kahetsust**, et vähe tähelepanu pööratakse elanikkonna vananemisega seotud küsimustele, mis on järgnevatel aastakümnetel üks suuremaid Euroopa Liidu ees seisvaid väljakutseid;

1.9 võtab siiski **teadmiseks**, et komisjoni vastava ettepaneku põhjendustes 1 ja 10 tunnistatakse halvemas olukorras olevateks vaid “teatud saared”. See on vastuolus Amsterdami lepingu lõppakti deklaratsiooniga nr 30, mida korratakse Euroopa põhiseaduse lepingu artiklis III-220. Sellepärast on komitee seisukohal, et tuleb tagada tugevam õiguslik ja tõlgenduslik seos nimetatud põhjenduste vahel, võttes arvesse ka üldmääruse ettepaneku artikli 52 lõike 1 alalõiget 1. Need kaalutlused kehtivad ka mägij- ja piirialade kohta, pidades silmas nii Euroopa põhiseaduse lepingu artiklit III-116 kui ka üldmääruse artiklit 52;

1.10 **toob esile**, et ühenduse poliitika uus kontseptsioon tunnistab, et regioonid ja kohalikud omavalitsused ei ole regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika raames kõige sobivam tasand mitte ainult otsuste vastuvõtmiseks, vaid ka meetmete efektiivsaks rakendamiseks, mida muuseas kinnitasid ka Euroopa piirkondade ja kohalike omavalitsuste assotsiatsioonid oma 2003. aasta mais Leipzgis peetud konverentsil. Kodanikulähedaste tasandite senisest laiem kaasamine ongi paratamatu, selgitamaks kodanikele tõhusamalt ühenduse tegevust, lihtsustamaks ühenduse poolt võetud meetmeid ning parandamaks nende efektiivsust.

1.11 **peab** sellele vaatamata **vajalikuks** regionaalsete ja kohalike, eelkõige linnapiirkondade omavalitsuste vahelise partnerluse süvendamist, lähtudes seejuures riiklikest tavadest ja tehes seda sobival viisil;

1.12 **tervitab**, et suurema innovatsiooniressursside ja paremate sotsiaalse integreerimise võimalustega linnapiirkondadele hakatakse eraldama senisest rohkem vahendeid sihipärasteks kõrgetasemelisteks meetmeteks, kuid neid tuleb teostada rakendusprogrammide raames ning asjaajamine peab toimuma vastavalt struktuurifondide üldsätteid käsitleva määruse artikli 36 lõike 4 punktis b) ette nähtud edasidelegeerimissüsteemile;

1.13 **soovitab** struktuurifonde käsitlevate õigusaktide komplekti vastuvõtmise menetluse kiiret lõpuleviimist, selleks et institutsionaalsetel osalejatel oleks vajalik ajavaru rakendusprogrammide väljatöötamiseks kuni tähtajani 1.1.2007 ning samas võimaldaks komisjoni poolt selleks loodud struktuuridel nende osalejate haldussuutlikkuse kontrollimist.

2. Regioonide komitee soovitused

2.1 Artikli 1 lõikes 2 tuleks **arvestada** ka ebasoodsate demograafiliste tingimustega piirkondadega.

2.2 Artiklisse 3 tuleks **kaasata** investeeringud kultuurivaradesse (ka artikli kooskõlla viimise eesmärgil artikli 8 lõikes 2 sisalduvate sätetega), investeeringud täiendõppe ja tööhõive-meetmete raames kasutatavatesse hoonetesse ja seadmetesse ning kulutused nimetatud meetmete läbiviimiseks, juhul kui neid saab finantseerida ERDFi fondi vahenditest.

2.3 Regionaalpoliitika eesmärgid ja erisätteid teatud piirkondadele kohaldamise kohta tuleb üksteisega täpsemalt kooskõlla viia.

2.4 Artiklile 5 (sissejuhatus) tuleks **lisada**, et "piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive sihtala" all antav ERDFi abi peab lubama suuremat paindlikkust prioriteetide seadmisel "järgjärgulise kohaldamise" piirkondades.

2.5 Artikli 5 lõike 3 punkti a tuleb **lisada** kabotaažiteenused ja erinevate (esimese ja teise) kategooriate lennujaamade vahelised lennuühendused ning regionaalsete, kohalike ja regioonidevaheliste siseveeteede kõrval tuleks mainida ka mereteid saarte ja eriti väiksemate saartega.

2.6 Artikli 6 lõigetes 1 ja 2 tuleb **nimetada** rannikupiirkondade koostööd, mõlemal juhul peaks olema merepiirkondadele tagatud võimalus nii kahepoolseks kui mitmepoolseks koostööks.

2.7 Artikli 6 lõike 2 punktis c nimetatud loodusõnnetuste nimistusse tuleb **lisada** vulkaanipursked ja metsatulekahjud koos nendest tuleneva metsade hävimisega, ilma et see ohustaks nõukogu määruse ettepaneku KOM(2004)492 artikli 33 lõikes 1 sätestatud. Kõnealuse ettepanekuga nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta.

2.8 Artikli 4 lõikes 3 toodud kategooriad tuleb **kaasata** artiklis 6 toodud esmatähtsatesse eesmärkidesse.

2.9 Artikli 7 punktis a tuleb **asendada** mõiste "käibemaks" mõistega "hüvitamisele kuuluv käibemaks" vastavalt ESFi määruse artiklile 11 ja kooskõlas antud mõiste kasutamisega käimasolevas programmitsükli.

2.10 Artikli 7 punktis d tuleb **asendada** mõiste "elamumajandus" mõistega "elamumajandus, lähenemise sihtalaga piiritletud eranditega, milleks on sotsiaalelamumajanduse teatud valdkonnad, nagu kaitset vajavate elanike elamute ja kolmandatest riikidest pärit sisserändajate ajutiste majutuspaikade ehitus".

2.11 Artikli 9 viimase lõike puhul tuleb **ette näha**, et struktuurifondide üldsätteid käsitleva määruse ettepaneku artiklis 23 toodud siseriiklikesse raamistikesse kaasatakse üldsuunitlused ning kriteeriumid, mille abil liikmesriigid ja regioonid peavad tagama ERDFi ning teisalt ESFi, Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi ja Kalanduse Arendusrahastu vahenditega kaasfinantseeritavate meetmete vastastikuse täiendavuse ja kooskõlastatuse ning nende meetmete käimasoleva ja hilisema monitooringu.

2.12 Hoolikalt tuleb **vaadelda** ERDFi puudutavate õigusaktide mõju struktuurifondide reformi ettepanekute üldises raamistikus, vaadeldes nende sotsiaalset kasu ning ebasoodsas olukorras olevate rahvastikugruppide (nagu nt puuetega inimesed, isikud, keda ähvardab sotsiaalne tõrjutus jne) toetusse mõeldud meetmeid.

2.13 Tuleb **rõhutada**, et struktuurifondid saavad aidata kaasa integratsioonile mitmekultuurilistes ja mitmekeelsetes piirkondades.

Üldsätted “Euroopa territoriaalse koostöö” sihtala kohta (komisjoni ettepaneku peatükk III)

3. Regioonide komitee märkused

REGIOONIDE KOMITEE

3.1 **toetab** territoriaalse koostöö nimetamist ühenduse ühtekuuluvuse poliitika eesmärkide hulgas;

3.2 **tervitat** merepiiride tunnustamist piiriülese koostöö raames, millega järgiti komitee arvamuse CdR 120/2004 selgesõnalist soovitusi, ja rõhutab sellise koostöö tähtsust eriti äärepoolseimate piirkondade reaalsel integreerimisel ümbruskonnaga;

3.3 **toob esile**, et Euroopa piiriülese koostöö liidu (KOM(2004) 496 (lõplik)) mõiste seostub ka riikidevahelise ja mitte ainult piiriülese koostööga, millepärast tuleks instrument ümber nimetada “Üleeuroopalise koostöö ühinguks”, sellises nimetuses kajastuks selgemini instrumendi üldine iseloom.

4. Üldised soovitused

4.1 Tuleks **kasutada** juba eksisteerivate ja edukalt töötavate regionaalsete, linnade ja kohalike omavalitsuste võrgustike kogemusi ning toetada Euroopas regioonidevahelise ja ka territoriaalse koostöö valdkonnas loodavaid uusi võrgustikke.

4.2 Pidades silmas programmide koostamist, iseäranis piiriüleste ja riikidevaheliste koostööprogrammide väljatöötamist, ning nende programmide esitamist komisjonile, tuleb **täpsustada** vastavad pädevused, menetlused ja ajagraafikud.

4.3 Siseriiklikes strateegilistes raamkavades tuleks **sätestada** ka kolmanda sihtalaga arvestamine, selleks et tugevdada liikmesriikide panust territoriaalse koostöö programmidesse ning et hoolitseda siseriikliku kaasrahastamise sobivate meetmete eest. Lisaks tuleks tagada kõnealuses ja teistes valdkondades rakendatavate meetmete tugevam ühtsus:

- teise kahe sihtala kavandamine;
- riiklikul ja regionaalselt tasandil rakendatud meetmed, milleks on kasutatud siseriiklikke ja regionaalseid vahendeid;
- naaberriikide poliitika raames läbi viidud üritused ja kandidaatriikidele suunatud tutvustusstrateegia ning muud ühenduse üritused;
- teiste rahvusvaheliste programmide raames regionaalse ja kohaliku arengu valdkonnas rakendatud meetmed (nt OECD, Maailmapanga jne poolt).

4.4 Tuleb **kontrollida**, kuidas on võimalik tugevdada regionaalsete ja kohalike omavalitsuste aktiivset osalust programmide arendamisel ja teostamisel, seda kooskõlas territoriaalse koostöö suunistega, nii nagu need on sätestatud siseriiklikes strateegilistes raamkavades vastavalt Euroopa Regionaalarengu Fondi üldmääruse ettepaneku artiklile 25.

4.5 Tuleb **kindlaks määrata** menetlused, kriteeriumid ja ajagraafikud, mille alusel komisjon hakkab eraldama vahendeid ning kinnitama programme.

4.6 Tuleb **selgemalt defineerida**, kes on toetuse saaja (artiklid 16 ja 21), millistele nõuetele ta peab vastama ning millised asutused vastutavad kontrollimise eest ning millised on nende asutuste ülesanded.

4.7 Tuleb **ette näha** võimalus, kus üksikjuhtumitel viiakse artiklis 19 toodud tegevusi läbi ainult ühes liikmesriigis eeldusel, et seal toodud neljast tingimusest on täidetud vähemalt kaks.

5. Regioonide komitee soovitused

Soovitus 1

Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Asutamislepingu artiklis 160 sätestatakse, et Euroopa Regionaalarengu Fond (ERDF) on ette nähtud selleks, et olla abiks põhiliste regionaalsete ebavõrdsuste korvamisel ühenduses. Sellest tulenevalt soodustab ERDF eri piirkondade arengutasemete erinevuse ja ebasoodsate piirkondade ning saarte, sealhulgas maapiirkondade, mahajäämuse vähendamist.	Asutamislepingu artiklis 160 sätestatakse, et Euroopa Regionaalarengu Fond (ERDF) on ette nähtud selleks, et olla abiks põhiliste regionaalsete ebavõrdsuste korvamisel ühenduses. Sellest tulenevalt soodustab ERDF eri piirkondade arengutasemete erinevuse ja ebasoodsate piirkondade ning saarte, sealhulgas maa- ja linnapiirkondade, saarte, mägipiirkondade, hõredalt asustatud alade ja piirialade, samuti suletud tehaste läheduses asuvate elamupiirkondade, taandarenevate tööstuspiirkondade mahajäämuse vähendamist.

Motivatsioon

Komisjoni vastava ettepaneku põhjendustes 1 ja 10 tunnistatakse halvemas olukorras olevateks vaid "teatud saared". Seda tehakse täielikult meelevaldse viitega EÜ asutamislepingu artiklile 160 ja vastuolus Amsterdami lepingu lõppakti lisaks oleva deklaratsiooniga nr 30, mida kinnitab Ülemkogu 2000. aasta detsembri Nice'i lõppjärelustes ning ka põhiseaduse lepingu artiklis III-220. Sellepärast peetakse vajalikuks tagada tugevam õiguslik ja tõlgenduslik seos nimetatud põhjenduste vahel, ka arvesse võttes määruse ettepaneku artikli 52 lõike 1 alalõiget 1 üldsätetega, millega seondub ka vastava ettepaneku artikkel 10. Need kaalutlused kehtivad ka — pidades silmas nimetatud artiklit 52 — mäestikualade kohta ja terviklikkuse mõttes ka igat liiki halvemas olukorras olevate alade kohta.

Soovitus 2

Põhjendus 6

Euroopa Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Toetudes nõukogu 21. juuni 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1260/1999 [millega nähakse ette üldsätted struktuurfondide kohta] artikli 20 lõike 1 punktis b ettenähtud linnakogukonna algatuse (<i>Urban Community</i>) kogemustele ja tugevatele külgedele, tuleks linnadimensiooni tugevdada selle valdkonna meetmete täieliku integreerimise abil ERDFi kaasfinantseeritavate tegevusprogrammidega.	Toetudes nõukogu 21. juuni 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1260/1999 [millega nähakse ette üldsätted struktuurfondide kohta] artikli 20 lõike 1 punktis b ettenähtud linnakogukonna algatuse (<i>Urban Community</i>) kogemustele ja tugevatele külgedele, tuleks linnadimensiooni, sealhulgas investeerimise taset linnapiirkondade säästvasse arendamisse, tugevdada selle valdkonna meetmete täieliku integreerimise abil ERDFi kaasfinantseeritavate tegevusprogrammidega.

Motivatsioon

Linnadimensiooni saab tugevdada ainult juhul, kui tagatakse investeeringute piisav tase linnapiirkondade säästvasse arengusse.

Soovitus 3

Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
ERDF peaks tegelema Austria, Soome ja Rootsi liitumise akti protokollis nr 6 määratletud eriti harva asustustihedusega alade suurtest turgudest kaugel asumise ja eraldatuse probleemidega. ERDF peaks keskenduma ka spetsiifilistele probleemidele, millega puutuvad kokku teatud saared, mäestikualad ja hõredalt asustatud alad tulenevalt nende geograafilisest asendist, ja mis nende arengut takistavad.	ERDF peaks tegelema Austria, Soome ja Rootsi liitumise akti protokollis nr 6 määratletud eriti harva asustustihedusega alade suurtest turgudest kaugel asumise ja eraldatuse probleemidega. ERDF peaks keskenduma ka spetsiifilistele probleemidele, millega puutuvad kokku teatud saared, mägipiirkonnad, maa- ja linnapiirkonnad, ja hõredalt asustatud ja piiriülesed alad tulenevalt nende geograafilisest asendist, ja mis nende arengut takistavad.

Motivatsioon

Soovitatud muudatus põhjenduse 10 osas on soovitus 2 loogiline jätk ja ühtlustab mõlemaid põhjendusi, mida ei tehta komisjoni ettepanekus.

Soovitus 4

Artikkel 1, lõige 2

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
See kehtestab spetsiifilised tingimused seoses linna- ja maapiirkondade, kalandusest sõltuvate piirkondade, ääre-poolseimate piirkondade ja ebasoodsate looduslike tingimustega piirkondade käsitlemisega.	See kehtestab spetsiifilised tingimused seoses linna- ja maapiirkondade, kalandusest sõltuvate piirkondade, ääre-poolseimate piirkondade ja ebasoodsate looduslike <u>või demograafiliste</u> tingimustega piirkondade käsitlemisega.

Motivatsioon

Terviklikkuse ja ühtsuse huvides tuleks selgesõnaliselt nimetada ka hõreda asustusega alade demograafilisi probleeme.

Soovitus 5

Artikkel 3, lõige 2

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
ERDF annab oma panuse, et finantseerida a) tootlikke investeeringuid b) infrastruktuure c) muid arengualgatusi, sealhulgas ka teenuseid ettevõtetele, finantseerimisinstrumentide nagu riskikapital, laenu- ja garantiifondid ja kohaliku arengu fondid, soodustingimustega laenud, loomine ja arendus, ning kogemuste vahetust vastavate regioonide, linnade, sotsiaalmajanduslike ja keskkonnavalaste huvigruppide vahel; d) tehnilist abi vastavalt määruse (EÜ) nr [...] artiklitele 43 ja 44.	ERDF annab oma panuse, et finantseerida a) tootlikke investeeringuid b) infrastruktuure c) muid arengualgatusi, sealhulgas ka teenuseid ettevõtetele, finantseerimisinstrumentide nagu riskikapital, laenu- ja garantiifondid ja kohaliku arengu fondid, soodustingimustega laenud, loomine ja arendus, ning kogemuste vahetust koostööd vastavate regioonide, linnade, sotsiaalmajanduslike ja keskkonnavalaste huvigruppide vahel; d) tehnilist abi vastavalt määruse (EÜ) nr [...] artiklitele 43 ja 44; e) <u>investeeringuid kultuuripärandisse.</u>

Motivatsioon

Territoriaalses koostöös üksnes kogemuste vahetamisega piirdumine oleks liiga kitsendav, kuna see on ainult üks paljudest tegevusvaldkondadest selle koostöö raames.

Siiani ERDF vahendite abil finantseeritud projektide positiivsete kogemuste alusel tuleks täpselt eristada investeeringuid ühelt poolt kultuuripärandi restaureerimise, ümberstruktureerimise ja väärtustamise. Lisaks tuleks antud ettepanekus sisalduvates sätetes (vrd artikkel 8 lõige 2) terviklikkuse ja parema koostööstatuse huvides üles loetleda kõik lubatud kuluartiklid.

Soovitus 6

Artikkel 4, lõige 4

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
4. Ohtude vältimine, kaasa arvatud looduslike ja tehnoloogiliste ohtude ärahoidmiseks ja nendega toime tulemiseks ettenähtud tegevuskavade väljatöötamine ja elluviimine;	4. Ohtude vältimine, kaasa arvatud looduslike <u>ohtude</u> (nt metsatulekahjud ja üleujutused) ja tehnoloogiliste ohtude ärahoidmiseks ja nendega toime tulemiseks ettenähtud tegevuskavade väljatöötamine ja elluviimine;

Motivatsioon

Eraldi tuleks mainida metsatulekahjusid ja üleujutusi, sest need on sagedased ohud ELi paljudes piirkondades.

Peale selle selgitab uus sõnastus "ohtudega toimetulemist" selles mõttes, et sisaldab tegevusi (nt metsatulekahjude kustutamine), mida on vaja, et vähendada võimalikult palju negatiivseid tagajärgi sellist liiki nähtuste (tulekahju, üleujutus) puhul, mida ei liigitata suurte õnnestuste hulka ning mis ei ole seetõttu abikõlblikud ELi solidaarsusfondi abile.

Soovitus 7

Artikkel 4

Lisada uus punkt 10

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
	10) <u>Sotsiaalsed infrastruktuurid ja teenused, mis aitavad kaasa töökohtade loomisele ja soolisele võrdõiguslikkusele tööl.</u>

Motivatsioon

Määruse ettepaneku artiklis 4 nimetatud valdkondadest, millele ERDF keskendub, on jäetud välja teatud valdkonnad, eelkõige sotsiaalsed infrastruktuurid ja teenused, mida käesoleval 2001–2006 perioodil rahastatakse.

Kõnealused projektid tuleks säilitada, sest need loovad töökohti valdkonnas, mida praegu peetakse "uueks ressursiks", mida teiste hulgas Euroopa institutsioonid loodavad kujundada.

Samuti saab kõnealune tööhõivesektor pakkuda naistele paremat juurdepääsu tööturule vähem arenenud piirkondades, tugevdades soolise võrdõiguslikkuse põhimõtet ja aidates ühendada era- ja tööelu.

Soovitus 8

Artikkel 5

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
"Piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive" sihtala raames keskendub ERDF abi andmisel piirkondliku säästva arengu strateegiate kontekstis järgmistele prioriteetidele:	"Piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive" sihtala raames, ilma et see piiraks artikli 8 sätete kohaldamist, keskendub ERDFi abi andmisel piirkondliku säästva arengu strateegiate kontekstis järgmistele prioriteetidele, võimaldades suuremat paindlikkust "järgjärgulise kohaldamise" piirkondades:

Motivatsioon

Kõnealuse punkti lisamine muudab arvamuse ühtsemaks regioonide komitee majanduse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kolmandat aruannet käsitlenud arvamuses esitatud soovitustega.

Soovitus 9

Artikkel 5, lõige 1

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Innovatsioon ja teadmispõhine majandus, regionaalse innovatsiooni strateegiate arendamine ja elluviimine, mis edendab efektiivseid regionaalse innovatsiooni süsteeme; siia kuuluvad:	Innovatsioon ja teadmispõhine majandus, regionaalse innovatsiooni strateegiate arendamine ja elluviimine, mis edendab efektiivseid regionaalse innovatsiooni süsteeme; <u>siia kuuluvad muuhulgas järgmised valdkonnad:</u>

Motivatsioon

Arvestades iga ala majanduslike ja sotsiaalsete eripäradega ning erineva arengupotentsiaali ja vajadustega, tuleks lubada suuremat paindlikkust erimeetmete kujundamisel eri piirkondades ja linnapiirkondades ERDFi sekkumise kolme prioriteedi raames.

Soovitus 10

Artikkel 5, lõige 1: lisada uus punkt

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
	e) väikestest ja keskmise suurusega ettevõtetest tulevad stiimulid majanduskasvule ja tööhõivele, s.t ettevõtlustegevuse valdkondades, nagu ettevõtte asutamine, omandi üleandmine, ettevõtluse dünaamilisus, välisturg, ekspertteadmiste ja sobiva infrastruktuuri rajamise valdkondade arendamine.

Motivatsioon

Eriti oluline on toetada sotsiaalmajanduslike probleemidega piirkondi, et luua tingimused majanduse ja tööhõive kasvuks.

Soovitus 11

Artikkel 5, lõige 1: lisada uus punkt

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
	f) tehnoloogia-, teadus- ja arenduskeskuste ehitamine ja sisseadega varustamine.

Motivatsioon

Et täita Lissaboni ja Göteborgi strateegia eesmärgi teaduse ja uuendustegevuse valdkonnas, oleks vaja toetada kõrgekvaliteediliste teadus- ja tehnoloogiakeskuste rajamist. Seega peaksid ERDFi määruse artiklis 5 esitatud prioriteetide tegevusvaldkonnad tagama ühenduse strateegia eesmärkide täitmise, vastasel korral ei ole võimalik rakendada ELi piirkondades majanduskasvu- või ühtekuuluvuspoliitikat.

Soovitus 12

Artikkel 5, lõige 2: lisada uus punkt

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Keskkond ja ohtude vältimine; siia kuuluvad näiteks	Keskkond ja ohtude vältimine, siia kuuluvad muuhulgas järgmised valdkonnad: a) valdkonnad, mis soodustavad säästvat arengut ja millel on selge keskkonnamõõde, ning investeeringud, mis aitavad kaasa EU asutamislepingu artiklis 174 seatud keskkonnamääruste eesmärkide saavutamisele;

Motivatsioon

Määrustes nimetatud kohaldamisalad, muuhulgas ka praegu kehtivas ERDFi määruses, on näited püüdlusest koostada tekst arusaadavalt ning vastavuses kehtivate määrustega. Seetõttu peaks sõnastus sisaldama formuleeringut "muuhulgas järgmised valdkonnad". Me lisame näitena ka säästva arengu, mis on meie arvates eriti oluline.

Soovitus 13

Artikkel 5, lõige 2: lisada uus punkt

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
	f) <u>jäätmekäitluse, veevarustuse ja reovete käitluse infrastruktuuri väljaehitamine.</u>

Motivatsioon

Keskkonna ja riskide ärahoidmise prioriteet peaks sisaldama meetmeid, mis käsitlevad veevarustust ja reovete puhastust ning jäätmekäitlust, kuna kõnealuste valdkondade püsivad probleemid piiravad Euroopa Liidu piirkondade konkurentsivõimet.

Soovitus 14

Artikkel 5, lõige 3

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
3) Juurdepääs üldist majanduslikku huvi pakkuvatele veo- ja telekommunikatsiooniteenustele väljaspool peamisi linnakeskusi; siia kuuluvad:	3) Juurdepääs üldist majanduslikku huvi pakkuvatele veo- ja telekommunikatsiooniteenustele väljaspool peamisi linnakeskusi; siia kuuluvad <u>muuhulgas:</u>

Motivatsioon

Toetuse pakkumisel juurdepääsuks veo- ja telekommunikatsiooniteenustele ei tohiks põhimõtteliselt välja jätta peamisi linnakeskusi.

Soovitus 15

Artikkel 5, lõige 3, punkt a

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
a) teiseste võrkude tugevdamine seoses ühenduse parandamisega üle-euroopaliste transpordivõrkude, regionaalsete raudteesõlmpunktide, lennujaamade ja sadamate või multimodaalsete platvormidega, tagades radiaaliühendused suuremate raudteeliinidega ja toetades regionaalseid ja kohaliku tähtsusega siseveeteesid;	a) teiseste võrkude tugevdamine seoses ühenduste parandamisega üle-euroopaliste transpordivõrkude, regionaalsete raudteesõlmpunktide, lennujaamade ja sadamate või multimodaalsete platvormidega, tagades radiaaliühendused suuremate raudteeliinidega ja toetades regionaalseid ja kohaliku tähtsusega siseveeteesid; <u>kabotaažiteenuseid, mereteesid eriti just väikeste saarteni ja A-kategooria väiksemate sadamateni ja ning lennuühendusi esimese ja teise kategooria lennujaamade vahel;</u>

Motivatsioon

Kõikidel saartel on, sõltumata suurusest, mõningaid ühiseid probleeme. Saared sõltuvad nii meretranspordist kui õhustranspordist, et olla ühenduses nii teiste saarte kui maismaaga. Kõnealust asjaolu tuleks rõhutada, samuti seda, et kõnealused probleemid on eriti silmatorkavad väiksemate saarte puhul.

See kindlustaks, et ei unustata õhu- ja veetranspordi teatud kategooriaid, mida kasutatakse palju Euroopa äärepoolseimates regioonides.

Soovitus 16

Artikkel 6, lõige 2, punkt c

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
c) riski ennetamine, sealhulgas meretranspordi ohutuse ja üleujutuste, mere ja siseveekogude saastamise kaitse, erosiooni, maavärinate ja laviinide ennetamine ja kaitse nende eest. Programmid võivad hõlmata varustuse eraldamist, infrastruktuuride arendamist, riikidevaheliste toetuskavade läbiviimist, riskide ühise kaardistamise süsteeme ja ühiste instrumentide väljaarendamist looduslike ja tehnoloogiliste riskide uurimiseks, ennetamiseks, järelevalveks ja nende vastu võitlemiseks;	c) riski ennetamine, sealhulgas meretranspordi ohutuse ja üleujutuste, mere ja siseveekogude saastamise kaitse, ning kaitse erosiooni, maavärinate, seismiliste riskide vulkaanipursete, metsatulekahjude ja laviinide ennetamine ja kaitse nende eest . Programmid võivad hõlmata varustuse eraldamist, infrastruktuuride arendamist, riikidevaheliste toetuskavade läbiviimist, riskide ühise kaardistamise süsteeme ja ühiste instrumentide väljaarendamist looduslike ja tehnoloogiliste riskide uurimiseks, ennetamiseks, järelevalveks ja nende vastu võitlemiseks.

Motivatsioon

Terviklikkuse huvides tuleb nimetada ka neid loodusõnnetuste tüüpe.

Soovitus 17

Artikkel 6, lõige 2

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
d) teaduslike ja tehnoloogiliste võrgustike loomine teemadel, mis seonduvad riikidevaheliste võõndite tasakaalustatud arenguga, ja eelkõige ülikoolidevaheliste võrgustike rajamine ja sidemete loomine, mis võimaldavad juurdepääsu teaduslikule teadmisele ja teadus- ja arendustegevuses osalevate institutsioonide ning teadus- ja arendustegevuse rahvusvaheliste tippkeskuste vahelist tehnoloogiateg ülekannet, riikidevaheliste konsortsiumide rajamist teadus- ja arendustegevuse ressurside jagamiseks, tehnoloogia ülekandega tegelevate organisatsioonide partnerlust, ühiste finantsvahendite loomist, mis keskenduvad teadusliku ja tehnoloogilise arendustegevuse toetamisele väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes.	d) teaduslike ja tehnoloogiliste võrgustike loomine teemadel, mis seonduvad riikidevaheliste võõndite tasakaalustatud arenguga, ja eelkõige ülikoolide- ning teiste kõrgkoolide vaheliste võrgustike rajamine ja sidemete loomine, mis võimaldavad juurdepääsu teaduslikule teadmisele ja teadus- ja arendustegevuses osalevate institutsioonide ning teadus- ja arendustegevuse rahvusvaheliste tippkeskuste vahelist tehnoloogiateg ülekannet, riikidevaheliste konsortsiumide rajamist teadus- ja arendustegevuse ressurside jagamiseks, tehnoloogia ülekande organisatsioonide partnerlust, ühiste finantsvahendite loomist, mis keskenduvad teadus- ja arendustegevuse toetamisele väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes. Erineva geograafilise positsiooniga piirkondi tuleks julgustada osalema igas piirkondadevahelise koostöö instrumendis, et suurendada konkurentsivõimet ja edendada uuendustegevust kogu Euroopas; e) ettevõtluse ja eriti väikeste ning keskmise suurusega ettevõtete loomise, turismi, kultuuri ning infotehnoloogia kasutamine julgustamine.

Motivatsioon

Sama koostööinstrumendi kohaldamine piirkondadele, mis kuuluvad lähenemise ja konkurentsivõime ning erinevate üleminekurežiimide (statistilisest efektist ja looduslikust efektist mõjutatud piirkonnad) sihtalasse, tõhustaks kogemuste vahetamist ja saavutaks paremaid tulemusi ühtekuuluvuse valdkonnas.

Lisaks ei peaks võrgustikud piirduma ülikoolide ja kõrgkoolidega, vaid hõlmama ka kõrgemaid kutsekoole, kuna need on tavaliselt ettevõtetele lähemal. Pealegi pole igas piirkonnas ülikooli, küll aga sageli kõrgkool või rakenduskõrgkool.

Ettevõtluse, turismi arengu, IT kasutamise jms edendamine pakub ideaalseid võimalusi koostööks ja vastastikuseks õppimiseks. Piirkonnad saavad üksteist vastastikku toetada, kusjuures piirid ei mängi sageli mingit rolli. Sel põhjusel ei tohi see teadmispõhise ühiskonna oluline osa riikidevahelisest koostööst välja jääda.

Soovitus 18

Artikkel 6, lõige 3

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
3) Regionaalpoliitika tõhustamine võrgustike loomise soodustamise ja kogemuste vahetamise teel piirkondlike ja kohalike ametkondade vahel, võttes arvesse artikli 5 lõigetes 1 ja 2 ning artiklis 8 nimetatud teemasid, mille hulka kuuluvad ka koostöövõrgustike programmid, mis hõlmavad kogu ühendust, samuti meetmed, mis puudutavad uurimusi, andmekogumist ning ühenduse arengutendentside vaatlemist ja analüüsi.	3) <u>Piirkondadevahelise koostöö edendamine, mis on suunatud regionaalpoliitika tõhustamisele ja võrgustike loomise soodustamise toetamise ja kogemuste vahetamise teel piirkondlike ja kohalike ametkondade vahel, võttes arvesse artikli 5 lõigetes 1 ja 2 ning artiklites 8, 9, 10 ja 11 nimetatud teemasid, mille hulka kuuluvad ka koostöövõrgustike programmid, mis hõlmavad kogu ühendust, samuti meetmed, mis puudutavad uurimusi, andmekogumist ning ühenduse arengutendentside vaatlemist ja analüüsi. Ka artikli 6 lõigetes 1 ja 2 toodud abinõud viiakse ellu võrgustike loomise ja kogemuste vahetamise teel.</u>

Motivatsioon

Komisjoni ettepanek luua uus sihtala “Euroopa territoriaalne koostöö” on tervitatav. Kuid uus sihtala hõlmab üksnes piiriülest ja riikidevahelist koostööd, jättes arvestamata regioonidevahelise koostöö. Seega oleks regioonide omavaheline koostöö võimalik ainult kogemustevahetuse ja võrgustike loomise vormis ning teiste sihtalade programmide raames. Senise Euroopa territoriaalse koostöö kolme äraproovitud vormi üksteisest eraldamine lükatakse siinkohal tagasi. Loodava sihtala raames tuleks säilitada eraldi toetusvaldkond “regioonidevaheline koostöö”.

Kõik ELi regioonid võivad üksteisega leida väga erinevaid kokkupuutepunkte, seega ei tohi koostöö laialt määratletud valdkonnas välistatud olla. Regioonid saavad üksteiselt õppida ja üksteist vastastikkult toetada, kusjuures piirid ei mängi sageli mingit rolli. Investeeringuprojektid ei tohi olla siin algusest peale välistatud.

Ning lõpuks on “territoriaalse ühtekuuluvuse” sihtala raames äärmiselt oluline, et koostöövõrgustikke rahastataks ERDFi kaudu juhul, kui tegemist on geograafiliste eritingimustega piirkondi puudutavate küsimustega.

Soovitus 19

Artikkel 7, punkt a

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
ERDF osaluse suhtes tulevad kõne alla järgmised kulud: a) käibemaks	ERDF osaluse suhtes tulevad kõne alla järgmised kulud: a) <u>hüvitamisele kuuluv</u> käibemaks

Motivatsioon

Esiteks tuleks säilitada siiani ERDF programmide raames kasutatud praktika, teiseks tuleks takistada, et ühe ja sama ühenduse ühtekuuluvuspoliitika raames tehtaks vahet ERDF ja ESF programmide vahel.

Soovitus 20

Artikkel 7, punkt d

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
d) elamumajandus;	d) elamumajandus, <u>lähenemise sihtalaga piiritletud eranditega, milleks on sotsiaalelamumajanduse teatud valdkonnad, nagu kaitset vajavate elanike elamute ja kolmandatest riikidest pärit sisse­rändajate ajutiste majutuspaikade ehitus;</u>

Motivatsioon

Teatud kaitset vajavate elanikegruppidega või kolmandatest riikidest pärit sisse­rändajatega seonduvate elamumajanduslike ehitus- ja saneerimis­meetmete abikõlblikkus lähenemise sihtala raames ei ole mitte ainult kooskõlas Euroopa ühtekuuluvuspoliitika sotsiaalsete eesmärkidega, vaid tugevdab ka selle ühenduse poliitika panust kolmandatest riikidest pärit sisse­rändajate voolu poolt tekitatud struktuuripoliitiliste probleemide ületamisse.

Soovitus 21

Artikkel 8, lõige 1

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Määruse (EÜ) nr ... artikli 25 lõikes 4 ja artikli 36 lõike 4 punktis b osutatud linnade taas­elustamisega seotud tegevuste puhul, toetab ERDF laia osalusega integreeritud strateegiaid asulakogumites kuhjuvate majanduslike, keskkonna- ja sotsiaalprobleemide lahendamiseks. Seejuures võib keskkonna tervendamise, varasema tööstustegevuse käigus saastatud maade taasarendamise ning ajaloo- ja kultuuripärandi konserveerimise ja arendamise ühendada meetmetega, mis on ette nähtud ettevõtluse, kohaliku tööhõive ja kogukonna edendamiseks, samuti elanikkonnale pakutavate teenuste edendamiseks, võttes arvesse muutusi demograafilistes struktuurides.	Määruse (EÜ) nr ... artikli 25 lõikes 4 ja artikli 36 lõike 4 punktis b osutatud linnade taas­elustamisega seotud tegevuste puhul, toetab ERDF siseriiklike seaduste raames ette <u>nähtud</u> laia osalusega integreeritud strateegiaid asulakogumites kuhjuvate majanduslike, keskkonna- ja sotsiaalprobleemide lahendamiseks <u>ja jätkusuutliku majanduskasvu tugevdamiseks.</u> Seejuures võib keskkonna tervendamise, varasema tööstustegevuse käigus saastatud maade taasarendamise ning ajaloo- ja kultuuripärandi konserveerimise ja arendamise ühendada meetmetega, mis on ette nähtud innovatsiooni ja teadmispõhise majanduse, ettevõtluse, kohaliku tööhõive ja kogukonna edendamiseks, samuti elanikkonnale pakutavate teenuste edendamiseks, võttes arvesse muutusi demograafilistes struktuurides.

Motivatsioon

Tekstis nimetatud osaluspõhiste strateegiate sidumine selgesõnalise viitega üldise määruse artikli 36 lõikes 4 punktis b) nimetatud edasivolitamisele nii liikmesriikide institutsioonilisele korrale kui ka solidaarsuse põhimõttele saab nende osaluspõhiste strateegiate õiguslikku alust ainult tugevdada.

Arvestades linnade elutähtsat rolli piirkondlikus arengus, on ühtekuuluvuspoliitika tõhususe ja linnade panuse Lissaboni ja Göteborgi eesmärkide saavutamisse seisukohalt oluline, et rahastamine struktuurifondidest oleks selgemalt seotud linnade vajadustega ja arengupotentsiaaliga regioonides. Seda on võimalik saavutada, võttes kasutusele säästva linnaarengu meetmed, mis peaksid hõlmama ka — ent mitte ainult — linnade regenereerimise alaseid meetmeid.

Integreeritud linnaarengu meetmete raames tuleks muuhulgas rõhutada innovatsioonile ja teadmispõhisele majandusele suunatud meetmeid, arvestades Lissaboni agendas püstitatud eesmärgi.

Soovitus 22

Artikkel 9, lõige 3

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Liikmesriigid ja regioonid peavad tagama EAFRD ja EFF poolt kaasfinantseeritud ja ERDF poolt kaasfinantseeritud tegevuste vastastikuse täiendavuse ja ühtsuse. Sellel eesmärgil peavad liikmesriigid rakenduskavade ettevalmistamise käigus kehtestama selged kriteeriumid, mille alusel eristada üksteisest ERDF toetustegevust vastavalt punktidele 1, 3 ja 5, EAFRD toetustegevust vastavalt määruse (EÜ) nr [...] artikli 49 lõike 1 punktidele a, b ja i maapiirkondade osas ja EFF toetustegevust vastavalt määruse (EÜ) nr [...] artiklile [...] kalandusest sõltuvate piirkondade osas.	Liikmesriigid ja regioonid peavad <u>rakenduskavade vallas vastavalt nõukogu üldise määruse (EÜ) nr [...] artiklile 36 tagama EAFRD ja EFF poolt kaasfinantseeritud ja ERDF poolt kaasfinantseeritud tegevuste vastastikuse täiendavuse ja ühtsuse kooskõlas koordineerimissuunistega vastavalt artikli 25 lõike 4 punktiga c.</u> Sellel eesmärgil peavad liikmesriigid ja regioonid rakenduskavade ettevalmistamise käigus kehtestama selged kriteeriumid, mille alusel eristada üksteisest ERDF toetustegevust vastavalt punktidele 1, 3 ja 5, EAFRD toetustegevust vastavalt määruse (EÜ) nr [...] artikli 49 lõike 1 punktidele a, b ja i maapiirkondade osas ja EFF toetustegevust vastavalt määruse (EÜ) nr [...] artiklile [...] kalandusest sõltuvate piirkondade osas. Lisaks sellele tuleb kehtestada jooksev kontrollmenetlus eelnimetatud vastastikuse täiendavuse ja ühtsuse nõuete järgimiseks.

Motivatsioon

Seose loomine ettepanekusse õigusega sisse lülitatud koordineerimissätte ja artikli 25 lõike 4 punkti c (sise-riiklik strateegiline raamkava) vahel taotleb esmalt nimetatud sätte mõju tugevdamist.

Viide liikmesriikidele ja regioonidele on tehtud teksti sidususe pärast, kuna neid mõlemaid on nimetatud ka lõigu alguses.

Lisalause lõigu lõpus puudutab ühenduse õigustiku tüüpilisi menetlusi ja teenib meetmete tõhustamise huve.

Soovitus 23

Artikkel 11

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Kooskõlas EÜ määruse nr (...) artikli 16 lõike 1 punktis d viidatud lisaeraldise ja käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 erandi korras aitab ERDF rahastada tegevusi äärealadel katmaks lisakulutusi artiklis 4 nimetatud piirkondades ja järgmistes lisapiirkondades, välja arvatud Lepinguga lisa 1 alla kuuluvad tooted:	Kooskõlas EÜ määruse nr (...) artikli 16 lõike 1 punktis d viidatud lisaeraldise ja käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 erandi korras aitab ERDF rahastada tegevusi äärealadel katmaks lisakulutusi artiklis 4 nimetatud piirkondades ja järgmistes lisapiirkondades, välja arvatud Lepinguga lisa 1 alla kuuluvad tooted:
a) kaupade transporditeenuste toetamine ja transporditeenuste stardiabi;	a) kaupade transporditeenuste toetamine ja transporditeenuste stardiabi;
b) ladustamispiirangutega, tootmistööriistade korrashoiu ja nende liigse suurusega ning kohaliku tööturu tööjõupuudusega seotud toetus.	b) ladustamispiirangutega, tootmistööriistade korrashoiu ja nende liigse suurusega ning kohaliku tööturu tööjõupuudusega seotud toetus.
	<u>Fond osaleb ka investeeringute rahastamises, mida on vaja teha tulenevalt äärealade asukohast ning mis on tingitud peamiselt transpordi infrastruktuuri territoriaalsest killustatusest ja rahvastikuarvu kiirest kasvust.</u>

Motivatsioon

Eriprogramm ei peaks katma mitte ainult tegevuskulusid vaid ka investeerimisvajadusi, mis tulenevad ääre-poolseima piirkonna asukohast. Tuleb märkida, et mõned ääre-poolseimad piirkonnad ei kuulu eelseisval perioodil enam esimese sihtala alla, kuid kannatavad ikkagi püsivate piirangute all, mis selliseid piirkondi mõjutavad ning neil esineb nende kaugusest tulenevaid investeerimisvajadusi, mida seni on rahastatud ühte-kuuluvuspoliitika raames.

Soovitus 24

Artikkel 12, lõige 6

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
6) sätted rakenduskava läbiviimise kohta: a) kõigi üksuste nimetamine liikmesriikide poolt vastavalt artiklile 14; b) kontroll- ja hindamissüsteemide kirjeldamine ja andmed kontrollikomitee koosseisu kohta; c) finantsvahendite eraldamise ja edastamise menetluste kindlaksmääramine, et tagada finantsvoogude läbipaistvus; d) meetmed, millega tagatakse rakenduskava avalikkusele kättesaadavus; e) komisjoni ja liikmesriigi vahel sõlmitud elektrooniliste andmete vahetuse kokkuleppe, mis vastab maksete, kontrolli ja hindamise osas määruse (EÜ) nr [...] nõuetele, kirjeldus;	6) sätted rakenduskava läbiviimise kohta: a) kõigi üksuste nimetamine liikmesriikide poolt vastavalt artiklile 14; b) kontroll- ja hindamissüsteemide kirjeldamine ja andmed kontrollikomitee koosseisu kohta; c) finantsvahendite eraldamise ja edastamise menetluste kindlaksmääramine, et tagada finantsvoogude läbipaistvus; d) meetmed, millega tagatakse rakenduskava avalikkusele kättesaadavus; e) komisjoni ja liikmesriigi vahel sõlmitud elektrooniliste andmete vahetuse kokkuleppe, mis vastab maksete, kontrolli ja hindamise osas määruse (EÜ) nr [...] nõuetele, kirjeldus; f) kirjeldus regionaalsete ja kohalike omavalitsuste osalemismenetluse kohta, mida iga rakenduskavas osalev liikmesriik vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr [...] nii selle kava ettevalmistavad faasis kui ka ettenähtud hilisemates faasides kohaldama peab;

Motivatsioon

Liikmesriigid peavad partnerluse tingimusi tingimata kohaldama ka territoriaalse koostöö sihtala valdkonnas, eelkõige kui on tegemist kohalike ja regionaalsete omavalitsuste osalemisega partnerlustes (nt piiriülese koostöö programme ei ole võimalik koostada ega teostada ilma kohalike omavalitsuste piiriüleste kogukondade ulatusliku osaluseta, ilma linnade ulatusliku osaluseta pole võimalik luua Euroopa linnade võrgustikke). Seetõttu näib olevat vajalik ja rakenduskavade edu huvides otstarbekas, et Euroopa Komisjon viib kava ettepanekute abikõlblikkuse sõltuvusse sellest, kuidas vastavad riigid siiani on sätteid kohaldanud ja kuidas nad kavatsevad tulevases rakenduskavas seda teha.

Soovitus 25

Artikkel 12: lisada uus lõik

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
	Liikmesriigid peavad tagama, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused osalevad piiriülese ja rahvusvahelise koostöö tegevuste kavandamises, juhtimises ja seires.

Motivatsioon

Tuleb tagada, et piirkondlikud omavalitsused osalevad piiriülestes ja rahvusvahelistes koostööprogramides.

Soovitus 26

Artikkel 14, lõige 3

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Iga liikmesriik, mis osaleb rakenduskavas, nimetab oma esindajad kontrollikomiteesse vastavalt määruse (EÜ) nr [...] artiklile 64.	Iga liikmesriik, mis osaleb rakenduskavas, nimetab oma esindajad kontrollikomiteesse vastavalt määruse (EÜ) nr [...] artiklile 64 ja tagab, et <u>regionaalsed ja kohalikud omavalitsused oleksid vastavalt institutsioonilisele ja põhiseaduslikule raamistikule nõuetekohaselt esindatud.</u>

Motivatsioon

Võttes arvesse regionaalsete ja kohalike omavalitsuste positiivset panust INTERREG III A, B ja C raames ja kooskõlas koostöö ja subsidiaarsuse põhimõtetega peaksid liikmesriigid tagama — vastavalt olukorrale — regionaalse või kohaliku omavalitsuse esindatuse rakenduskava kontrollikomitees.

Brüssel, 13. aprill 2005

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus teemal "Ettepanek Ühtekuuluvusfondi määruse kohta"

(2005/C 231/03)

REGIOONIDE KOMITEE,

Võttes arvesse ettepanekut nõukogu määruse kohta, millega pannakse alus Ühtekuuluvusfondile (KOM(2004) 494 lõplik — 2004/0166 (AVC);

Võttes arvesse Euroopa Komisjoni 15. juulil 2004 tehtud otsust konsulteerida antud küsimuses regioonide komiteega vastavalt ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule;

Võttes arvesse oma presidendi 26.mai 2004 tehtud otsust, millega määratakse territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjoni koostama arvamust nimetatud teemal;

Võttes arvesse nõukogu määrust (EÜ) nr. 1164/94, millega pandi alus Ühtekuuluvusfondile ja mida täiendati järgnevalt määrustega (EÜ) nr. 1264/99 ja nr. 1265/99;

Võttes arvesse teisi Euroopa Komisjoni määrusi puudutavaid ettepanekuid, mis käsitlevad *Euroopa Regionaalarengu Fondi*, *Euroopa Sotsiaalfondi* ja *Ühtekuuluvusfondi* üldsätteid, KOM(2004) 492 lõplik, 2004/0163 (AVC) ja Euroopa Regionaalarengu Fondi, KOM(2004) 495 lõplik- 2004/0167 (COD);

Võttes arvesse oma arvamust majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kolmanda aruande kohta (CdR 120/2004 fin) ⁽¹⁾;

Võttes arvesse oma perspektiivaruannet struktuurifondide haldamise ja lihtsustamise kohta pärast 2006.aastat CdR 389/2002 fin ⁽²⁾;

Võttes arvesse oma arvamuse eelnõud, mille territoriaalse ühtekuuluvuspoliitika komisjon võttis vastu 4.veebruari 2005.a. (raportöör: hr Antonio PAIVA, Tomari linnapea (PT/EPP)) (CdR 234/2004 rev. 2);

võttis 59. plenaaristungil, mis toimus 13.-14. aprillil 2005. aastal, (13. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide komitee seisukohad

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 tervitab Euroopa Komisjoni raamettepanekut struktuurifondide määruste kohta ajavahemikuks 2007-2013;

1.2 on veendunud, et arvestades liidu laienemist 25 ja edaspidi 27 liikmesriigini, on komisjoni finantsettepanek eraldada 0,41 % rahvuslikust koguproduktist (mis on suurendatav 0,46 %-ni koos maaelu arengu ja kalanduse toetusega) ja määrata 336,3 miljardit eurot sihtotstarbeliselt kolme eesmärgi täitmiseks (78 % vastastikuse lähenemise eesmärgiks, 18 % regionaalse konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgiks ja 4 % territoriaalse koostöö eesmärgiks) on minimaalne kompromiss, pidades silmas tulevast ühtekuuluvuspoliitikat;

1.3 tunneb rõõmu selle üle, et ühtekuuluvusfondist tulevat toetust on võimalik laiendada ka projektidele, mis peavad silmas keskkondlikku kasu, nimelt energiasäästu ja taastuvat energiat ja üleeuroopalistest võrgustikest väljaspool paiknevad transpordisektorit, raudtee-, jõe- ja mereliiklust, ühendvedude süsteeme ja nende koostalitlusvõimet, teede ja õhuliikluse korraldamist, puhast linna- ja ühistransporti;

⁽¹⁾ ELT C 318, 22.12.2004, lk 1.

⁽²⁾ ELT 2003/C 256/01

1.4 kiidab heaks selle, et Ühtekuuluvusfondist toetatakse liikmesriike, mille rahvuslik koguprodukt on vähem kui 90 % ühenduse vastavast keskmisest näitajast; liikmesriikide jaoks, mis ei ole laienemise tulemusena enam abikõlblikud, tuleb leida poliitiline lahendus.

1.5 on arvamusel, et Ühtekuuluvusfondi toetust saavaid liikmesriike ei tohiks karistada Ühtekuuluvusfondi rahalise toetuse peatamisega, kui vastavalt asutamislepingu artikli 104 lõikele 6 esineb toetust saavas liikmesriigis ülemäärane avaliku sektori eelarvepuudujääk;

1.6 loodab, et Euroopa Komisjon selgitab, kas rahastamise peatamine, kui see eksisteerib, kehtib ainult uute projektide kohta, mis tuleb vastu võtta pärast 1.jaanuari otsusele järgneval aastal;

1.7 on veendunud, et Euroopa Komisjon peab analüüsima eeliseid ja kahjusid, pidades silmas samade üldreeglite arvestamist nii Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi suhtes. Esitatud seletuskirjas ei selgitata seda komisjoni ettepanekut puudutavat arvamust. RK arvates tuleb mainitud Ühtekuuluvusfondi määrusi puudutava muudatuse kohta teha tulude-kulude analüüs;

1.8 loodab, et Euroopa Komisjonil on põhjust minna üle projektipõhiselt analüüsilt (praeguse EÜ Ühtekuuluvusfondi määruse nr. 1164/ 94 artikli 1 .lõik 3.) programmipõhisele analüüsile (KOM(2004) 492 lõppdokumendi (final) seletuskirja punkti 5.2 viimane lõik– struktuurifondide määrus) Ühtekuuluvusfondilt toetust saavate liikmesriikide ettepanekute kohta. See meetod erineb täielikult praegu kasutusel olevast meetodist. Euroopa Komisjon peab seda üleminekut põhjendama vastavalt hindamise tulemustele. Hindamine viiakse läbi praeguse Ühtekuuluvusfondi kohta.

2. Regioonide komitee soovitus

1. soovitus

Uus põhjendus 5

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
	Ühtekuuluvusfond peab samuti arvesse võtma jätkusuutliku arengu sotsiaalseid aspekte ja andma oma panuse sotsiaalse hõlvamise saavutamisel, seda iseäranis seoses takistuste kõrvaldamisega puuetega inimestele ja nende ligipääsuga teenustele, võitlemaks puuetega inimeste diskrimineerimise vastu vastavalt asutamislepingu artiklile 13.

Motivatsioon

Struktuurifondid, iseäranis ühtekuuluvusfond, on oluliseks vahendiks, vähendamaks ja leevendamaks haavatavate inimgruppide sotsiaalset tõrjutust, nagu näiteks takistuste eemaldamine puuetega inimeste jaoks kõikides eluvaldkondades, eriti propageerides ja luues puuetega inimestele kergesti ligipääsetava füüsilise keskkonna seoses informatsiooni, kommunikatsioonitehnoloogia, transpordi ja ringiliikumisega.

2. soovitus

Artikkel 2 — punkt 1

Toetuse ulatus

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
Üleeuroopalised transpordivõrgud, iseäranis Euroopa huviorbiidis olevad prioriteetsed projektid vastavalt otsuses nr. 1692/96EC tuvastatule;	Üleeuroopalised transpordivõrgud, iseäranis Euroopa huviorbiidis olevad prioriteetsed projektid vastavalt otsuses nr. 1692/96EC tuvastatule ja nende vastavad ühendused, nimelt sadamad ja lennuväljad.

Motivatsioon

Euroopa Liidu äärepoolseimad piirkonnad vajavad eriti neid ühendusi, vähendamaks isolatsiooni Euroopa mandriosast ja pakkumaks juurdepääsu üleeuroopalistele võrgustikele.

3. soovitus

Artikkel 3 — punkt 1

Kulude abikõlblikkust puudutavad reeglid

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
Järgnevad kulud pole abikõlblikud: 1) käibemaks; 2) võlaintriss; 3) maa müük summa eest, mis ületab 10% kogu asjassepuutuva operatsiooni abikõlblikest kuludest; 4) eluasemekulud; 5) tuumaelektrijaamade töö lõpetamine	Järgnevad kulud pole abikõlblikud: 1) käibemaks; 2) võlaintriss; 3) maa müük summa eest, mis ületab 10% kogu asjassepuutuva operatsiooni abikõlblikest kuludest; 4) eluasemekulud; 5) tuumaelektrijaamade töö lõpetamine

Motivatsioon

Praeguse Ühtekuuluvusfondi puhul on käibemaks abikõlblik ja pole põhjust kehtestada olemasolevatest rangemaid reegleid.

4. soovitus

Artikkel 4

Tingimused, mis puudutavad juurdepääsu fondi toetustele

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
1. Ühtekuuluvusfondist saadav toetus on seotud järgnevate reeglitega: 2. Kui nõukogu: a) on sätestanud vastavalt artikli 104 lõikele 6 (EÜ), et toetust saavas liikmesriigis on ülemäärane valitsemis-sektori eelarvepuudujääk, ja b) on otsustanud vastavuses artikli 104 lõikega 8 (EÜ), et asjassepuutuv liikmesriik pole vastusena nõukogu soovitusel vastavalt artikli 104 lõikele 7 (EÜ) ette võtnud tõhusaid meetmeid või et kasutuselevõetud meetmed on osutunud ebapiisavateks, siis otsustab nõukogu kas peatada osaliselt või täielikult fondi finantstoetuse andmise asjassepuutuvale liikmesriigile alates 1.jaanuarist otsusele järgneval aastal. Toetuse peatamine puudutab rahalisi kohustusi. 3. Nõukogu otsustab tühistada fondi rahalise toetuse peatamise, kui on veendunud, et asjassepuutuv liikmesriik on teostanud vajalikud parandustoimingud. Komisjon jätkab peatatud rahaliste kohustuste eelarvesse kandmist. 4. Nõukogu võtab vastu otsused, millele on viidatud lõikudes 2 ja 3 ning mis puudutavad kvalifitseeritud hääle-teenamust komisjoni ettepaneku osas.	1. Ühtekuuluvusfondist saadav toetus on seotud järgnevate reeglitega: 2. Kui nõukogu: a) on sätestanud vastavalt artikli 104 lõikele 6 (EÜ), et toetust saavas liikmesriigis on ülemäärane valitsemis-sektori eelarvepuudujääk, ja b) on otsustanud vastavuses artikli 104 lõikega 8 (EÜ), et asjassepuutuv liikmesriik pole vastusena nõukogu soovitusel vastavalt artikli 104 lõikele 7 (EÜ) ette võtnud tõhusaid meetmeid või et kasutuselevõetud meetmed on osutunud ebapiisavateks, siis otsustab nõukogu kas peatada osaliselt või täielikult fondi finantstoetuse andmise asjassepuutuvale liikmesriigile alates 1.jaanuarist otsusele järgneval aastal. Toetuse peatamine puudutab rahalisi kohustusi. 3. Nõukogu otsustab tühistada fondi rahalise toetuse peatamise, kui on veendunud, et asjassepuutuv liikmesriik on teostanud vajalikud parandustoimingud. Komisjon jätkab peatatud rahaliste kohustuste eelarvesse kandmist. 4. Nõukogu võtab vastu otsused, millele on viidatud lõikudes 2 ja 3 ning mis puudutavad kvalifitseeritud hääle-teenamust komisjoni ettepaneku osas. Ühtekuuluvusfondi toetuse saamiseks kõlblikud liikmesriigid on need, mille rahvuslik koguprodukt (GNI) inimese kohta, mõõdetuna ostujõu pariteetides ja arvatuna ühenduse näitajate põhjal viimase kolme aasta jooksul, mida saab vaadata (...), on vähem kui 90% ühenduse vastavast keskmisest näitajast.

Motivatsioon

Artikkel 4 tuleb asendada uue lõiguga, milles antakse Ühtekuuluvusfondi toetuse saamiseks kõlblike liikmesriikide nimekiri.

Kui artikkel 4 jääb selliseks, nagu seda soovib Euroopa Komisjon, siis karistatakse Ühtekuuluvusfondi toetust saavat liikmesriiki kahekordselt. Üks karistusest sarnaneb sellega, mida rakendatakse kõikide teiste ELi liikmesriikide suhtes, millel on ülemäärane valitsemissektori eelarvepuudujääk. Teiseks karistuseks on Ühtekuuluvusfondi toetuse peatamine asjassepuutuvale liikmesriigile.

Ehkki on mõistetav, et Ühtekuuluvusfondi toetust saavad liikmesriigid peavad täitma majandusliku konvergen-
tsi tingimusi, asetab Ühtekuuluvusfondi toetuse peatamine veelgi suurematesse raskustesse liikmesriigi, mille rahvamajanduse koguprodukt on juba madalam ühenduse keskmisest näitajast.

Lisaks pole selge, kas toetuse peatamine kehtib ka uute projektide kohta, mis võeti vastu pärast 1.jaanuari otsusele järgnenud aastal ning mis saab nendest projektidest, mis võeti vastu enne mainitud kuupäeva.

Brüssel, 13. aprill 2005

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv turulepääsu kohta sadamateenuste valdkonnas”

ja

“Valge raamat millega kohaldatakse EÜ konkurentsieskirju meretranspordi suhtes”

(2005/C 231/04)

REGIOONIDE KOMITEE

võttes arvesse “Ettepanekut: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv turulepääsu kohta sadamateenuste valdkonnas” (KOM(2004) 654 (lõplik), 2004/0240 (COD)) ja “Valget raamatut määruse (EMÜ) nr 4056/86 läbivaatamise kohta, millega kohaldatakse EÜ konkurentsieskirju meretranspordi suhtes” (KOM(2004) 675 (lõplik));

võttes arvesse nõukogu 2. detsembri 2004. aasta otsust konsulteerida antud küsimuses regioonide komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitele 265 ja 80;

võttes arvesse regioonide komitee presidendi 3. novembri 2004. aasta otsust teha sellekohase arvamuse koostamine ülesandeks territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjonile;

võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule “Meresadamate teeninduskvaliteedi parandamine: Euroopa transpordi üks keskseid aspekte. Sadamateenuste turulepääsu käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepanek” (KOM(2001) 35 (lõplik), k.a Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi muudetud ettepanekut sadamateenuste turulepääsu kohta (komisjoni ettepanek vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 250 lõikele 2 (KOM(2002) 101 (lõplik));

võttes arvesse regioonide komitee 20. septembri 2001. aasta arvamust komisjoni teatise kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule “Meresadamate teenuste kvaliteedi parandamine: Euroopa transpordi üks keskseid küsimusi” (CdR 161/2001 (lõplik))⁽¹⁾;

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee 29. septembri 2001. aasta arvamust Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku kohta, mis käsitleb sadamateenuste turulepääsu (CES 1495/2001);

võttes arvesse EFTA riikide alalise komitee 2. mai 2002. aasta aruannet Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku kohta, mis käsitleb sadamateenuste turulepääsu;

⁽¹⁾ EÜT C 19, 22.1.2002, lk 3.

võttes arvesse 22. oktoobril 2003. aastal lepituskomitees heakskiidetud ühisteksti vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 251 lõikele 4, mis puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi sadamateenuste turulepääsu kohta (PE-CONS 3670/03 — C5-0461/2003 — 2001/0047 (COD));

võttes arvesse Euroopa Parlamendi esinduse aruannet lepituskomitees 4. novembril 2004. aastal lepituskomitee poolt heakskiidetud ühisteksti kohta, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi eelnõu sadamateenuste turulepääsu kohta (A5-0364/2003);

võttes arvesse regioonide komitee 29. septembri 2004. aasta arvamust (CdR 163/2004 (lõplik)) ⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviettepaneku kohta, mis käsitleb sadamate turvalisuse parandamist (KOM(2004) 76 (lõplik));

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 26. juuli 2000. aasta direktiivi nr 2000/52/EÜ, millega muudetakse direktiivi nr 80/723/EMÜ liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete läbipaistvuse kohta;

võttes arvesse nõukogu 22. detsembri 1986. aasta määrust (EMÜ) nr 4056/86, millega nähakse ette üksik- asjalikud eeskirjad asutamislepingu artiklite 85 ja 86 [nüüd EÜ artiklid 81 ja 82] rakendamiseks meretranspordis, viimati muudetud 16. detsembri 2002. aasta määrusega nr 1/2003;

võttes arvesse 23.–24. märtsil 2000. aastal Lissabonis toimunud Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldusi, milles kutsutakse komisjoni üles “kiirendama liberaliseerimist sellistes valdkondades nagu gaas, elekter, postiteenused ja transport”;

võttes arvesse 12. septembri 2001. aasta valget raamatut “Euroopa transpordipoliitika aastaks 2010: aeg otsustada” (KOM(2001) 370 (lõplik));

võttes arvesse komisjoni 19. aprilli 2000. aasta määrust (EÜ) nr 823/2000 EÜ asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta liinilaevaettevõtete teatavat liiki kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuste suhtes (konsortsiumid);

võttes arvesse nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 1/2003 EÜ asutamislepingu artiklitega 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta;

võttes arvesse koostöö Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) sekretariaadi 16. aprilli 2002. aasta aruannet “Liinilaevaettevõtete konkurentsipoliitika”;

võttes arvesse komisjoni 2003. aasta märtsi nõuandvat dokumenti määruse (EMÜ) nr 4056/86 läbivaatamise kohta, millega nähakse ette üksik- asjalikud eeskirjad asutamislepingu artiklite 81 ja 82 rakendamiseks meretranspordis;

võttes arvesse ülalnimetatud komisjoni nõuandva dokumendi kohta laekunud vastukajaid;

võttes arvesse Rotterdami Erasmuse Ülikooli 12. novembri 2003. aasta lõpparuannet, mis käsitles ülikooli poolt osutatud koostööd vastukajade läbivaatamisel, mis laekusid seoses määruse (EMÜ) nr 4056/86 sätete läbivaatamist käsitleva komisjoni nõuandva dokumendiga;

võttes arvesse komisjoni 2003. aasta detsembri aruteludokumenti määruse (EMÜ) nr 4056/86 läbivaatamise kohta;

võttes arvesse Euroopa Liinilaevanduse Ühingu (ELAA) 6. augusti 2004. aasta dokumenti “Määruse 4056/86 läbivaatamine: uue reguleeriva struktuuri ettepanek”;

võttes arvesse 4. veebruaril 2005. aastal territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjoni poolt vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 485/2004 rev.1) (raportöör: hr Rolf Harlinghausen, Hamburgi Liidumaa parlamendi Euroopa asjade komisjoni liige (DE/EPP));

⁽¹⁾ EÜT C 43, 18.2.2005, lk 26

ning arvestades järgmist:

- 1) Transpordisektori liberaliseerimine on eelkõige pärast Lissaboni strateegia vastuvõtmist 2000. aastal Euroopa Liidu ja ELi liikmesriikide üks keskseid eesmärke.
- 2) Nagu nähtub arvukatest arvamustest, on transpordipoliitika territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjoni ja regioonide komitee ühine prioriteet (eriti arvestades hr Lamberti koostatud materjale sadamateenuste direktiivi esimese eelnõu kohta). Komitee rõhutab Euroopa transpordipoliitika olulist panust ühtekuuluvuse saavutamisse laienenud ja mitmekülgsemas Euroopas.
- 3) Järgnevatel aastatel tõuseb Euroopa Liidus tunduvalt nõudlus transporditeenuste järele. Kõnealune nõudluse tõus on tingitud majanduskasvust, Euroopa Liidu laienemisest ja kaubandussuhete aktiveerimisest ning see puudutab eelkõige kaubavedu.
- 4) Seoses oodatava suurenenud koormusega, eriti teede infrastruktuuri osas, tekib vajadus teha suuri jõupingutusi liiklusvoogude juhtimiseks ja transpordi infrastruktuuri arendamiseks. Siinkohal on oluline roll keskkonnasõbralikul meretranspordil, sest meretranspordi võimalused suunavad kaubaveo teedelt kõrvale ning aitavad kaasa transpordi säästvate arengule. Tõhusa kombineeritud transpordivõrgu rajamine ja laiendamine mõjutab oluliselt ranniku- ja sadamapiirkondi ja ümberkaudseid alasid ning seetõttu ka sealseid sadamaid ja meretranspordiga tegelevaid ettevõtteid. Tuleb lähtuda sellest, et kõnealune kogu siseturgu positiivselt mõjutav areng ilmneb muuhulgas ka Lääne-mere ruumis.
- 5) Tõhusad transpordisüsteemid on Euroopa rahvusvahelise konkurentsivõime eeltingimus. Tuleb luua usaldusväärsed raamtingimused, et stimuleerida jätkuval investeeeringuid transpordisektoris. Seejuures tuleb ühenduse õigusaktides arvestada nii tõhusa konkurentsi ja vaba turulepääsu põhimõtetega, kui ka investeerimiskindluse nõuete, vastavate ohutusnõuete, sotsiaalselt kohaste töötingimuste ning kõrgete keskkonnastandarditega.
- 6) Kuna võrreldes Põhja-Ameerika ja Aasiaga on Euroopa sadamates tunduvalt madalamad käitluskulud, siis tuleb sadamate konkurentsivõimet ja tõhusust edendavate meetmete üle arutleda lähtuvalt praeguse olukorra vajakajäämistest analüüsist. Nimetatud analüüsi praegu veel ei ole.
- 7) Lisaks tuleb siiski mainida, et aastakümnete jooksul on eelkõige sadamates, aga ka mereliikluse valdkonnas rajatud toimivad kompleksed struktuurid. Tänu sellele kuuluvad paljud Euroopa Liidus ja ELi sadamates tegutsevad ettevõtted juba praegu maailma suurimaid tulusid teenivate ja kõige konkurentsivõimelisemate ettevõtete hulka. Seetõttu peaksid õiguslikus raamistikus tehtavad muudatused vastavalt arvestama mõjuga transpordisektori struktuuride omavahelisele sõltuvusele, st transpordisektori struktuuride ja teiste majandussektorite vahelisele sõltuvusele. Komisjon mõistab nimetatud struktuuride keerukust ning eraldab märkimisväärsed rahalised vahendid, et luua toimivad ja konkurentsivõimelised transpordisüsteemid nagu "lähisõit" (*short sea shipping*) ja "merekiirteed" (*motorways of the sea*).
- 8) Vaieldamatult oluline, kuid väga keeruline on piirangute kaotamine meretranspordi ja sadamateenuste valdkonnas. Vastavad üleminekusätted peaks ajutiselt, ka tööhõivepoliitikaga seonduvatel põhjustel püüdma vältida Euroopas asuvate ja/või tegutsevate ettevõtete kahjustamist võrreldes teiste maailmaturul osalejatega ning püüdma vältida Euroopa Liidu sisemise olukorra tasakaalust väljaviimist.
- 9) Ülemaailmsest võrdlusest nähtub, et nii meretranspordile kui ka sadamateenustele kehtivad väga erinevad konkurentsipoliitilised ja -õiguslikud raamistikud. Seetõttu tuleb arvestada Euroopa Liidu turu liberaliseerimise astme, mahu ja kiiruse küsimuses ka tööstuspoliitikaga, mis on senini jäänud kaalutlustest kõrvale. Liberaliseerimise võimalike lühiajaliste negatiivsete mõjude vähendamiseks tuleks kehtestada tööhõivepoliitika lisameetmed.

võttis 59. täiskogu istungil 13.–14. aprillil 2005 (13. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse:

I. Ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, mis käsitleb turulepääsu sadamateenuste valdkonnas

1. Regioonide komitee üldised märkused

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 toetab komisjoni soovi kavandada sadamateenustele spetsiaalne ühenduse raamistik. Seda enam, et kõnealune teema puudutab praegusest 25-st liikmesriigist 20 liikmesriiki;

1.2 tervitab direktiivi eelnõu raames määratletud komisjoni eesmärke tagada sadamasektoris konkurents ja tõhusus. Vähesed tõhususe korral aitavad eesmärkide saavutamisele kaasa liberaliseerimine, vaba turulepääs ja läbipaistvus;

1.3 nõustub komisjoniga, et lisaks sadamaettevõtete "läbipaistvuse" direktiivi rakendamisele on tarvis sadamasektori õiglase ning tõhusa konkurentsivõime tagamiseks vastu võtta ka konkreetsed, läbipaistvad ja paindlikud toetussuunised sadamainvesteeringutele;

1.4 tervitab, et komisjon annab nõusoleku riigile kuuluvatel sadamatel osutada sadamateenuseid, parandamaks sadamateenuste tõhusat konkurentsi;

1.5 väljendab kahetsust, et komisjon esitab oluliste küsimuste osas rangemaid sätteid sisaldava eelnõu kiirelt pärast esimest ebaõnnestunud katset ning ilma vajalikku analüüsi teostamata. Uus direktiivi ettepanek sisaldab arvukalt muudatusi, mis põhinevad suures osas nõukogu ja Euroopa Parlamendi poolt tagasilükatud esimesel eelnõul ning millest osa ei arvesta lepituskomitee vahendustegevuse tulemusi;

1.6 kahetseb, et ei arvestata Euroopa sadamate ja sadamateenuste domineeriva turustruktuuriga. Tegelikult valitseb üksikute Euroopa sadamate vahel tugev konkurents, mistõttu vaid tõhusalt toimivad ja soodsate hindadega sadamad peavad Euroopas konkurentsile vastu;

1.7 järeldab, et sadamate intensiivses konkurentsis suudavad konkureerida ainult need teenused, mille pakkumisel kasutatakse tõhusaid ja soodsaid meetodeid. Kuna ebaefektiivsed sadamateenuste osutajad mõjutavad negatiivselt kogu sadama tootlikkust, on nad sunnitud sadamatevahelise konkurentsi surve suurendama oma tootlikkust;

1.8 väljendab kahetsust, et ei arvestata asjaolu, et konkurents ei piirdu vaid sadamasisese tegevusega, vaid hõlmab terveid transpordivõrke. Sekkumine nimetatud transpordivõrkude ühte valdkonda, sadama töösse, mõjutab ümbruskonna kogu logistikat. Seetõttu reguleerib uus ettepanek tegelikult märksa enam

kui vaid sadamateenuste turulepääsu. Kõnealuste eeskirjade mõju logistika valdkonnale on raske prognoosida;

1.9 kardab, et juhul kui direktiivi eelnõu rakendatakse praeguses vormis, väheneb Euroopas sadamateenuste osutajate arv. Ei saa välistada, et Euroopa olulisematesse sadamatesse sisenavad üksikud väljaspool Euroopa Liitu asuvate sadamateenuste osutajad, kes on oma koduturgudel monopolis seisundis ja toodavad suuri kasumeid ning kes saavutavad valikumenetlustes edu kõrgete rahaliste pakkumistega. See kehtib eelkõige juhul, kui pakkumise suurus on ainus määrav valikukriteerium. Seeläbi on ohustatud Euroopa sadamamajanduse praegused struktuurid, mille eripära on riiklike ja erasektori terminali operaatorite arvukus. Kui mõningatel terminali operaatoritel õnnestub sel viisil hõlmata sadama käitlustoimingutest märkimisväärne turuosa, tekivad ka Euroopas monopolised struktuurid, mis ei ole kooskõlas suurema konkurentsi poole pürgimisega;

1.10 avaldab lisaks kartust, et vähenevad sadamateenuste osutajate investeeringud. Direktiiv toob kaasa ebakindluse lepingutähtaegade ja hüvitiste suhtes, mis vähendab oluliselt oodatavaid investeeringutest tulenevaid tulusid. Lisaks kasvavad seoses nimetatud ebakindlusega investeeringute refinantseerimiskulud, sest pangandussektor arvestab vastavalt kapitali adekvaatsuse raamistiku (Basel II) nõuetele teatud riske rangemalt. Ainuüksi need kaks kõnealust direktiivi tagajärge pärsivad tunduvalt investeerimisvalmidust;

1.11 leiab, et tegemist on EÜ asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisega, sest direktiiv ei arvesta sellega, et liikmesriikide tasandil juba toimib liberaliseeritud konkurents Euroopa sadamate vahel. Seega ei ole direktiiviga väljapakutud eeskirjad käesolevas vormis ja ulatuses vajalikud;

1.12 on mures, et direktiivis väljapakutud meetmetega ei saavutata komisjoni seatud, tervitatavaid eesmärke ning avaldab kartust, et pigem kahjustatakse praegust, Euroopa sadamate ja sadamateenuste jõudsa kasvu ja tõhususe suurenemise trendi;

1.13 on arvamusel, et sadama võimalust ise sadamateenuseid osutada ei tohiks piirata teatud olukordadele, vaid see peaks olema üldiselt lubatud. Seejuures tuleb tagada ausad ja läbipaistvad konkurentsitingimused, kui sadama juhtimisorgan konkureerib valikumenetluse raames teiste (erasektori) pakkujatega.

1.14 soovib täiendavalt lisada, et erinevates keeltes ilmunud tõlgetes ilmnevad sisulised erinevused, mis raskendavad direktiivi ettepaneku hindamist.

Direktiivi erinevad aspektid

REGIOONIDE KOMITEE

1.15 kardab, et ettenähtud tegevusloa väljastamise nõuetega kaasneb sadama juhtimisorganitele "liberaliseerimise" direktiivi eesmärkidega vastuolus olev märgatav bürokraatia kasv. Eelnõu sätestab, et tulevikus on vaja tegevusluba kõigiks direktiivi reguleerimisalasse kuuluvateks sadamateenusteks (tehnilised laevandusteenused nagu lootsimine, pukseerimine ja sildamine, kõik lasti käitlemisega seotud toimingud ning sõitjateveo teenused). See hõlmab ka sadamateenuseid, milleks senini ei olnud tegevusluba tarvis. Tulevikus tuleb sadama juhtimisorganil väljastada märgatavalt rohkem tegevuslubasid kui praegu, sest tegevusluba nõutakse ka näiteks maaomanikelt, kes osutavad omal kinnistul sadamateenuseid. Ka omakäitluse teostajatel peab olema tegevusluba, mida väljastatakse küll tähtajatult, kuid mis kehtib seni, kuni omakäitluse teostaja vastab lubade väljastamise kriteeriumidele. Lisaks langeks sadama juhtimisorganile tegevuslubade järelevalve kohustus. Lisaks lubade väljastamise kriteeriumidele tuleb näiteks kontrollida ka vastavust tööohu- ja sotsiaalvaldkonnas kehtivatele eeskirjadele, mis põhimõtteliselt on sotsiaalpartnerite ülesanne. Nimetatud kohustused võivad teatud juhtudel ületada sadama juhtimisorgani töömahu piirid;

1.16 peab võimalikuks omandiõiguse rikkumist seoses kinnistuomanikele ettenähtud tegevuslubade taotlemisega ning see ei ole kooskõlas EÜ asutamislepingu artikliga 295, mille kohaselt ei mõjuta asutamisleping ühelgi viisil liikmesriikides omandiõiguslikku režiimi reguleerivaid eeskirju. Kui kinnistuomanikule ei anta valikumenetluse alusel tegevusluba oma sadamaruumis tegutsemiseks, vaid see antakse mõnele kolmandale isikule, ei ole kinnistuomanikul enam lubatud oma kinnistul sadamateenuseid osutada. Kuid kinnistu ei kuulu sadama juhtimisorganile ja seetõttu pole tal õigust sõlmida rendilepinguid kolmandate isikutega ilma kinnistuomaniku nõusolekuta. Pealegi ei saa sadama juhtimisorgan ka avaldada survet omanikule lepingu sõlmimiseks kolmandate isikutega, kellele väljastati tegevusluba. Sel juhul ei täidaks väljastatud tegevusluba oma eesmärki;

1.17 juhib tähelepanu sellele, et kehtestatud valikumenetluse raames võivad esile kerkida teatud raskused. Kui piiratakse teenuste osutajate arvu, peaksid vastavalt direktiivi eelnõule kehtima vaid need tegevusload, mis väljastati valikumenetluse käigus. Seevastu tegevusload, mis on väljastatud vastavalt praegu kehtivale seadusandlusele, kaotaksid kehtivuse. Vastavalt uue õigusakti nimetatud tagasiulatuvale mõjule tuleks sadama juhtimisorganitel direktiivi jõustudes väljastada uuesti kõik, ka juba olemasolevad tegevusload, valikumenetlust kasutades;

1.18 leiab, et olukord, kus liikmesriigid üksi vastutavad ettevõtte põhivara jääkväärtuse hüvitamise eeskirjade eest, võib tekitada konkurentsimoontonutusi. Näiteks võib juhtuda, et hüvitise määramisel tehakse tagantjärele (varjatud) mahaarvestus

kinnistu rendist. Direktiivi eelnõuga kehtestatav põhimõte, mille kohaselt tuleb hüvitiste määramisel lähtuda kindlatest eelnevalt paika pandud reeglitest, ei täpsusta piisavalt nõudeid liikmesriikide vastavatele eeskirjadele. Samas peavad ühenduse eeskirjad arvestama erinevustega liikmesriikide maksunduses ja kulumi arvestamise korras, et vältida konkurentsimoontonutusi. Vastavalt kirjeldatud põhimõtetele võiks Euroopa Liidu õigusega näiteks ette näha siseriiklike üldiste kulumi arvestamise eeskirjade kohustuslikku rakendamist. Kõrvalekalded oleksid võimalikud vaid õigustatud põhjustel. Lisaks tuleb kõnealused eeskirjad avalikustada või vähemalt komisjoni neist teavitada, et suurendada läbipaistvust;

1.19 kardab, et seoses direktiiviga kehtestatud mitmesuguste konkreetsete eeskirjade tõttu väheneb investeeringute hulk:

- a) Tegevuslubade uued lühemad kehtivusajad ei lähtu tasuvuseks vajalikust perioodist. Kõnealune liiga lühike kehtivusaeg põhjustab seda, et teatud pikemaajalised investeeringud ei tasu end ära või, et tuleb tõsta senini rahvusvahelises võrdluses suhteliselt soodsaid hindu, et tagada kiirem tasuvus.
- b) Direktiivi ettepanek ei sisalda sätteid juba väljastatud tegevuslubade pikendamise kohta. Vastavalt eelnõule ei ole võimalik tegevuslubasid pikendada ilma avalikku hanget korraldamata, mis toob aga praeguse tegevusloa omanikule kaasa selle kaotamise ohu. Nimetatud tingimustes tehakse pikemaajalisi investeeringuid arvatavasti ainult tegevusloa kehtivusaja alguses. Sellele järgneval perioodil väheneb stiimul investeerimiseks vastavalt tegevusloa kehtivusaja lõpu lähenemisele.
- c) Ettenähtud eeskirjad hüvitiste kohta ei ole piisavad. Investeeringud moodsatesse tehnilistesse seadmetesse eeldavad lisaks rahalisele panusele ka suuri kulutusi töötajate koolitusel ja ettevõtte töö kohandamisel. Lisaks on tõhusa toimimise tagamiseks vaja märkimisväärsed ressursid investeeringuteks transpordivõrgustikku. Kõnealuste kulutuste mitteamistamine hüvitiste maksmisel vähendab juba investeeringute tegemise ajal nende oodatavat tasuvust. Tagajärjeks on investeeringute vähenemine või puudumine.

1.20 näeb õigusliku ebakindluse ohtu praegu tegutsevatele sadamateenuste osutajatele, sest puuduvad üleminekueeskirjad. Praegu turul aktiivsed ettevõtted ei saa olla kindlad, et nad ka tulevikus tegutsevad samas mahus. Kui tulevikus soovib ka mõni teine sadamateenuste osutaja turule siseneda ning kui on tegu teenuste osutajate arvu piiramisega, siis peavad juba tegutsevad sadamateenuste osutajad läbima konkursi riskides kaotada oma tegevusluba. Ühelt poolt näitab see olemasolevate lepingute umbusaldamist, teiselt poolt aga toob ebakindlus olemasolevate tegevuslubade edasisel kasutamisel kaasa investimisvalmiduse olulise vähenemise. Kui praeguseid lepinguid rikutakse ühepoolselt, tekib lisaks ka märkimisväärsede hüvitiste nõudmise oht;

1.21 ennustab Euroopa sadamate atraktiivsuse vähenemist kruiisilaevadele seoses omakäitlusele kehtestatud piirangutega. Direktiivi eelnõu näeb ette, et pardapersonali poolt teostatav omakäitus on lubatud vaid lähisõitude ja merekiirteede puhul. Sel juhul ei ole rahvusvaheliste kruiisilaevade personalil enam õigust pardakontrolli läbi viia;

1.22 kardab, et ettenähtud võimalus rakendada maismaal tegutsevaid töötajaid toob kaasa sotsiaaldumpingu, sadamateenuste kvaliteedi ja tootlikkuse vähenemise ja vastuolud tehniliste ning poliitiliste turvanõuetega (ISPS koodiks). Lisaks kannataks komisjoni soovitatud valikumenetluse süsteem selle all, et käitlemisega tegelevatel ettevõtetel oleks küll võimalik taotleda vastavat tegevusluba, kuid nad ei saaks seda tegelikult kasutada, sest laevaühingud rakendavad omakäitlust;

1.23 tervitab lootsiteenuste eeskirjade paindlikkust, mis annab liikmesriikidele võimaluse reguleerida asjakohaste kriteeriumide abil siseriiklike tegevuslubade väljastamise eeskirju ning teenuseosutajate valikut. Komitee tõstatab siiski küsimuse, kui mõttekas on teavitamiskohustus liikmesriikidele seoses lootsiteenuste tõhususe parandamisega, sest vastavalt direktiivi eelnõu sisule on lootsiteenuste osutamise puhul olulised mereohutuse kriteeriumid ja isiklikud kogemused.

2. Regioonide komitee soovitusel

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 on seisukohal, et direktiivi ei tohiks esitatud kujul vastu võtta, kuna see ei soodusta konkurentsi sadamates, vaid loob uusi liigseid ja sobimatuid eeskirju, mis kahjustavad eelkõige väikese ja keskmise suurusega sadamateenuste osutajate huve ning soodustavad sotsiaaldumpingut, mille tulemusel vähenevad sadamate tegevuse tõhusus ja ausad konkurentsivõimalused. Kõnealuse direktiiviga ei saavutata komisjoni poolt kindlaks määratud eesmäärke;

2.2 peab vältimatuks viia enne järgmist arutelu läbi sadamateenuste praeguse turuolukorra diferentseeritud analüüs. Et vältida sadamateenuste turu ülereguleerimist, millega kaasnevad konkurentsi vähenemine ja väiksem tõhusus, on tarvis põhjalikult tunda Euroopa sadamamajanduse tähtsamate sektorite olulisi probleeme;

2.3 on veendunud, et õigusliku ebakindluse vähendamiseks ning usalduskaitse põhjustel tuleb praegu turul tegutsevatele ettevõtetele tagada kestmajäämise garantii. Seetõttu ei tuleks juba tegutsevate ettevõtete puhul rakendada lepingute ja/või tegevuslubade kehtivuse tähtaega või anda direktiiviga juba väljastatud tegevuslubadele ettenähtud pikim võimalik kehtivusaeg. Siiski peaks üleminekutähtjad olema kohased, st lepin-

guid tuleks pikendada vastavalt asjaomaste ettevõtete vajadustele;

2.4 on seisukohal, et liikmesriikide tasandil tuleb kasutusele võtta hüvitamiseskirjad, mis tegevusloa tähtaja lõppemisel lähtuvad erinevatest siseriiklikest amortisatsiooni kohta kehtivatest eeskirjadest ning samaaegselt ettevõtte päevakohasest väärtusest, oletades, et luba pikendatakse. Sellised eeskirjad arvestavad nii ettevõtte investeerimiskuludega korraldusele, personaalile ja transpordivõrgule kui ka erinevate institutsiooniliste raamtingimustega;

2.5 on arvamusel, et ühenduse õigusega tuleks määratleda, millest tohib ja peab lähtuma hüvitamise aluseks olevate eeskirjade koostamisel. Vastavate eeskirjade koostamisel tuleb siiski arvestada erinevustega liikmesriikide maksunduses ja kulumi arvestamise korras;

2.6 soovib, et tegevuslubade kehtivusaeg lähtuks tehtud investeeringutest. Lisaks tuleks pikaajaliste, tegevusloa kehtivusajal tehtud investeeringute puhul kasutada pikendamise võimalusi. Komitee soovib üle võtta vähemalt need tähtaegu reguleerivad eeskirjad, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu lepituskomitee ettepanekus "port package I" kohta;

2.7 teeb ettepaneku asendada tegevuslubade väljastamise kohustus korraga, mille kohaselt tegevuslubade väljastamine oleks kohustuslik üksnes teenuste osutajate arvu piiramise korral. Seetõttu oleks võimalik säästa märkimisväärselt vahendeid;

2.8 peab vajalikuks, et omakäitlust teostab vaid pardapersonal. Sotsiaaldumpingu vältimiseks ja seoses ohutusega peaks liikmesriikidel olema võimalik piirata õigust omakäitlusele vaid nendele sadama kasutajatele, kelle laevad sõidavad mõne liikmesriigi lipu all;

2.9 leiab, et direktiivi ruumilist kohaldamisala tuleks laiendada sadama juurdepääsuteedele. Lisaks tuleks direktiivi laiendada ka laevatatavatele jõgedele ja kanalitele, ka juhul, kui neid ei saa lugeda sadama juurdepääsuteede hulka. Kõnealuse ettepaneku rakendamise eeltingimuseks on aga see, et arvestatakse ka regioonide komitee teisi soovitusi. Kõnealuse ruumilise kohaldamisala laiendamine ilma eelnevaid soovitusi arvestamata muudaks nimetaud probleemid veel teravamaks;

2.10 toetab komisjoni kavatsust kehtestada sadamatele läbi- ja paistvad toetussuunised;

2.11 on arvamusel, et ELi sadamate tõhususe suurendamiseks ja konkurentsi arendamiseks on vajalik järgida komitee soovitusi.

II. Valge raamat määruse (EMÜ) nr 4056/86 läbivaatamise kohta, millega kohaldatakse EÜ konkurentsieskirju meretranspordi suhtes

3. Regioonide komitee üldised märkused

REGIOONIDE KOMITEE

3.1 kiidab heaks komisjoni kavatsuse vaadata üle määrus (EMÜ) nr 4056/86, millega kohaldatakse EÜ konkurentsieskirju meretranspordi suhtes ning kaasata sellesse aktiivselt merevedudega tegelevaid ettevõtteid ja nende liite;

3.2 nõustub komisjoniga, et iga tulevane eeskiri peab üleminekuajaperioodi möödudes täielikult ja ilma eranditeta vastama EÜ asutamislepingu artikli 81 lõikes 3 kehtestatud sätetele;

3.3 toetab täielikult komisjoni kavatsust kaotada erandid hinna- ja koguseliste kokkulepete ning teiste konkurentsi piiravate kokkulepete suhtes;

3.4 nõustub komisjoniga selles, et võib kaotada määrusega nr 1/2003 kehtestatud konkurentsieskirjade erandid kabotaažile ja trampteenustele, sest puuduvad veenvad põhjused nende säilitamiseks. Erandite kaotamise kasuks räägib ka argument, et antud viisil on võimalik vähendada Euroopa ettevõtjate konkurentsialast ebavõrdset kohtlemist, isegi kui see tundub olema ebatõenäoline;

3.5 tervitab, et komisjoni esitatud valge raamat süveneb kehtivate eeskirjade kooskõlastamisse Euroopa konkurentsioigusega; komiteele tundub, et kuigi kehtivad eeskirjad ei ole kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 81 lõike 3 sätetega, oleks siiski mõttekas vaadelda komisjoni vastavasisulisi järeldusi ulatusliku andmebaasi raames. Sel viisil tuleks komisjon vastu merevedudega tegelevate ettevõtete kaebustele ning ei satuks vastuollu EÜ asutamislepingu artikli 253 sätetega;

3.6 on seisukohal, et puudub ulatuslik mõjude analüüs, kuid komitee loodab, et kõnealune teema tuleb arutusele hiljemalt konkreetsete eeskirjade ettepanekute sõnastamisel; seejuures tuleb eriti arvestada mõjusid kaubandusvoogudele, turuosadele ja tarbijahindadele. Väide, et analüüsi raskendab tõsiasi, et seoses liinilaevanduskonverentside aastatepikkuse eksisteerimisega puuduvad andmed konkurentsitingimustele vastava turu kohta, ei pruugi paika pidada. Sellega viidatakse probleemidele, mis tekivad senini tugevalt reguleeritud sektori liberaliseerimisel;

3.7 tõstatab küsimuse, kas võimalikud muudatused ei peaks rõhutama rohkem tööhõivepoliitikaga seonduvaid küsimusi, sest vastavalt komisjoni väitele on oodata tugevamat turule keskendumist ja sellest tulenevat uuenduslainet. Kõnealune areng on tervitatav arendus- ja tööstuspoliitikaalasest vaatenur-

gast, kuid võib avaldada negatiivset mõju tööhõivele ettevõtetes;

3.8 on seisukohal, et tuleb üle vaadata Euroopa Liinilaevanduse Ühingu (ELAA) ettepanek jätkuvalt võimaldada teatud anonüümse informatsiooni hilinevad ja mittediskrimineerivat vahetust. Sest vabalt kättesaadav turuteave aitab kaasa suurema läbipaistvuse saavutamisele ning soodustab konkurentsi. Kõnealune süsteem peaks kindlasti sisaldama kõigile turul osalejatele kättesaadavat hinnaindeksit, mis asendaks praeguste liinilaevanduskonverentside tariifide normatiivväärtuse funktsiooni. Seejuures tuleb tagada tõhus kontroll ning piirduda vaid teabevahetusega;

3.9 toonitab, et lisaks teatud eeskirjade säilitamise (vajadusel muudetud kujul) küsimusele on eelkõige oluline toimida sobivate ja diferentseeritud üleminekusätete abil vastavalt Euroopa turul tegutsevate ettevõtete vajadustele. Esmajoones peavad need lähtuma ulatusliku mõjude analüüsi tulemustest. Seoses sellega rõhutab komitee, et määrusega nr 4056/86 kehtestati algusest peale ELi konkurentsisisüsteemis erand vaid merevedude valdkonnas; kõnealune sektor peab sellega arvestama, et teatud aja möödudes vaadatakse nimetatud eeskirjad uuesti läbi. Seetõttu ei saa põhjendada kehtivate eeskirjade säilitamise või üleminekusätete vastuvõtmise soovi mitte ainult õiguskindluse ja usalduskaitse motiividega. Seadusandjal tuleb siiski arvestada sellega, et liinilaevanduskonverentsid eksisteerivad juba aastakümneid, nad on praktikas juurdunud ja nende ümber on üles ehitatud ärikontaktid;

3.10 ei ole nõus ettepanekuga, et määruse nr 4056/86 artiklis 2 loetletud eeskirjad tehniliste kokkulepete usaldusväärsuse kohta tuleks tõepoolest kehtetuks tunnistada. Komisjoni vastuväiteks on, et kõnealused sätted on vaid selgitava iseloomuga, tekitavad segadust ja laevaomanikud tõlgendavad neid liialt vabalt; nimetatud artikli kehtetuks tunnistamine neid probleeme ei lahendaks, pigem muutuksid need suuremaks, sest tehnilised kokkulepped on lubatud ka ilma seadusliku sekkumiseta. Vastavate selgete eeskirjade puudumine tekitab veelgi enam probleeme piiritlemisega. Komitee arvates võimaldaks lubatud kokkuleppeid selgesõnaliselt määratlev eeskiri õiguskindlust ja pakuks tuge. Seetõttu tuleb kohaldada artiklit 2, st vastavaid tulevase eeskirju, kuivõrd kehtivad eeskirjad muutuvad vastavalt uue konkurentsisisüsteemi arendamisele kehtetuks. Tulevased eeskirjad võiks integreerida konsortsiumide grupierandisse (määrus nr 823/2000);

3.11 leiab, et konkurentsi ja tööstuspoliitikaga seotud põhjustel tuleks pürgida õigusliku raamistiku ülemaailmse ühtlustamise suunas. Seda enam, et käimas on Euroopa turu liberaliseerimine ning teised merevedudega tegelevad riigid reglementeerivad jätkuvalt oma turge rohkem, kui kehtiv ühenduse õigus seda Euroopa turu suhtes teeb;

3.12 viitab sellele, et valge raamat ei käsitle piisavalt määruse nr 4056/86 tühistamisest või muutmisest tulenevat mõju kehtivale rahvusvahelisele õigusele ja vastuolude tekkimise võimalust;

3.13 leiab, et tuleb kaalutleda ettepanekut kuulutada kehtetuks määruse nr 4056/86 artikkel 9, mille kohaselt on vastuolude puhul võimalik algetada läbirääkimisi ELi ja kolmandate riikide vahel. Kuigi nimetatud õigust pole siiani kasutatud, võib olukord muutuda, kui merevedudele kehtiv konkurentsioigus uuesti läbi vaadatakse. Lisaks ei peaks läbirääkimiste vajadus tekkima üksnes siis, kui üks õigussüsteem midagi soovib, mida on teine keelab, vaid juba juhul, kui ühes õigussüsteemis lubatakse midagi, mis teises on keelatud.

4. Regioonide komitee soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

4.1 kutsub ettevõtteid ja merevedudega tegelevate ettevõtete liite üles kasutama rahvamajanduse eeliseid, mida on võimalik saavutada konkurentsi suurendamisega üldise heaolu nimel;

4.2 suhtub pooldavalt järgneva menetluse vastavasse sisulisse ja ajalise korraldusse, mis aitaks põhjalikult läbi vaadata merevedudega tegelevate ettevõtete ja nende liitude kahtlused. Täpselt tuleb kirjeldada seda, mil määral on võimalik nimetatud kahtlustega arvestada või neid ümber lükata. Ainult sellisel juhul on võimalik luua merevedude valdkonnas jätkusuutlik, õiguskindlust pakkuv ja kõigile pooltele vastuvõetav konkrentsisüsteem;

4.3 toetab võimalusel ulatuslikku mõjude analüüsi, mis käsitleb lähemalt mõju kaubandusvoogudele, investeringutele ja tarbijahindadele. Komitee soovib liberaliseerimise mõjude hindamisel pidada eriti silmas tööhõive ja sotsiaalpoliitikaga seonduvaid küsimusi;

4.4 lähtub sellest, et Euroopa Liinilaevanduse Ühingu (ELAA) ettepanek paneb tugeva aluse tulevastele eeskirjadele; seejuures on komitee arvates tõhusa kontrolli tagamiseks tingimata vajalik, et komisjon osaleb isiklikult ja aktiivselt ELAA nõuandva organi töös teabe hankimise, anonüümseks muutmise ja edastamise teemal. Lisaks tuleks komitee arvates kaaluda võimalust suunata kogu teabematerjal läbi komisjoni või komisjoni poolt esitatud vaatlaja või isegi tuua nõuandev organ otse komisjoni juurde. Sel moel on komisjonil võimalik hinnata teabevahetuse mõju turule ja konkrentsile. Tarvis oleks vastu võtta esialgsed tähtajalised pikendamist võimaldavad

eeskirjad, sest usaldusväärsed tulemused nähtuvad alles pikema aja möödudes;

4.5 soovib kontrollida, kas üleminekkorraldustes oleks võimalik arvestada tasuvusperioodiga ja ajaga, mida laevaomanikud arvatavasti vajavad uute tingimustega harjumiseks, et kohaneda ostetud ja/või pika- või lühiajaliselt renditud laevade puhul uute tingimustega;

4.6 soovib selgitada, kas üleminekkuperioodi pikkust on teatud tingimustel võimalik määratleda geograafilisest aspektist lähtuvalt, st vastavalt piirkondliku turu tingimustele. Sel juhul oleks üleminekkuperiood Läänemere ruumis suhteliselt lühike, sest antud piirkonnas on vähe liinilaevakonverentse, seevastu pikem Atlandi ookeani liinidel, kus liinilaevakonverentsid on ülekaalus;

4.7 juhib tähelepanu sellele, et üleminekkuperioodi rakendamine ja pikkus peaksid arvestama ka turuosa künnistega;

4.8 kutsus üles mitte tühistama määruse nr 4056/86 artiklit 2 hoolimata selles sisalduvate eeskirjade suhtes valitsevast ebakindlusest, vaid kontrollima nende sisu määruste nr 4056/86 ja nr 823/2000 raames: ühelt poolt on tarvis tagada kooskõla EÜ asutamislepingu artikli 81 lõikega 3 ning tulevase konkrentsisüsteemiga, teiselt poolt oleks mõttekas eeskirju täpsustada teatud osades, mille puhul komisjon kardab või on juba leidnud liiga üldise tõlgendamise viise. Asjaomased ettevõtted võiks omal algatusel esitada vastavasisulisi ettepanekuid, kui nad soovivad tagada artikli 2 sätete säilitamist;

4.9 leiab, et nii kahe- ja mitmepoolsel tasandil kui ka rahvusvaheliste organisatsioonide koostöö raames tuleks teha edasisi jõupingutusi, et saavutada kogu maailmas ühtlasemad ja seetõttu ausamad konkrentsitingimused. Seoses sellega tuleks ka uurida, kas ja mil määral saab Euroopa Liit eeskuju võtta teiste riikide vastavatest eeskirjadest;

4.10 soovib säilitada määruse nr 4056/86 artikli 9, vähemalt mitmeaastase tähtajalise ja pikendamist võimaldava eeskirjana.

Brüssel, 13. aprill 2005

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee “Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele: “Esimene aastaaruanne sisserände ja integratsiooni kohta””

(2005/C 231/05)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele: esimene aastaaruanne sisserände ja integratsiooni kohta (KOM(2004) 508 lõplik);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 16. juuli 2004. aasta otsust konsulteerida antud küsimuses regioonide komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule;

võttes arvesse regioonide komitee presidendi 3. novembri 2004. aasta otsust anda välissuhete komisjonile korraldus koostada arvamus kõnealuses küsimuses;

võttes arvesse 2004. aasta novembris avaldatud Euroopa Komisjoni “Euroopa integratsiooni käsiraamatut” (Justiits- ja siseküsimuste peadirektoraat);

võttes arvesse regioonide komitee 16. mai 2002. aasta arvamust sisserände- ja varjupaigapoliitika kohta (komisjoni teatis ühise poliitika kohta ebaseadusliku sisserände osas (KOM(2001) 672 lõplik) ja ettepanek nõukogu direktiivi kohta, mis käsitleb kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute pagulastena või muul viisil rahvusvahelist kaitset vajavate isikutena kvalifitseerimise ja seisundi miinimumstandardeid (KOM(2001) 510 lõplik — 2001/0207 (CNS)) (CdR 93/2002 fin)); ⁽¹⁾

võttes arvesse regioonide komitee 20. novembri 2002. aasta arvamust ebaseaduslike elanike tagasisaatmist käsitleva ühenduse poliitika rohelise raamatu kohta (KOM(2002) 175 lõplik) (CdR 242/2002 fin); ⁽²⁾

võttes arvesse regioonide komitee 20. novembri 2002. aasta arvamust, mis käsitleb muudetud ettepanekut nõukogu direktiivi kohta, mis käsitleb perekonna taasühinemise õigust (KOM(2002) 225 lõplik — 1999/0258 (CNS)) (CdR 243/2002 fin); ⁽³⁾

võttes arvesse regioonide komitee 9. aprilli 2003. aasta arvamust, mis käsitleb ettepanekut nõukogu direktiivi kohta, mis käsitleb kolmandate riikide kodanike sissesõidu ja elamise tingimusi õppimise, kutseõppe või vabatahtliku teenistuse eesmärgil (KOM(2002) 548 lõplik — 2002/0242 (CNS)) (CdR 2/2003 fin); ⁽⁴⁾

võttes arvesse regioonide komitee 12. veebruari 2004. aasta arvamust komisjoni teatise kohta nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele sisserände, integratsiooni ja tööhõive kohta (KOM(2003) 336 lõplik) (CdR 223/2004 fin);

võttes arvesse regioonide komitee arvamuse eelnõu komisjoni teatise kohta nõukogule ja Euroopa Parlamendile, mis käsitleb ettepaneku esitamist direktiivi kohta ja kaht ettepanekut soovitude kohta, mis käsitlevad kolmandate riikide kodanike vastuvõttu teadusuuringute teostamiseks Euroopa Ühenduses (KOM(2004) 178 lõplik — 2004/0061 (CNS) — 2004/0062 (CNS) — 2004/0063 (CNS)), mis on 2004. aasta novembri plenaaristungi päevakorras (CdR 80/2004 rev. 1);

⁽¹⁾ EÜT C 278, 14.11.2002, lk 44.

⁽²⁾ ELT C 73, 26.03.2003, lk 13.

⁽³⁾ ELT C 73, 26.03.2003, lk 16.

⁽⁴⁾ ELT C 244, 10.10.2003, lk 5.

võttes arvesse regioonide komitee välissuhete komisjonis 3. detsembril 2004 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 339/2004 rev. 1) (raportöör: hr Iskra, Malmö linnavolikogu liige (SE-EPP));

Arvestades, et:

kõnealune esimene aastaaruanne annab ülevaate sisserände suundumustest Euroopas, käsitleb ja analüüsib sisserände osas toimunud muudatusi ning kirjeldab vastuvõtmise ja integreerimise osas riiklikul ja Euroopa tasandil võetud meetmeid;

kõnealune esimene aastaaruanne annab uue töövahendi ühise sisserändepoliitika arengu hindamiseks;

tõenäoliselt suurenevad elanikkonna vananemise ja tööelise elanikkonna vähenemise tulemusena sisserändevood, mis muutuvad laienenud ELi vajaduste rahuldamiseks üha vajalikumaks;

Thessaloniki Euroopa Ülemkogu rõhutas vajadust luua ühine Euroopa raamistik riikliku poliitika kujundamiseks ning kavandas ühiste aluspõhimõtete määratluse eesmärgiga soodustada kõnealuse raamistiku loomist;

võttis 59. täiskogu istungil, mis toimus 13.–14. aprillil (13. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse.

1. Regioonide komitee seisukohad

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 avaldab rahulolu komisjoni esimese, sisserännet ja integratsiooni käsitleva aastaaruande üle, mis on tähtis alus sisserändajate integreerimise üldstrateegia väljatöötamiseks uues laienenud Euroopa Liidus;

1.2 mõonab ülemaailmse sisserände tähtsust ja ulatust ning selle olulisust mitmekesisusele ja arengule eriti kohalikus kogukonnas. Regioonide komitee toetab täielikult sisserände-, varju- paiga- ja integratsioonipoliitika koordineerimise tähtsust Euroopa Liidus. See on isegi veel tähtsam nüüd, laienenud ühenduses;

1.3 rõhutab, et riiklik tasand vastutab õigusaktide rakendamise eest, kuid sisserändajate vastuvõtmise, sisseeadmise ja integreerimise ülesanne lasub piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Regioonide komitee soovib seetõttu eriti rõhutada, kui tähtis roll on kohalikel ja piirkondlikel ametiasutustel, kelle ülesanded hõlmavad planeerimist, majutamist, haridust ja tööturgu, millel on otsene mõju integratsioonile ja mis võivad soodustada sotsiaalset ühtekuuluvust, sotsiaalset integratsiooni ja jätkusuutlikke ühiskondi;

1.4 märgib, et aruanne keskendub sisserändepoliitika väljatöötamisele riiklikul ja ELi tasandil. Euroopa Liidu ebaõnnestumine integratsiooni valdkonnas tuleneb osaliselt asjaolust, et kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi ei ole poliitika kujundamisse kaasatud. Kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused on valitsuse tasand, mis on kodanikele kõige lähemal, kuid kohalikul tasandil rakendamise tagajärjed on enamasti tähele pannemata jätetud ja neid ei ole alati arvesse võetud;

1.5 avaldab kahetsust, et statistika kogumisel ja analüüsimisel enne aruande koostamist ei peetud nõu kohalike ja piirkondlike ametiasutustega. Liikmesriigid on võtnud erinevaid meetmeid, tulemaks toime kaasaegsete ühiskondade üha suureneva mitmekesisusega. Need (positiivsed ja negatiivsed) kogemused on eriti olulised praegu, kui sisserändevood on üha mitmekesisemad ja ülemaailmsed ning liikmesriigid peavad vastu võtma sisserändajaid ja pagulasi enamatest riikidest kui need, millega neil on olnud kaubanduslikud või ajaloolised/kultuurilised sidemed;

1.6 tuletab meelde, et sotsiaalse ühtekuuluvuse saavutamiseks tuleb integratsiooniküsimused kaasata kõigisse poliitika-valdkondadesse. Ühenduse sisserände- ja integratsioonipoliitika peab olema kooskõlas ELi üldisemate eesmärkidega sotsiaal-, majandus-, välis- ja arengupoliitikas ning vastama sellistele Euroopa põhiväärtustele nagu võrdsed võimalused, inimõigused, inimväärikus, sallivus, erinevuste austamine, diskrimineerimise vastu võitlemise meetmed ja ühiskonnas suurema osaluse propageerimine;

1.7 rõhutaks asjaolu, et integratsioon on ühiskonna kui terviku ülesanne, mis nõuab jätkusuutliku sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kasvu saavutamiseks nii sisserändajate kui ka kohaliku elanikkonna panust;

1.8 avaldab kahetsust integratsiooni ja sisserändepoliitika rakendamist puudutavate üksikasjade puudumise üle kõnealuses aruandes ja rõhutab, et komisjon peab edendama edasist teabe ja kogemuste vahetamist. Euroopa Komisjoni 2004. aasta novembris avaldatud "Euroopa integratsiooni käsiraamat" (Justiitsi- ja siseküsimuste peadirektoraat) on esimeseks julgeks sammuks selles suunas, andes konkreetset teavet integratsioonialase tegevuse parimate tavade ja tulemuste kohta.

Sisserändajad ja tööturg

REGIOONIDE KOMITEE

1.9 tunnistab, et kuigi tööturuküsimustel on sisserändajate integreerimisel otsustav tähtsus, ei saa neid käsitleda eraldi, kuna integratsiooni määr sõltub ka muudest teguritest, nt sotsiaalne taust, haridus ja keeleoskus ning kogukonna elus osalemine. Sisserändajate edukas integreerimine on samm sellise ühiskonna saavutamise poole, kus igaüks annab oma panuse üksikisiku, kohaliku kogukonna ja laiemas mõttes ühiskonna hüvanguks;

1.10 avaldab rahulolu sisserändajate loomevõimet ja ettevõtlikkust puudutava teadlikkuse kasvu üle ELis. Ettevõtluse ja uute ettevõtete kasv on edukas integratsiooniprotsessis otsustava tähtsusega ja oluline panus Lissaboni strateegia saavutamisse;

1.11 märgib, et aruanne käsitleb ülekaalukalt sisserändavat tööjõudu. Sellele vaatamata tuvastab aruanne, et sisserände põhiosa moodustab perekondade taasühinemine või mõni muu humanitaarkaitse vorm. Majanduslikel, sotsiaalsetel ja poliitilistel põhjustel on hädavajalikud suurte tööturuväliste sisserändajate rühmadega tegelemise strateegiad. Ka naiste tähtsust integratsiooni edukuses ei tohi alahinnata, kuna tihti on neil otsestest perekonna lastega;

1.12 taunib asjaolu, et aruanne isegi ei maini peaaegu 500 000 varjupaigataotlejat Euroopa Liidus, kes ootavad otsust elamis- või muude taoliste lubade kohta ning kellest valdav enamus on väljapool tavapärasest tööturgu;

1.13 soovib rõhutada, et täiendavalt tuleb selgitada väidet, et ELi kodanikud on saavutanud kõrge tööhõive, kuna kohalikud ja piirkondlikud olukorrad on põhjalikult erinevad. ELi kõrgele tööhõive määrale viitamine on muidugi õigustatud, kuid mainida tuleks ka selle ebaühtlast kohalikku ja piirkondlikku jagunemist;

1.14 rõhutab, et erinevus riikliku tasandi sisserändava tööjõu vajadusele keskendumise ja kohaliku tasandi tõrjutuse, alavääristamise ja ksenofoobia ennetamise püüdluste vahel tugevdab dialoogi ja koostöö vajadust kõigi asjaomaste tasandite vahel;

Integratsioonipoliitika demokraatlikud aspektid

REGIOONIDE KOMITEE

1.15 tõstab esile asjaolu, et ühiskonna erinevad tasandid väitlevad sisserände- ja integratsioonipoliitika üle märkimisvää-

selt erinevalt. See toob kaasa erinevad lähenemisviisid ja takistab meetmete tõhusust. Samas sillutab see teed usaldamatu-sele ühiskonnas, mis võib viia poliitilise süsteemi põlgamiseni. Kõnealust usaldamatust ja põlgust võivad ära kasutada poliitilised rühmad;

1.16 märgib, et lõhe ja dialoogi puudumine poliitiliste tasandite vahel on osaliselt viinud isolatsionistliku ksenofoobse tegevusega ühenduste esilekerkimiseni. Mitmed ELi vastased ja ksenofoobsed ühendused on välja kasvanud kohalikult tasandilt;

1.17 avaldab rahulolu võrdõiguslikkuse küsimuste aruandesse kaasamise üle, kuigi võrdõiguslikkusele keskendunud integratsioonimeetmete kirjelduse puudumine on tõsine lünk. Meetmetel, mis suudavad vallandada sisserännanud naiste oskusi, on väärtuslik sotsiaalne, majanduslik ja demokraatlik mõju;

1.18 arvab, et formaalne hääleõigus, mis võimaldab sisserändajatel osaleda riigi demokraatias, on miinimumstandard, mida ei ole kõigis liikmesriikides veel saavutatud. Uute kodanike edukaks integreerimiseks tuleb aga veel enam jõupingutusi teha. Hääleõigust kiputakse eirama, kui tunnetatakse tugevat tõrjutust. Kõnealune õigus ja võimalus mõjutada muutusi ühiskonnas ei ole midagi väärt inimese jaoks, kellel ei ole tööd või ühiskondlikku seisundit;

1.19 rõhutab, et tööhõivestrateegia ja sotsiaalse integratsiooni strateegi märgivad ainult suuniseid tööjõuvajaduste rahuldamiseks. Sisserännanute põhihulka, kes tulevad Euroopa Liitu perekonna taasühinemise või humanitaarkaitse leidmise eesmärgil, ei ole siiski mainitud. Ilma suunisteta selle suure rühma kohta on sotsiaalse integratsiooni strateegia puudulik;

1.20 rõhutab, et aruanne kirjeldab kohalikul tasandil teostatavaid meetmeid. Kõnealune teave on siiski ebapiisav ning teave rakendustegevuse ja tulemuste kohta puudub. Raske on öelda, kuidas kasutatakse integratsioonipüüdlustes majandusressursse, kuna aruanne ei hõlma kohalikku ega piirkondlikku tasandit;

1.21 rõhutab, et paljudes Euroopa Liidu osades kogutakse maksutulul riiklikul tasandil, kuid sisserändega seotud tõrjutusega tegelemise majanduslik koorem lasub kohalikul tasandil. Asjaolu, et erinevate tasandite vahel ei peeta nõu, takistab majandusressursside parimat kasutamist;

2. Regioonide komitee soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 kutsub komisjoni üles kasutama kogemusi, mille kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused on omandanud integratsioonipüüdluste praktiliste kogemuste ja sisserändepoliitika rakendamise aastakümnete jooksul. Selleks, et soodustada ja parandada integratsiooniga seonduva teabe, ideede ja kogemuste vahetust, tuleks julgustada riiklike kontaktpunkte pidama nõu piirkondlike ja kohalike ametiasutustega ning suuremate linnade ja asulatega, et kasutada nende kogemusi;

2.2 kutsub komisjoni üles säilitama ka pidevaid kontakte regioonide komiteega seoses aastaaruannete vastuvõtmisega, et arutada, kuidas kõige paremini võtta üle kohalikke ja piirkondlikke integratsioonikogemusi;

2.3 rõhutab, et integratsiooni edenemine eeldaks kohalike omavalitsuste poolt selgete eesmärkide seadmist ja nende rakendamise hindamist. Peale selle tuleb riikliku ja piirkondliku tasandi ametkondadel hinnata oma meetmeid; tuleb komisjonile meelde vajadust hinnata erinevaid integratsioonistrateegiaid, mida praegu kohaldatakse.

2.4 rõhutab, et ühisele integratsioonipoliitikale antava majandusliku toetuse tõhususe tagamiseks kavandatud algatused peavad võtma arvesse piirkondlike erinevusi. Toetus peab soodustama paindlikke lahendusi ning kohalikule ja piirkondlikule tasandile tuleb anda vabadus valida oma lähenemisi;

2.5 soovib tungivalt komisjonil mõttevahetuse käigus tulevase Euroopa ühtekuuluvuspoliitika üle kaaluda algatusi, mida on teostatud teatud piirkondades, kus võidakse vähendada struktuurifondide toetust ja kus sisserännanud rahvastik on viimastel aastatel märkimisväärselt suurenenud. See puudutab eelkõige suuremaid linnu;

2.6 rõhutab, et dialoog sisserännanute organisatsioonidega jääb puudulikuks, kui seda taotletakse ainult riiklikul ja ELi tasandil. Integratsioonipoliitika ning usu- ja kultuuriküsimused puudutavad peamiselt inimeste igapäevast elu kohalikul tasandil. Kohaliku piiriülese dialoogi tähtsust ei ole võimalik ülehinnata, kui eesmärk on sillutada teed solidaarsusele üle etniliste, usuliste ja kultuuriliste veelahkmete;

2.7 kutsub kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi üles andma panust riiklike integratsiooni ja tööhõive tegevuskavade ettevalmistamisse. See teeks lihtsamaks lähenemisviiside võrdlemise ja hea tava ülesehitamise ning liikmesriikide strateegiate tegeliku mõju ja tulemuste analüüsimise;

2.8 rõhutab, et aruanne jääb horisontaalsele ja riiklikule tasandile, kuid kõnealuseid meetmeid rakendatakse kohalikul tasandil. Vajadus vertikaalse lähenemisviisi järele on ilmne. Kui eesmärk on täpse ja objektiivse analüüsi saavutamine, tuleb selgitada suundumusi kõigil tasanditel, sealhulgas neil tasanditel, kus poliitikat rakendatakse. Riiklike integratsiooni kontaktpunkte peavad toetama kohalikud ja piirkondlikud kontaktpunktid;

2.9 rõhutab, et pikas perspektiivis ei ole sisseränne ELi tööjõupuuduse rahuldamiseks piisav, ja viitab regioonide komitee arvamusele vanemate inimeste panuse kohta tööjõuturul;

2.10 rõhutab, kui tähtis on sisserändajate, eriti naiste jaoks, et neis nähakse ressursi ja üldiselt väärtuslikku täiendust tööturule, ning tööjõu jaoks, et see on mitmekesine. Võrdne kohtlemine on põhimõte, mis peab töökohal kehtima;

2.11 rõhutab, et kohalike ja piirkondlike erinevuste summa annab parema pildi tööhõive määrast kui riigi keskmised näitajad. Riigi keskmistele näitajatele rajanevad analüüsid pakuvad ebapiisavat alust piirkondlike erinevuste meetmetele. Edukad strateegiad tuleb kavandada alt-üles perspektiivist;

2.12 kutsub üles võtma meetmeid, mis on suunatud suurele arvule töötajatele, kes on ELi sisenenud ebaseaduslikult. Tuleb kehtestada mehhanismid, mis võimaldavad kehtivaid sisserännet käsitlevaid õigusakte rikkuvatel sisserännanutel vajaduse korral oma olukord viivitama seadustada. Siin peab üheks teguriks siiski olema suutlikkus pakkuda rahuldavaid vastuvõtustandardeid;

2.13 avaldab rahulolu, et aruanne tunnistab vajadust süvalaiendada sisserändeküsimusi kõigis poliitikavaldkondades ja tugevdada koostööd riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vahel ja kodanikuühiskonnaga. Lisaks vertikaalsele dialoogile tuleb käsitleda ka ressursside jaotust puudutavat mõttevahetust;

2.14 tervitaks viiteid sisserändajate tervisele ja rõhutab koostöö vajalikkust kohapealsete tervishoiuasutuste (esimese etapi arstiabi osutajate) ja teiste osalejate vahel, kes teevad jõupingutusi eduka lõimumise nimel.

2.15 rõhutab rahastamisvahendite loomise olulisust detsentraliseeritud koostööks sisserände küsimustes ning jätkuva toetuse tähtsust kohalikele ja piirkondlikele jõupingutustele propageerida integratsiooni ELi struktuurifondide kaudu ja selliseid algatusi nagu *Equal* ja *Urban*. Sellega seoses tuleks erilist tähelepanu pöörata jätkuvatele jõupingutustele uue INTI pilootprojekti raames, mis on kavandatud toetama integratsiooniga seotud dialoogi, võrgustikke ja koostööd ELi tasandil;

2.16 rõhutab, et tunnustada ja soodustada tuleb iga sisse-
rändaja vajadust teha tööd, et end ülal pidada. Lisaks majandus-
sektidele annavad ettevõtlus ja väikeettevõtted panuse positiiv-
sesse sotsiaalsesse arengusse. Võimalus omada ja juhtida
ettevõtet mõjutab integratsiooni ning see peaks seetõttu saama
suurema ühiskondliku toetuse osaliseks;

2.17 tuletab meelde, et naisi diskrimineeritakse nii soo kui
etnilise päritolu alusel. Kui soolise võrdsuslikkuse küsimusi
võetakse arvesse, on jõupingutused sisse-
rändajate paremaks integreerimiseks eesmärgistatud ja tõhusamad;

2.18 rõhutab, et eduka integratsioonipoliitika saavutamine
nõuab, et lisaks majanduslikele väärtustele võetakse arvesse ka

muid väärtusi. Sisse-
rändajate avab perspektiive, mis võivad rikas-
tada iga üksiku kodaniku elu samamoodi, nagu see võib
Euroopa Liidule pakkuda oskusi, mis on väärtuslikud globaalses
mõttes.

2.19 toonitab valitsusväliste organisatsioonide töö olulisust
tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ja
toetab nende vastavasisulisi programme sisse-
rändajate inte-
greerimise kiirendamiseks riigi poliitilise ja ühiskondlikku ellu
(keeleõpe, tutvumine riigi kultuuri ja demokraatia põhimõte-
tega, sotsiaalne ja poliitiline teadlikkus, sisse-
rändajate rahvus-
liku identiteedi säilitamine jne). Tegutsemise eduka ühiskonda
integreerimise nimel tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike
omavalitsustega ning dialoog valitsusväliste organisatsioonidega
kuulub alati täielikult riigi vastutusalasse.

Brüssel, 13. aprill 2005

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

**Regioonide komitee arvamus teemal “Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa
majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele: Uuring seadusliku ja ebaseadusliku sisse-
rände vaheliste seoste kohta”**

(2005/C 231/06)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele
ja regioonide komiteele: Uuring seadusliku ja ebaseadusliku sisse-
rände vaheliste seoste kohta (KOM(2004)
412 (lõplik));

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 29. novembri 2004. aasta otsust konsulteerida vastavalt Euroopa Ühen-
duse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõikele antud küsimuses regioonide komiteega;

võttes arvesse regioonide komitee presidendi 5. aprilli 2004. aasta otsust, millega ta tegi välissuhete komis-
jonile ülesandeks koostada nimetatud teemal arvamus;

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 63 lõike 2 punkti b;

võttes arvesse eesistujariigi järeldusi teemal “Haagi programm: vabaduse, turvalisuse ja õiguse tugevdamine
Euroopa Liidus” ja eriti kõnealuse programmi erisätteid varjupaiga-, migratsiooni- ja piiripoliitika kohta
(punkt 1.2) ning varjupaiga- ning migratsioonipoliitika välismõõtmekohaga (punkt 1.6);

võttes arvesse regioonide komitee 12. veebruari 2004. aasta arvamust komisjoni teatise kohta nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele, mis käsitleb sisserännet, integratsiooni ja tööhõivet (KOM(2003) 336 (lõplik)) (RK 223/2004 (lõplik) ⁽¹⁾);

võttes arvesse regioonide komitee arvamust komisjoni teatise kohta nõukogule ja Euroopa Parlamendile, mis käsitleb ettepanekut direktiiviks ja kahte ettepanekut soovitusteks, mis käsitlevad kolmandate riikide kodanike vastuvõttu teadusliku uurimistöö teostamiseks Euroopa Ühenduses (KOM(2004) 178 (lõplik) — 2004/0061 (CNS) — 2004/0062 (CNS) — 2004/0063 (CNS)), mis võeti vastu 17. novembril 2004 (CdR 168/2004 (lõplik));

võttes arvesse regioonide komitee teisi arvamusi konkreetselt varjupaigapoliitika teemal (CdR 90/2001 (lõplik)) ⁽²⁾, CdR 214/2001 fin ⁽³⁾ CdR 93/2002 fin ⁽⁴⁾ CdR 249/2003 ⁽⁵⁾

võttes arvesse välissuhete komisjoni 7. veebruaril 2005 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 337/2004 rev 1) (raportöör: lord Hanningfield, Essexi krahvkonna volikogu liige (UK/UEN));

- 1) Ning arvestades järgmist: uuring jõuab järeldusele, et "seadusliku ja ebaseadusliku sisserände vahel eksisteerib seos, kuid kõnealune seos on keeruline ning kindlasti mitte otsene";
- 2) uuring toob välja rea poliitilisi algatusi ühise migratsioonipoliitika loomisel;
- 3) uuring rõhutab vajadust usaldusväärsemate ja võrreldavamate statistiliste andmete järele ELi tasandil;
- 4) elanikkonna vananemine ja tööealise elanikkonna kahanemine viib oskustööjõu puuduseni ELi tööjõuturul ja toob kaasa jätkuva vajaduse sisserände järele Euroopa Liitu;
- 5) Haagi programm, mille Euroopa Ülemkogu võttis vastu novembris 2004, visandab tegevuskava ühise migratsioonipoliitika loomisel;

võttis regioonide komitee 13. ja 14. aprillil 2005 toimunud 59. täiskogu istungil (13. aprillil) vastu järgmise arvamuse

1. Regioonide komitee seisukohad

REGIOONIDE KOMITEE

a. Hindamisperiood

1.1 tervitab Euroopa Komisjoni uuringut seoste kohta seadusliku ja ebaseadusliku sisserände vahel, mis annab väärilise panuse EL-i sisserändepoliitika loomisse, eriti tänu uuringus visandatud poliitilistele algatustele;

1.2 on uuringust tõsiselt huvitatud, arvestades asjaolu, et piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel on sisserändajate vastuvõtt, nende sisseelamise korraldamises ja nende integreerimisel äärmiselt oluline roll. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused mängivad juhtivat rolli sisserändajatele avalike teenuste pakku-misel, mis hõlmavad eluaseme-, haridus-, tervishoiu- ja tööhõiveteenuseid;

1.3 soovib vaadelda uuringut ELi migratsiooni- ja varjupaigapoliitika loomise kontekstis, pidades eriti silmas Tampere Euroopa Ülemkogul oktoobris 1999 püstitatud ülesandeid ja Euroopa Ülemkogu poolt novembris 2004 vastu võetud Haagi programmi, mis rõhutab migratsioonipoliitika olulisust;

1.4 on mures, et Tampere Ülemkogu järeldustel põhineva ELi migratsioonipoliitika loomine Euroopa Ülemkogu poolt ei edene piisavalt kiiresti;

1.5 märgib, et uuring jõuab järeldusele, et "seadusliku ja ebaseadusliku sisserände vahel eksisteerib seos, kuid kõnealune seos on keeruline ja kindlasti mitte otsene, sest arvestada tuleb arvukate erinevate teguritega"; sooviks siiski rõhutada, et ebaseaduslik sisseränne kujutab endast Euroopa Liidule tõsist probleemi, sest võib kahjustada seadusliku sisserände soodustamiseks kavandatud meetmeid ja tekitada vaenu vastuvõtvates kogukondades Seetõttu on ebaseadusliku rände tõhus ennetamine ELi sisemise julgeoleku ja turvalisuse jaoks otsustava tähtsusega. Lisaks tuleb märkida, et ebaseaduslikud sisserändajad võivad sattuda isiklikult ohtu või langeda eksploateerimise ohvriks. Neid kaalutlusi arvesse võttes on eluliselt oluline luua tasakaalustatud poliitika, mis soodustaks meetmeid, mis tagavad seadusliku sisserände ühtlased tasemed, kõrvuti meetmetega, mis tõrjuvad ebaseaduslikke sisserändajaid;

⁽¹⁾ ELT C 109, 30.4.2004, lk 46–49.

⁽²⁾ ELT C 19, 22.01.2002, lk 20–22.

⁽³⁾ ELT C 107, 03.05.2002, lk 85–88.

⁽⁴⁾ ELT C 278, 14.11.2002, lk 44–48.

⁽⁵⁾ ELT C 23, 27.1.2004, lk 30–32.

1.6 rõhutab oma murelikkust seoses termini “ebaseaduslik sisse-” kasutamise, seda eriti olukorras, kus paljud vastava kategooria sisse- ei ole kriminaalmenetluste objektiks, ning eelistaks seega sobivatel juhtudel sõnaühendit “seadustamata sisse-”;

1.7 märgib, et uuring viitab märkimisväärsele hulga- le asjakohases uurimistöös ja kutsus Euroopa Komisjoni üles looma uurimisprogrammi, mis täidaks need lüngad ja mõjutaks seeläbi poliitiliste meetmete kujundamist;

1.8 märgib, et uuring viitab teistele EL poliitikavaldkonda- dele, millel on mõju sisse-ajatele, nagu näiteks arengupoliitika ja Euroopa tööhõivestrateegia. Peale selle on komitee teadlik tervest reast erinevatest ELi meetmetest, eriti sotsiaal- ja majanduspoliitika valdkonnas, mis mõjutavad migratsioonipoliitikat, ja kutsus üles looma Euroopa Komisjoni juures kõiki peadirektoraate hõlmavat rühma, kes kooskõlastaks sisse-ajaid mõjutavaid tegevusi.

b. Konsultatsioonide ja teabevahetuse tugevdamine ELi tasandil

1.9 nõustub uuringu järeldustega, et ELi tasandil puuduvad usaldusväärsed ja võrreldavad andmed ja leiab, et komisjoni tegevuskava ühenduse statistiliste andmete kogumiseks ja analüüsiks migratsiooni valdkonnas (KOM (2003) 179 (lõplik)) ja esimene aastaaruanne migratsiooni ja integratsiooni kohta (KOM(2004) 508 (lõplik)) kujutavad endast esimest sammu selle küsimuse lahendamisel;

1.10 rõhutab olulist rolli, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused mängivad andmete ja statistika kogumisel ja kutsus üles kaasama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi täiel määral konsultatsioonidesse ühtse menetluse sisse-ajamise üle kogu ühenduse territooriumil, mis võimaldaks saada usaldusväärsed ja võrreldavaid andmeid;

1.11 Komitee toetab uuringus esitatud üleskutset “konsultatsioonide ja teabevahetuse intensiivsemaks ja sihipärasemaks kasutamiseks” ja tervitab asjaolu, et komisjon on loonud ekspertrühma nimetusega sisse- ja varjupaigakomitee ning riiklike integratsiooni kontaktpunktide võrgustiku.

1.12 nõustub Euroopa migratsioonivõrgustiku ja järelevalve- võimsuse loomisega ja arvab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on kõnealuses võrgustikus oluline roll, kuna nende panuseks on konkreetsed vahetud kogemused ja head tavad;

1.13 väidab, et sisse-ajapoliitika alal tuleb luua paremad võimalused kogemuste ja parimate tavade vahetuseks, kaasa arvatud vastastikused eksperthinnangud, ja märgib, et seda on võimalik teha avatud koordineerimismeetodi rakendamise

kaudu EL-i sisse-ajapoliitika loomisel ja kutsus Euroopa Ülemkogu üles võtma vastu Euroopa Komisjoni ettepanekud kõnealuses valdkonnas;

c. Uute poliitiliste algatuste esitamine ELi ühise sisse-ajapoliitika raames

Seaduslik sisse-ajamine

1.14 toetab Euroopa Komisjoni seisukohta, et rahvastiku kahanemise ja vananemise tõttu kolmandate riikide kodanikest töötajate töölevõtmine ja sisse-ajamine ELi tõenäoselt jätkub ja kasvab. Seda teemat mainitakse Wim Koki aruandes, mis väidab, et “vananemine tõstab nõudmisi pensionide ja tervishoiuabi järele, vähendades samas tööealist elanikkonda, kes toodaksid vajalikku jõukust”⁽¹⁾ Lisaks meenutab Koki aruanne meile Euroopa Komisjoni ennustusi, et ainuüksi elanikkonna vananemise tõttu alaneb ELi majanduse kasvutempo aastaks 2040 praeguselt 2 — 2,25 protsendilt 1,2 protsendile.

1.15 rõhutab piirkondliku mõõtme kesket tähendust EL immigratsiooni- ja integratsioonipoliitikas ja usub, et see kujutab enesest olulist aruteluvaldkonda. Regionaalne mõõde on keske tähtsusega, sest mõned EL piirkonnad kaotavad hetkel rahvastikku ja kannatavad oskustööjõu terava puuduse all, samas kui on regioone, kus rahvastik kiiresti kasvab, mis avaldab survet kohalikule teenindusele ja tekitab probleeme jõukohase majutusega; leiab, et migratsiooni piirkondliku ja kohaliku mõõtme arendamisel, seejuures eelkõige integratsiooni valdkonnas, on veel palju teha. Hetkel arendatakse seda INTI programmi raames. 2004⁽²⁾ aastal eraldati programmile 6 mln eurot, ent saadi 158 toetusetaotlust, milles kokku taotleti toetusi summas 42,58 mln eurot. Komitee kutsus üles suuren- dama märkimisväärselt kõnealuse programmi rahastamist ajaperioodil 2007-2013.

1.16 tervitab Euroopa Komisjoni kavatsust käivitada võõrtöötajate vastuvõtu alal laiaulatuslik konsultatsioonipro- sess — 2005. aastal avaldati roheline raamat, mis käsitleb ELi lähenemist majandusmigratsiooni juhtimisele — ja leiab, et komitee kaasamine konsultatsiooniprotsessi on äärmiselt oluline, arvestades migratsiooni potentsiaalset mõju piirkondli- kele tööturgudele ja kohalike ning piirkondlike omavalitsuste poolt osutatud teenustele;

1.17 nõustub uuringuga, kui see väidab, et nende kolman- date riikide kodanike integratsiooni soodustamine, kes elavad liikmesriikides seaduslikult, on “EL immigratsioonipoliitika keskne eesmärk” ja kõnealune eesmärk saavutatakse integrat- siooni kaudu tööturule, kolmandate riikide kodanike liikuvuse soodustamisega ELi piirides ja kolmandate riikide kodanike kvalifikatsioonide tunnustamise abil;

⁽¹⁾ Vastakuti väljakutsetega – Lissaboni strateegia kasvu ja tööhõive alal, Wim Koki juhitud kõrgetasemelise rühma aruanne, lk. 13. (November 2004)

⁽²⁾ Koki raport, lk 13.

1.18 tervitab liikuvuspõhimõtet, mis kehtestati pikaajaliste elanike staatust käsitlevas direktiivis (november 2003). Kõnealune direktiiv kehtestas liikuvusõigused nendele mittekodanikele, kes on elanud Euroopa Liidus rohkem kui viis aastat, ja kolmandate riikide kodanike liikuvust on soodustanud ka määruse 1408/71 laiendus; nõustub, et liikuvust tagavad teatud määral ka komisjoni ettepanekud välisüliõpilaste ja -uurijate vastuvõtu kohta.

1.19 rõhutab vajadust võtta tööle rohkem teadustöötajaid, võimaldamaks saavutada Lissaboni eesmärgid. Komitee arvab, et see töölevõtuvaldkond kujutab endast olulist proovikivi ELi migratsioonipoliitika väljatöötamisele ja ELi võimele saada üle oskustööjõu puudusest. Oma teatistes nõukogule ja Euroopa Parlamendile, mis käsitleb kolmandate riikide kodanike vastuvõttu teadusuuringute teostamiseks Euroopa Ühenduses (KOM (2004) 178 (lõplik)), jõudis komisjon järeldusele, et saavutamaks Lissaboni eesmarke vajab EL aastaks 2010 hinnanguliselt 700 000 teadustöötaja lisamist;

1.20 märgib, et justiits- ja siseministrite nõukogu võttis 2004. aasta novembris vastu üldise seisukoha kõnealuse direktiivi suhtes. Kuigi kõnealune seisukoht hõlmab kvalifikatsioonide tunnustamist, tööttingimusi ja maksusoodustusi, ei paista see sisaldavat lühiajaliste teadusuuringute teostajate perekondade liikmesriikide territooriumile sisenemise tingimuste leevendamist. Komitee arvates on just see võtmeteguriks teadlaste töölevõtmisel ja ELi liikmesriikide lähendamisel teistele riikidele, näiteks USA-le ja Kanadale.

1.21 rõhutab Euroopa tööhõivestrategie ja Euroopa Sotsiaalfondi olulisust väljaõppe korraldamisel ja tööalaste oskuste arendamisel, mis on hiljutiste sisserändajate integratsiooniks määrava tähtsusega. Ebasoodsas olukorras rühmade integreerimine tööturule on olnud Euroopa tööhõivestrategie võtmetemasid, soodustamaks tööjõu pakkumist, maksimeerimaks kohanemisvõimet ja reageerimaks valdkondlikule ja piirkondlikule tööjõupuudusele. EL uute tööhõivesuuniste eesmärk on vähendada lõhet ELi kodanike ja kolmandate riikide kodanike tööhõive vahel, mis aastal 2002 oli 11,7 %. Kõnealune uuring ei käsitle Euroopa Sotsiaalfondi raames läbi viidavaid tegevusi, mille eesmärk on integreerida sisserändajad tööturule, ja uuenduslikke meetmeid, mida selles valdkonnas võtavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused.

1.22 märgib ära uuringu järeldused seadustamismeetmete tõhususe kohta nii sisserändaja kui ka liikmesriikide seisukohalt ja leiab, et laiaulatuslikud seadustamisprogrammid ei kujuta endast reeglina kõige kohasemaid lahendusi seadustamata sisserände probleemidele. Siiski võib lahendamine, kui seda viiakse

läbi igat üksikut juhtu eraldi kaaludes, olla kasulik vahend lahendamaks paljusid seadustamata sisserände juhtumeid.

1.23 nõustub uuringu tulemustega, mis toetavad seisukohta, et seadustamist ei tohiks pidada migratsioonivoogude juhtimise vahendiks, sest tundub, et sageli ei kujuta nad tegelikult endast muud kui lihtsalt sisserändepoliitika negatiivseid tagajärgi, kuid seadustamine igat üksikut juhtu eraldi kaaludes võib olla vajalik, kui sisserändajad on end juba kohalikesse kogukondadesse sisse seadnud, toomaks inimesi välja varimajandusest, suurendamaks maksutulusi ja tugevdamaks sotsiaalset ühtekuuluvust. Selles kontekstis pakuvad huvi *House of Lords*'i (Suurbritannia parlamendi ülemkoja) aruande kommentaarid ⁽¹⁾;

1.24 nõustub *House of Lords*'i aruandega, mis väidab, et pikaajaliste ebaseaduslike sisserändajate seadustamise mingi vorm on paratamatult vajalik, kui tahetakse vältida kasvavat alamkihti, mis kujuneb väljaspool seadust olevatest inimestest, kes on kaitsetud ekspluateerimise suhtes. *House of Lords*'i aruanne rõhutab vajadust minimeerida seadustamisest põhjustatud tõrjetoimete ning usub, et seda on suuresti võimalik saavutada keskendudes laiahaardelise amnestia asemel konkreetsetele üksikjuhtumitele. Lõpuks leiab *House of Lords*, et amnestiad võivad "anda ainulaadse võimaluse saada usaldusväärset teavet ebaseaduslike sisserändajate populatsiooni arvukusest ja iseloomust" ⁽²⁾

Ebaseaduslik sisseränne

1.25 võtab arvesse ebaseadusliku sisserände vormide paljusust ja raskusi, mis on seotud uurimistööga selles valdkonnas. Siiski leiab komitee, et uurimistööd erinevat liiki ebaseadusliku sisserände alal tuleb jätkata, tõhustamaks poliitiliste meetmete väljatöötamist. Selles osas on oluline eristada:

- isikuid, kes on riiki saabunud seaduslikul teel, kuid on lubatud elamisaja ületanud
- isikuid, kellel on elamisluba, kuid kes on seadust rikkunud riiki sisenemisel
- isikuid, kelle varjupaigataotlus on tagasi lükatud
- seadustamata sisserändajaid, kellele on sisenemisloast keeldutud põhjusel, et nad on riiki sisenenud kohtades, mis pole volitatud riiki sisenemist lubama, ja ilma vajalike dokumentideta;

1.26 toetab uuringus väljendatud seisukohti, et ebaseaduslike elanike tagasisaatmist käsitleva ühenduse poliitika loomine, esmatähtsate koostöölepingute sõlmimine päritoluriikidega ja deklareerimata, "musta", töö muutmise seaduslikuks kujutavad endast ebaseadusliku sisserändega võitlemise võtmelemente.

⁽¹⁾ House of Lords Select Committee on the European Union: "Ühenduse poliitika ebaseadusliku sisserände osas". Koosolek 2001-2002: 37.

⁽²⁾ House of Lords aruanne: paragrahv 112.

1.27 tervitab uuringus sisalduvaid ettepanekuid ebaseaduslike elanike tagasisaatmist käsitleva ühenduse poliitika loomise kohta. Ettepanek tagasisaatmise tegevusprogrammi loomiseks võeti vastu Euroopa Ülemkogu poolt novembris 2002 ja nüüd on tarvis saavutada kiirem edasimineku selle ellurakendamisel.

1.28 nõustub uuringuga seal, kus see väidab, et "kolmandate riikide koostöö on eluliselt tähtis saavutamaks ebaseadusliku sissepääsu voogude vähendamist" ja Euroopa Ülemkogu viimase aja järeldustega, mis on "toonitanud vajadust migratsiooni- ja sissepääsu probleemidele kõikehõlmava lähenemise järele, mis võtaks arvesse inimõigustega seotud, poliitilisi ja arenguga seotud küsimusi päritolu- ja transiitriikides";

1.29 toetab uuringus esile toodud sünergia migratsiooni- ja arengupoliitika meetmete vahel ja leiab, et arengupoliitika võib parandada majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi kolmandates riikides ja seeläbi vähendada tõuketegureid, mis viivad migratsioonile ELi.

1.30 rõhutab, et Euroopa Liit peab aktiivselt edendama ühisalgatusi naaberriikidega selliste programmide raames nagu uus naaberriikide instrument, TACIS, MEDA, ENCAS ja INTERREG. Nüüd, kus laienemine on saanud tegelikkuseks, on oluline luua sõprade ring, laiendamaks rahu ja solidaarsust uutele Euroopa Liiduga piirnevatele riikidele. Euroopa Liit peab töötama partnerluses kõnealuste riikidega parandamiseks nende majanduslikku ja sotsiaalset olukorda ja vähendamaks selliseid rände tõuketegureid nagu kõrge tööpuudus, madalad palgad, demokraatia puudumine ja organiseeritud kuritegevus. Rände haldamisest saab üks koostööprioriteete. Mõned naabermaad on juba töötanud välja spetsiaalselt ebaseaduslikule rändele suunatud tegevuskavad ja EL on valmis nende elluviimist toetama, samuti ebaseadusliku rände vastaseid meetmeid neis riikides, kes kõnealuseid tegevuskavu koostavad;

1.31 rõhutab kohalike ja regionaalsete omavalitsuste võtmerolli programmides nagu TACIS, MEDA, ENCAS ja INTERREG ja meenutab komisjonile ja liikmesriikidele, et kohalikud ja regionaalsed omavalitsused peavad mängima võtmerolli ka nende programmide järglasprogrammide loomisel.

1.32 kiidab üldjoontes heaks ettepanekud uue naaberriikide instrumendi kohta, kuid on pettunud, et kõnealune instrument ei anna suuremat rolli kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, eriti kuna paljud instrumendi poolt hõlmatud poliitikavaldkonnad kuuluvad kohalike ja regionaalsete omavalitsuste pädevusse.

1.33 nõustub uuringuga, kui see rõhutab vajadust asuda tegelema reguleerimata tööjõuturu küsimuste ja varimajandusega, väites, et "varimajandus moodustab hinnanguliselt 7-16 % EL rahvuslikust koguproduktist, kuigi see majandus ei piirdu mingil juhul ainult ebaseaduslike sissepääsudega". Eksisteerib vajadus muuta deklareerimata, "must", töö seaduslikuks ja see

kujutab endast ühte 2003. aasta tööhõivesuuniste kümnest prioriteedist. Mitu liikmesriiki on oma 2003. aasta riiklikes tegevuskavades välja toonud võõrtöötajaid ja seadustamata sissepääsajaid puudutavad erimeetmed ja komitee tervitab Haagi programmi üleskutset liikmesriikidele saavutada reguleerimata tööjõuturu osa vähendamise eesmärgid, mis sisalduvad Euroopa Tööhõivestrateegias.

1.34 juhib tähelepanu piirialade suurema toetamise vajadusele, kuna võrreldes muude piirkondadega on nad rohkem ohustatud seadustamata sissepääsu poolt ja toetab Euroopa Piirivalvekorpusel loomist koos varajase hoiatamise süsteemiga, kuna tuleb saavutada ELi välispiiride efektiivne ühine haldamine, ja peale selle tuleb jätkuvalt toetada justiitsalast ja poliitseiorganite koostööd nii riiklikul kui piirkondlikul/kohalikul tasandil.

2. Regioonide komitee soovitus

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 tuleb Euroopa Liidu institutsioonidele meelde olulist osa, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused etendavad sissepääsajate integreerimisel ning arvestades seda rolli rõhutab võtmerolli, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused mängivad terves reas uuringus välja toodud algatustes. Viimased hõlmavad kogemuste vahetamist integratsioonimeetmete valdkonnas, selliste programmide väljatöötamine nagu uus naaberriikide instrument ja järglasprogrammid TACISele ja INTERREGile jne. Komitee soovib seega kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täiel määral neisse programmi-

2.2 väidab, et sissepääsupoliitika alal tuleb luua paremad võimalused kogemuste ja parimate tavade vahetuseks, kaasa arvatud vastastikused eksperthinnangud, ja märgib, et seda on võimalik teha avatud koordineerimise meetodi rakendamise kaudu EL-i sissepääsupoliitika loomisel ja kutsub Euroopa Ülemkogu üles võtma vastu Euroopa Komisjoni ettepanekud kõnealuses valdkonnas.

2.3 kutsub Euroopa Komisjoni üles looma tööühiku, mis kaasaks kõigi nende peadirektoraatide esindajad, kelle poliitika ja meetmed mõjutavad kolmandate riikide kodanikke, nii et olemasolevaid tegevusi oleks võimalik tõhusamalt integreerida ja kooskõlastada;

2.4 kutsub Euroopa Komisjoni üles avaldama uurimisprogrammi, mis täidaks kõnealuses uuringus välja toodud lüngad uurimistööd;

2.5 kutsub üles märkimisväärselt suurendama INTI programmi, mis võimaldaks kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel osaleda suuremas hulgas Euroopa Liidu rahastatud riikidevahelistes sissepääsajate integratsiooniga seotud projektides.

2.6 rõhutab rände olulist osa oskustööjõu puudujäägi korvamisel ja kutsub Euroopa Ülemkogu üles käivitama kõnealustes valdkondades tõhusaid poliitilisi algatusi, kaasa arvatud kolmandate riikide kodanike töölevõtmine teaduslikuks uurimistööks.

2.7 rõhutab võimalust luua kolmandates riikides sobivad arengumeetmed. Samuti on tähtis, et rändealased uuringud võtaksid arvesse rändevõogude uusi omadusi nagu näiteks naiste üha suurenev osakaal, sest sellel on sisserändepoliitika rakendamisele kriitiline tähtsus.

2.8 nõuab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste täielikku kaasamist usaldusväärsete ja võrreldavate andmete kogumisse ELi tasandil;

2.9 tervitab Euroopa Komisjoni kavatsust käivitada ulatuslik ja terviklik konsultatsiooniprotsess rohelise raamatu "ELi lähe-

nemine majandusmigratsiooni juhtimisele" (KOM(2004) 811 (lõplik)) kohta ja tuletab komisjonile meelde vajadust konsulteerida selle protsessi käigus täiel määral regioonide komiteega ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

2.10 usub vajadusse kiireloomulise tegutsemise järele, arendamiseks Euroopa migratsioonivõrgustikku ja järelevalvekeskust, kuhu jällegi tuleks täiel määral kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused.

2.11 on mures, et Tampere Ülemkogu järeldustel põhineva ELi migratsioonipoliitika loomine Euroopa Ülemkogu poolt ei edene piisavalt kiiresti; Nende kaalutluste valguses rõhutab komitee vajadust võtta Haagi programmis esile tõstetud küsimustes vastu kiireid otsuseid.

Brüssel, 13. aprill 2005

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus teemal "Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile, mis käsitleb rahvusvahelist kaitset vajavate isikute korraldatud sisenemist ELi ja päritolupiirkondade kaitsevõime tõhustamist: "Püsivate lahenduste parem kättesaadavus"

(2005/C 231/07)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile, mis käsitleb rahvusvahelist kaitset vajavate isikute korraldatud sisenemist ELi ja päritolupiirkondade kaitsevõime tõhustamist: "Püsivate lahenduste parem kättesaadavus" (KOM(2004) 410 (lõplik));

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 25. augusti 2004. aasta otsust konsulteerida antud küsimuses regioonide komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõigule;

võttes arvesse regioonide komitee presidendi 5. aprilli 2004. aasta otsust anda välissuhete komisjonile korraldus koostada arvamus kõnealuses küsimuses;

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 63 lõike 2 punkti b;

võttes arvesse Euroopa põhiseaduse lepingut, eriti artikleid II-61, II-78, II-79 ja III-266, III-267 ja III-268;

võttes arvesse 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsiooni, mida on täiendatud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga;

võttes arvesse eesistujariigi järeldusi teemal "Haagi programm: vabaduse, turvalisuse ja õiguse tugevdamine Euroopa Liidus" ja eriti kõnealuse programmi erisätteid varjupaiga-, migratsiooni- ja piiripoliitika (punkt 1.2) ning varjupaiga- ning migratsioonipoliitika välismõõtmekohta (punkt 1.6);

võttes arvesse regioonide komitee arvamust komisjoni teatise kohta nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele sisserände, integratsiooni ja tööhõive kohta (KOM(2003) 336 (lõplik), CdR 223/2003 fin ⁽¹⁾);

võttes arvesse regioonide komitee muid konkreetselt pagulaspoliitikaga tegelevaid arvamusi (CdR 90/2001 fin, ⁽²⁾ CdR 214/2001 fin, ⁽³⁾ CdR 93/2002 fin, ⁽⁴⁾ CdR 249/2003 fin ⁽⁵⁾);

võttes arvesse regioonide komitee välissuhete komisjonis 7. veebruaril 2005 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 338/2004 rev. 1; raportöör: **hr Sértó-Radics**, Uszka linnapea (HU/ELDR));

ning arvestades järgmist:

- 1) püsivate lahenduste saavutamiseks tuleb parandada rahvusvahelist kaitset vajavate isikute korraldatud sisenemisega ELi seotud vastutuse jagamist liikmesriikide vahel ning päritoluriikide kaitsevõimet tuleks tõhustada kõigis liikmesriikides ühise pagulaspoliitika piiritlemise ja rakendamise eesmärgil;
- 2) kõnealuse eesmärgi saavutamiseks on vaja asjaomaseid liikmesriike ja piirkondi (sh päritolu- või transiidiriike või -piirkondi) nõutavalt rahastada, võttes eriti arvesse ELi laienemist ja uute liikmesriikide vajadusi;

võttis 59. täiskogu istungil, mis toimus 13. ja 14. aprillil 2005 (14. aprilli istung), vastu järgmise arvamuse.

1. Regioonide komitee seisukohad

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 toetab Euroopa Komisjoni ettepanekuid teemal "Rahvusvahelist kaitset vajavate isikute korraldatud sisenemine ELi ja päritolupiirkondade kaitsevõime tõhustamine: "Püsivate lahenduste parem kättesaadavus"" ja toetab eriti esitatud ELi piirkondlike kaitseprogramme, mis parandavad päritolupiirkondade riikide (naaber- ja transiidiriikide) kaitsevõimet;

1.2 juhib tähelepanu vajadusele võtta arvesse ÜRO Pagulaste Ülemkomissari Ameti soovitusi seoses soolise tagakiusamise tunnistamisega pagulastaatuse andmise alusena.

1.3 hindab Euroopa Komisjoni kavatsust kaasata transiidiriike oma lähenemisviisi rahvusvahelist kaitset vajavatele isikutele, kuid arvab, et piirkondade rolli osas tuleb suuremat rõhku panna transiidiriikidele ja neile asjakohase toetuse andmisele;

1.4 rõhutab, et rahvusvahelist kaitset vajavate isikute vastu võtmise mõjud ilmnevad kõige enam kohalikul tasandil neis kogukondades, kes kõnealuseid rühmi vastu võtavad; seetõttu on erakordselt oluline kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused varjupaigataotlejate ja pagulaste vastuvõtmist ja integratsiooni puudutavate otsuste tegemisse;

1.5 juhib erilist tähelepanu kohalike ja piirkondlike jõudude võtmerolile rahvusvahelist kaitset vajavate isikute vastuvõtmisel ning integratsiooni soodustavate meetmete

võtmisel; sellest tulenevalt **avaldab kahetsust**, et Euroopa Komisjoni ettepanek ei võimalda programmi rakendamise planeerimisel ja selle rahastamist puudutavate otsuste tegemisel piisavalt laiaulatuslikku konsulteerimist kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Ettepanek ei ole piisav selleks, et tagada kohalikele ja piirkondlikele jõududele võimalust osaleda heade tavade väljatöötamises seoses ühenduse meetmetega;

1.6 usub, et selles osas **on oluline** kindlustada suurem ühtsus ja integratsioon sise- ja välispoliitiliste eesmärkide, vahendite ja menetluste vahel, eriti piiriülese iseloomuga küsimustes;

1.7 juhib tähelepanu asjaolule, et asjaomaste kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sealhulgas vastuvõtivate liikmesriikide, päritolu- ja transiidiriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste koostöö ja ühistegevus võivad anda olulise panuse, toetamaks rahvusvahelist kaitset vajavaid isikuid;

1.8 leiab, et on vaja ELi ümberasumiskava **edasist analüüsi ja uurimist** selle tõenäolise sotsiaalse mõju (eriti tööturu) osas kõrge tööpuudusega vähemarenenud territooriumidel asjaomastes liikmesriikides ja piirkondades;

1.9 tunnustab vähearenenud, vaestes riikides ja piirkondades elavat rahvastikku toetava ELi poliitika tähtsust, kuid teisest küljest **rõhutab** kõigi ELi kodanike võrdse kohtlemise tähtsust, et liikmesriikide kodanike toetus ümberasumiskava meetmetele oleks suurem;

⁽¹⁾ ELT C 109, 30.4.2004, lk 46–49.

⁽²⁾ ELT C 19, 22.1.2002, lk 20–22.

⁽³⁾ ELT C 107, 3.5.2002, lk 85–88.

⁽⁴⁾ ELT C 278, 14.11.2002, lk 44–48.

⁽⁵⁾ ELT C 23, 27.1.2004, lk 30–32.

1.10 **teeb ettepaneku**, et Euroopa Komisjon koostöös valitsusväliste organisatsioonide ja muude asjaomaste osapooltega viiks läbi juriidilise analüüsi, mille alusel saaks kehtestada ühtsed ja objektiivsed kriteeriumid, otsustamaks, missugustel juhtudel tuleb rahvusvahelist kaitset vajavad inimesed ümber asustada. Sellega kindlustatakse inimõiguste järgimine ja diskrimineerimise puudumine ning tagatakse nõutav õigusabi vastuvõtjatele riikidele ja piirkondadele. Samuti leiab komitee, et on oluline tagada ümberasumiskavade alusel liikmesriikidesse saabuvate pagulaste integreerimine tööturule. Ümberasumiskavade kohaselt peaksid pagulastel olema kõigi Euroopa Liidu kodanikega võrdsed õigused

2. Regioonide komitee soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 **toetab** Euroopa Komisjoni teatist kui sobivat alust edasise hinnangu andmiseks, kuid eriti seoses ELi ümberasumiskavaga on arvamisel, et vaja on edasist analüüsi ja uurimist; seetõttu **soovib** regioonide komitee ümberasumiskava ettepaneku nõukogule esitamise tähtaja pikendamist, et võimaldada hoolikamalt ettevalmistatud dokumendi kavandamist;

2.2 **kutsub üles** kaasama sisserände- ja varjupaigapoliitika piiritlemisse ja rakendamisse rohkem kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, andes neile samal ajal nõutavat finantsabi;

2.3 **teeb ettepaneku** nende ülesannete hõlmamiseks kaaluda rahastamise ulatuse laiendamist ajavahemikus 2007–2013 struktuurifondide kolmanda põhieesmärgi hulka kuuluva piirkondliku koostöö ja uue naaberriikide poliitika raames ja **loodab**, et selle eesmärgi alusel läbiviidavaid mitmepoolseid ühisprogramme ja naaberriikide poliitika osana teostatavaid kahepoolseid tegevuskavu koordineeritakse tõhusalt;

2.4 arvestades migratsiooni suurt tähtsust Vahemere piirkonnas, **tehakse ettepanek** anda seoses tulevaste üleskutsetega ettepanekute esitamiseks migratsioonivoogude reguleerimise programmide raames (näiteks programm AENEAS) eelis kõnealusele piirkonnale suunatud projektidele;

2.5 **kutsub üles** rakendama ellu ELi ümberasumiskavasid, mis tagavad nii liikmesriikidesse ümberasustatud pagulaste kui kõigi ELi kodanike võrdse kohtlemise;

2.6 **toetab** eesistujariigi järelduste rakendamist Haagi programmi osas ning peab soovitavaks kutsuda kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi kavandatud kultuuridevahelisse dialoogi kõigi ühiskonnaliikmete vahel ühiste foorumite ja meetmete raames eesmärgiga parandada üksteisemõistmist kõigis integratsiooniga seonduvates poliitikavaldkondades.

Brüssel, 14. aprill 2005

Regioonide komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus teemal “Komisjoni teatis: Euroopa naaberriikide poliitika — strateegiline dokument”

(2005/C 231/08)

REGIOONIDE KOMITEE

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile “Euroopa naaberriikide poliitika — strateegiline dokument” (KOM(2004) 373 lõplik);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 13. mai 2004. aasta otsust küsida komitee arvamust selle teema kohta vastavalt EÜ lepingu artikli 265 lõikele 1;

võttes arvesse juhatuse 15. juuni 2004. a. otsust teha sellekohase perspektiivarvamuse koostamine ülesandeks välissuhete komisjonile;

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, mis käsitleb komisjoni ettepanekuid tegevuskavade kohta Euroopa naaberriikide poliitika (ENP) raames (KOM(2004) 795 lõplik);

võttes arvesse Ettepanekut: nõukogu otsus, mis käsitleb seisukohta EL-Jordaania tegevuskava rakendamise soovitusel vastuvõtmise kohta Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide poolt assotsiatsiooninõukogus, mis on loodud Euroopa-Vahemere piirkonna lepinguga, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Jordaania Hašimiidi Kuningriigi vahel (KOM(2004) 796 lõplik);

võttes arvesse Ettepanekut: nõukogu otsus, mis käsitleb Euroopa Ühenduse seisukohta seoses EL-Palestiina omavalitsuse tegevuskava rakendamise soovitusel vastuvõtmisega kaubandust ja koostööd käsitleva ajutise assotsiatsioonilepinguga loodud ühiskomitees (KOM(2004) 789 lõplik);

võttes arvesse Ettepanekut: nõukogu otsus, mis käsitleb seisukohta EL-Tuneesia tegevuskava rakendamise soovitusel vastuvõtmise kohta Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide poolt assotsiatsiooninõukogus, mis on loodud Euroopa-Vahemere piirkonna lepinguga, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Tuneesia Vabariigi vahel (KOM(2004) 792 lõplik);

võttes arvesse Ettepanekut: nõukogu otsus, mis käsitleb seisukohta EL-Ukraina tegevuskava rakendamise soovitusel vastuvõtmise kohta Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide poolt koostöönõukogus, mis on loodud partnerlus- ja koostöölepinguga, millega luuakse partnerlus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahel (KOM(2004) 791 lõplik);

võttes arvesse Ettepanekut: nõukogu otsus, mis käsitleb seisukohta EL-Iisraeli tegevuskava rakendamise soovitusel vastuvõtmise kohta Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide poolt assotsiatsiooninõukogus, mis on loodud Euroopa-Vahemere piirkonna lepinguga, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Iisraeli Riigi vahel (KOM(2004) 790 lõplik);

võttes arvesse Ettepanekut: nõukogu otsus, mis käsitleb seisukohta EL-Moldova tegevuskava rakendamise soovitusel vastuvõtmise kohta Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide poolt assotsiatsiooninõukogus, mis on loodud Euroopa-Vahemere piirkonna lepinguga, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahel (KOM(2004) 787 lõplik);

võttes arvesse “Ettepanekut: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naaberriikide poliitika ja partnerluse instrumendi loomiseks” (KOM(2004) 628 lõplik);

võttes arvesse komisjoni teatist Eelduste loomine uue naaberriikide poliitika instrumendi loomiseks, (KOM(2003) 393 lõplik);

võttes arvesse Euroopa Parlamendi aruannet "Laienenud Euroopa — naabrus: uus raamistik meie suhetele ida- ja lõunanaabritega" (KOM(2003) 104 — 2003/2018(INI));

võttes arvesse regioonide komitee arvamust teemal "Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: Laienenud Euroopa — naabrus: uus raamistik meie suhetele ida- ja lõunanaabritega" (CdR 175/2003) ⁽¹⁾;

võttes arvesse RK perspektiivarvamust teemal "Euroopa — Vahemere piirkonna partnerlus ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused: vajadus koordineerimise ning detsentraliseeritud koostöö erivahendi järele" (CdR 327/2003 fin) ⁽²⁾;

võttes arvesse regioonide komitee arvamust "Kohalikud ja regionaalsed omavalitsused Venemaal ning Euroopa Liidu ja Venemaa vahelise koostöö areng" (CdR 105/2004);

võttes arvesse regioonide komitee arvamust teemal "Põhjamõõde — teine tegevuskava 2004 — 2006" (CdR 102/2003 fin) ⁽³⁾;

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile "Meie ühise tuleviku ülesehitamine. Laienenud liidu poliitilised väljakutsed ja eelarvevahendid — 2007-2013" (KOM(2004) 1011 lõplik);

võttes arvesse RK arvamuse eelnõu, mis käsitleb komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile "Meie ühise tuleviku ülesehitamine. Laienenud liidu poliitilised väljakutsed ja eelarvevahendid — 2007-2013" (CdR 162/2004 fin rev 3); (raportöör: sir Bore, Birminghami linnavolikogu liige (UK/PES);

võttes arvesse välissuhete komisjoni poolt 7. veebruaril 2005 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 336/2004 rev 1) (raportöör: lord Hanningfield, Essex krahvkonna volikogu liige (UK/EPP));

ning arvestades järgmist:

- 1) Seoses Euroopa naaberriikide poliitikaga peab RK nüüd püüdma oma käsutuses olevate ressursside ja oma institutsiooniliste ülesannete raames laiendada oma välissuhteid praegustest kandidaatriikidest väljapoole ENP-ga seotud riikidele, kuid mitte ainult neile.
- 2) Ta peab keskenduma oma välissuhetes endiselt eelkõige praeguste kandidaatriikide kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele.
- 3) Peale selle peaks ta dialoogi ja koostöö kõigi naaberriikidega ELi põhja-, ida- ja lõunapiiri ääres võtma ENP raames prioriteediks.

võttis oma 13.-14. aprillil 2005 toimunud 59. täiskogu istungil (14.04) vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide komitee seisukohad

1.1 Üldised märkused Euroopa naaberriikide poliitika kohta

REGIOONIDE KOMITEE

1.1.1 tervitab Euroopa Komisjoni olulist ja vajalikku teatist, kuna see pakub reaalse ja tõelise võimaluse Euroopa Liidu ja selle naaberriikide vaheliste suhete määratlemiseks ja parandamiseks;

1.1.2 tunnustab hiljutist ELi laienemist ja sellega kaasnenud liidu välispiiride muutumist silmas pidades asjaolu, et kõnealune poliitika tähendab hästi ajastatud ja teretulnud edusammu, mis peaks ka ELi naaberriikidel võimaldama liidu laienemisest tulenevate eeliste kasutamist, tugevdades kõikide osapoolte arengu stabiilsust, julgeolekut ning heaolu;

1.1.3 nõustub sellega, et Euroopa naaberriikide poliitika pakub vahendi ELi ja selle naaberriikide vaheliste suhete tugevdamiseks ning uute eraldusjoonte tekkimise vältimiseks nende vahel;

⁽¹⁾ ELT C 23, 27.1.2004, lk. 336.

⁽²⁾ ELT C 121, 30.4.2004, lk. 18-25.

⁽³⁾ ELT C 23, 27.1.2004, lk. 27.

1.1.4 rõhutab, et pakkudes ELi ja naaberriikide vaheliste suhete tõhustamise võimalust, ei ole Euroopa naaberriikide poliitika siiski otseselt seotud tegeliku laienemisprotsessiga ning seda poliitikat tuleb vaadelda just nimelt sellises kontekstis;

1.1.5 toonitab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste osatähtsust selles protsessis ning väljendab muret selle pärast, et antud poliitikas on kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused jäetud mainimata ning viimaste roll määratlemata;

1.1.6 väljendab nõusolekut sellega, et poliitiliste, julgeolekualaste, majanduslike ja kultuuriliste koostöövõimaluste suurendamise kaudu innustab kõnealune poliitika naaberriike osalema ELi mitmesugustes tegevustes;

1.1.7 on arvamisel, et Euroopa naaberriikide poliitikaga taotletakse ja julgustatakse antud riikides inimõiguste olukorra parandamise püüdlusi ning kodanikuühiskonna ja hea valitsemistava põhimõtete laiemat juurutamist;

1.1.8 seoses sellega kiidab heaks hiljutised poliitilised arengud Ukrainas ja Gruusias. Euroopa naaberriikide poliitika peab aktiivselt toetama nende riikide püüdlusi demokraatia ja turumajanduse edendamiseks;

1.1.9 väljendab nõusolekut sellega, et Euroopa naaberriikide poliitika püüdleb ELi ja naaberriikide vaheliste kaubandussuhete ning majandusliku arengu koostöö parandamise poole;

1.1.10 tunnustab Euroopa naaberriikide poliitika (ENP) tähtsat rolli ELi ja naaberriikide tihedama koostöö edendamisel võitluses terrorismi ning piiriülese kuritegevuse, näiteks uimasti- ja inimkaubanduse vastu;

1.1.11 toetab ENP-sse kaasatud riikide jõupingutusi, kus elab erinevaid etnilisi vähemusi, leidmaks uuenduslikke lahendusi, mis toetaksid heade suhete arengut nende kogukondade vahel ning suurendaksid austust üldtunnustatud põhiprintsiipide vastu.

1.2 Euroopa naaberriikide poliitika kohalik ja piirkondlik mõõde

REGIOONIDE KOMITEE

1.2.1 rõhutab, et ENP-sse kaasatud riikide kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid igal võimalusel etendama tähtsat osa antud riikide demokratiseerimis- ja detsentraliseerimisprotsessis;

1.2.2 rõhutab, et kooskõlas ELi ühe peamise, nimelt subsidiaarsuse põhimõttega, mille kohaselt tehakse ja rakendatakse

otsuseid kõige sobivamal tasandil, mängivad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ülitähtsat ja ainulaadset rolli antud põhimõtte rakendamisel, kuna nad suudavad tagada võimutasandite vahelised järjepidevad ja õige orientatsiooniga suhted;

1.2.3 viitab alt üles lähenemisviisi tõhususele demokratiseerimisprotsessi toetamisel;

1.2.4 soovib lisada, et praktikas aitab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tegevus õpetada inimestele demokraatlikuks kodanikuks olemist, ning järelikult täidavad omavalitsused tähtsat osa antud riikide toimiva demokraatia tagamisel;

1.2.5 toob esile tähtsat rolli, mida etendavad kohaliku valitsemise arendamine ja konsolideerimine piiriülese koostöö kaudu ning kogemuste ja teabe vahetamine olemasolevate Euro-regioonidega, mis on omakorda üks võimalus saavutada tegevuskavas iga riigi jaoks eraldi seatud eesmärgid;

1.2.6 märgib raskusi, mida ENP-sse kaasatud riikide kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kogevad vajalike meetmete rakendamisel, kohandamaks oma administratiivseid struktuure vastavalt ELi liikmesriikide omadele;

1.2.7 soovib jagada ENP riikidele kogemusi, mida komitee liikmed said tänu kontaktidele kohalike ja piirkondlike omavalitsustega kandidaatriikides laienemisprotsessi käigus;

1.2.8 arwab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kõige sobivamaks tasandiks, kus arendada detsentraliseeritud koostööd partnerriikidega;

1.2.9 tuletab meelde valdkonnad, kus kohalikul ja piirkondlikul valitsusel on oma teadmiste ja kogemuste näol kõige rohkem pakkuda antud riikidele:

- a. regionaalne ning ruumiline planeerimine;
- b. linnaplaneerimine;
- c. põllumajandus, kalandus ning maaelu areng;
- d. keskkond, ressursside haldamine ja kodanikukaitse;
- e. transpordi ja energeetika regioonisisene mõõde;
- f. VKEd edendamine;
- g. meetmed tööhõive suurendamiseks;
- h. kultuuri- ja sporditegevus;
- i. muinsuskaitse;

j. kodanikuläheduse edendamine;

k. haridus ja koolitus;

l. tervishoid ja sotsiaaltoetus;

m. immigratsioonivoogude juhtimine, sisse- ja väljarändajate vastuvõtt ja loomine;

n. elamumajandus;

o. julgeoleku ja turvalisuse tagamine;

p. riigihanked;

1.2.10 rõhutab, et kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele jääb tegutsemisruumi, mis täiendab riikide valitsustevahelist koostööd ning ületabki sellise koostöö piire; Just nimelt sellisel tasandil võib komisjoni ettepanekuga rajatav ENP tõepoolest osutada tõhusaks poliitikaks;

1.2.11 rõhutab, et viimastel aastatel käivitatud deentraliseeritud koostöö näited on toonud esile vastutuse, mida kohalikud omavalitsused kannavad katalüsaatorina uutele koostööprotsessidele.

1.3 Geograafiline ulatus

REGIOONIDE KOMITEE

1.3.1 tõdeb, et ENPse kaasatud riike iseloomustavad majandusliku, sotsiaalse ja poliitilise arengutaseme erinevused ning et kõik ei alusta suhete arendamist ELiga sama koha pealt;

1.3.2 on seisukohal, et tugevad, rahva poolt otse valitud ja rahva ees vastutavad kohalikud ja piirkondlikud võimuorganid on tõeliselt demokraatliku ühiskonna lahutamatuks osaks ning eeldab, et kohalike ja piirkondlike organite reformitud seaduste jõustumine Venemaal 2006. aastal on samm edasi ELi ja Venemaa deentraliseeritud võimuorganite koostöövõimaluste parandamise suunas, eriti kuna kõnealused õigusaktid määratlevad pädevusi piiriülese koostöö vallas;

1.3.3 väljendab muret seoses sellega, et ENP on jäetud mainimata jätkuvalt lahendamist ootavad Kaliningradiga seotud probleemid, kuid tunnistab, et seda küsimust on komisjoni teistes dokumentides ja töodes adekvaatselt käsitletud;

1.3.4 tervitab otsust kaasata Euroopa naaberriikide poliitikasse Lõuna-Kaukaasia piirkonna riigid: Armeenia, Aserbaidžaan ning Gruusia;

1.3.5 tervitab samuti ELi toetust "usutavatele, konkreetsetele ning jätkusuutlikele reformitaotlustele, eriti ülaltoodud esma- ja teistastastusega valdkondades, täiendava abi andmise kaudu" (¹),

1.4 Tegevuskavad

REGIOONIDE KOMITEE

1.4.1 toetab kavatsust luua partnerriikide ja ELi poolt ühiselt kooskõlastatud kõiki hõlmav tegevuskava, kuna komitee peab seda ideed kõige tõhusamaks võimaluseks saavutada Euroopa naaberriikide poliitika eesmärgi;

1.4.2 väljendab nõusolekut sellega, et iga partnerriigi ja EL vaheliste suhete arengu ambitsioonid ning kiiruse määravad antud riigi pühendumus ühistele väärtustele ning tema valmidus ja suutlikkus viia ellu tegevuskavas kokkulepitud prioriteete;

1.4.3 rõhutab, et on väga tähtis teha suuri jõupingutusi vaesuse leevendamiseks ning võitluse suurendamiseks korruptsiooni vastu, mida on nimetatud oluliseks takistuseks reformide elluviimisel paljudes ENP riikides;

1.4.4 leiab, et igas tegevuskavas oleks pidanud sisalduma eraldi lõik, mis käsitleb kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse rolli partnerriigis ning kus määratletakse üksikasjalikult selged eesmärgid nii kohalike omavalitsuste ülesannete kui ka menetluste osas, mille abil partnerriik kavatses edendada võimu deentraliseerimist ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tugevdamist. Kõnealune soovitus tuleks edastada komisjonile ning vastavasisuline lõik tuleks lisada järgmistesse tegevuskavadesse.

1.4.5 arvab, et regioonide komitee liikmetel on täita oluline roll analüüsi teostamises ja arutelus igale partnerriigile võimaldatud rahastamise üle, ja seda eriti pidades silmas ENP strateegiadokumendis sisalduvat avaldust, et "komisjon tegi ettepaneku kooskõlas ELi poolt seatud ENP prioriteediga oluliselt suurendada olemasolevate või nende alusel loodud uute fondide mahtu uute finantsperspektiivide raames." Uue lihtsustatud rahastamismehhanismiga, mille kasutuselevõtt on kavandatud 2007. aastaks, seatakse kõnealune analüüs ja arutelu üheks prioriteediks.

1.5 Euroopa naaberriikide poliitika instrument

REGIOONIDE KOMITEE

1.5.1 tervitab kavandatud uut lihtsustatud rahastamissüsteemi, Euroopa naabruse rahastamisvahendit;

1.5.2 on seisukohal, et komisjon peaks andma selle instrumendi praktilise funktsioneerimise, haldamise ja kontrollimise kohta rohkem teavet ja tehnilisi üksikasju.

(¹) Euroopa naaberriikide poliitika – strateegiline dokument, 12.5.2004, lk. 11

2. Regioonide komitee soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 usub, et tema liikmete kogemused tulevad kasuks kohaliku ja piirkondliku demokraatia arengule, mis on asjaomaste riikide poliitilise stabiilsuse saavutamise jaoks hädavajalik;

2.2 soovib raskuste ületamiseks, millega ENPga seotud riikide kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kokku puutuvad, sihipärase instrumentide arendamist RK poolt, edendamaks otsest dialoogi ja teabeedastust;

2.3 soovib, et riigid, kes on käivitanud vajalikke reforme teel demokraatia ja vabade ja ausate valimiste poole, saaksid täiel määral osa Euroopa naaberriikide poliitikast;

2.4 soovib, et Euroopa naaberriikide poliitika peab hõlmama väljaadatud uuele lepingule partnerriikidega, võib-olla Euroopa naaberriikide lepingu kujul, mille ulatus tuleb määratleda sõltuvalt edusammudest tegevuskavas kindlaksmääratud prioriteetide teostamisest;

2.5 teeb ettepaneku teostada tegevuskavade üle järelvalvet arvukate partnerlus-, koostöö- ja assotsiatsioonilepingute alusel loodud struktuuridega, kusjuures kahe kuni viie aasta jooksul pärast tegevuskava vastuvõtmist tuleb esitada arenguaruanne;

2.6 soovib Euroopa Komisjonile, et RK liikmed peaksid samuti nagu viimase laienemise korral etendama juhtivat osa tegevuskavade rakendamise edusammude hindamisel, kusjuures esmajoones tuleb lähtuda kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tugevdamise ja moderniseerimise meetmetest;

2.7 soovib, et iga naaberriigi jaoks koostatavas järgmises tegevuskavas sisalduks eraldi lõik, mis käsitleks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli antud partnerriigis ning kus määratletakse üksikasjalikult selged eesmärgid nii kohalike omavalitsuste ülesannete kui ka menetluste osas, mille abil partnerriik kavatseb edendada võimu detsentraliseerimist ning

kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tugevdamist, kaasa arvatud selge ja läbipaistev ajakava antud kavatsuste elluviimiseks;

2.8 on arvamisel, et tegevuskava eest peavad ühisvastutust kandma mõlemad partneritest osapooled ning et tegevuskava peab olema kooskõlas prioriteetidega, mis põhinevad selgetel ja usutatavatel majanduslikel stiimulitel, mis soodustavad olukorra paremaks muutumist, toetades sellega tehnilise abi sihipärasest kasutamist;

2.9 on seisukohal, et on kiiresti vaja parandada ja ajakohastada kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ENPsse kaasatud riikides, erilist vaeva tuleb aga näha ausate ja vabade valimiste tagamise ning demokraatlike väärtuste ja poliitiliste vabaduste juurutamise osas kohalikul tasandil; selle eesmärgi saavutamiseks soovib komitee komisjonil alata eriprogrammi, mis sisalduks iga naaberriigi jaoks koostatavas tegevuskavas (vt lisa A);

2.10 soovib kavandatud uue lihtsustatud rahastamissüsteemi, Euroopa naabruse rahastamisvahendi raames tõsiselt kaaluda erirahastamisvahendi loomist, mis vastaks detsentraliseeritud koostöö nõuetele ning oleks kavandatud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kasutamiseks, toetamaks nende tegevuste ajakohastamist ja reformimist naaberriikides;

2.11 soovib Euroopa Komisjonile, et tuleks anda RKle ja tema liikmetele võimalus etendada juhtivat ja aktiivset osa uue Euroopa naaberriikide poliitika instrumendi hindamisel ja selle üle arutlemisel;

2.12 soovib selle protsessi lihtsustamiseks pidada 2006. aastal konverents, milles osaleksid kõigi ENPga seotud riikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajad, kusjuures on ka nelja eraldi konverentsi võimalus: Vahemere piirkonnale, Läänemere piirkonnale, Ida-Euroopa riikidele ja Lähis-Ida riikidele.

Brüssel, 14. aprill 2005

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

LISA

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ENPsse kaasatud riikides

Valgevene

Valgevene koosneb kuuest oblastist (*voblast'*) ja ühest keskalluvusega linnast. ⁽¹⁾ Riigi kohalike omavalitsuste süsteem on kolmetasandiline. Haldusüksusteks on oblasti-, ringkonna-, linna-, küla- ja alevikunõukogud Kõrgeima tasandi haldusüksusteks on oblastinõukogud, nad juhivad ringkonnainõukogude tegevust, viimased juhivad omakorda linna-, küla- ja alevikunõukogude tööd. Valimised nõukogudesse toimuvad iga nelja aasta tagant. Nõukogud koordineerivad kogu kohalike omavalitsuste süsteemi ülesandeid, tegelevad oma pädevuste ulatuses avalike, majanduslike, sotsiaal- ja kultuurialaste küsimustega ning kannavad hoolt loodusressursside, riigivara ja keskkonnakaitse eest. ⁽²⁾

Moldova

Moldova poliitikat iseloomustavad pingelised suhted keskvalitsuse ja Transnistria ja Gagausia piirkondade separatistlike rühmituste vahel. Moldovalaste, venelaste, ukrainlaste ja gagauuside vahelistest etnilistest, sotsiaalsetest, majanduslikest ja kultuurilistest erinevustest tingitud probleemid kulmineerusid 1990. aastal, mil moldova keel kuulutati riigikeeleks. Mõlemad piirkonnad nõudsid Moldovast iseseisvaks saamist. Gagausiale anti põhiseaduslik eristaatus, mille tulemusena sai lahenduse separatistide ja keskvalitsuse vahel puhkenud konflikti peamine vaidlusküsimus. Venemaa, OSCE ja Ukraina vahendusel toimuvatel läbirääkimistel aga ei ole veel suudetud leida lahendust konfliktile Transnistria ja Moldova vahel.

Viimased kohalikud ja regionaalsed valimised toimusid 2003. a mais ja novembris, neid hinnati rahvusvahelistele põhinormidele vastavateks.

2003. a märtsis vastuvõetud seadusega taastati nõukoguaegne kohaliku omavalitsuse süsteem. Riik koosneb nüüdsest taas 33 rajoonist, mis moodustati 12 maakonna (*judete*) asemel. Täpsemalt öeldes oli Moldova enne vana süsteemi taastamist jaotatud 9 maakonnaks, üheks keskalluvusega linnaks, üheks autonoomseks territoriaallüksuseks ning üheks territoriaallüksuseks. Vana süsteemi taastamise idee pakkus Moldova kommunistlik partei välja oma võimule tagasituleku puhul koostatud manifestis aastal 2001 ning väljapakutud haldusjaotus kattub partei regionaalse ülesehitusega. Paljud kriitiseerisid kommunistlikku parteid kohaliku omavalitsuse süsteemi ümberkorraldamise eest, kuna sellega taotleb partei oma positsioonide kindlustamist valitseva enamusparteina ja eeliseid kohalikel valimistel. ⁽³⁾

Ukraina

Ukraina on jaotatud 24 oblastiks, üheks autonoomseks vabariigiks ning kaheks oblasti õigustega keskalluvusega linnaks. Selline haldusjaotus on ennast ammendanud ja on pärit nõukogude ajastust. Oblastid on omakorda jaotatud *rada*'deks (nõukogudeks). Nende *rada*'de liikmed valitakse ühemandaadilistes valimisringkondades. Valimisi ei saa üldjuhul nimetada ausateks, sest presidendi poolt ametisse nimetatud rajooni- ja oblastivalitsuste juhid sekkuvad sageli kohalikkude valimisvõitlusse. Opositsioonilised parteid on nõudnud proportsionaalse valimissüsteemi sisseseadmist oblasti- ja rajooninõukogude valimistel, vältimaks nn. erakondade ülese oligarhia domineerimist. ⁽⁴⁾

Pärast 2002. a parlamendivalimisi toimunud regionaalsed valimised ei vastanud rahvusvahelistele nõuetele, kuid on täheldatud olukorra paranemise märke. Näiteks pidid OSCE vaatlejad 2004. a aprillis toimunud Mukatševe linnapea valimistel täheldama valimisjaoskonna rünnakut, vaatlejad ise said hirmutamise ja füüsilise vägivalga osaliseks, mille tõttu üks vaatleja haiglasse toimetati. Pealegi olevat esinenud muid probleeme, näiteks räägiti valimisurnide varastamisest, ning valimiste tulemusi peeti paljude hinnangul võltsituks. ⁽⁵⁾ 2004. a mais ja juunis Odessas ja Poltaavas toimunud kohalikud valimised said paremad hinnangud, vaatamata seoses valijate registreerimisega täheldatud probleemidele. Kahtlemata ei või riigi kohaliku omavalitsuse süsteemi mõõndusteta pidada demokraatlikuks.

Venemaa

Venemaa on jaotatud 49 oblastiks, 21 vabariigiks, 10 autonoomseks ringkonnaks, 6 kraiks, 2 keskalluvusega linnaks ja üheks autonoomseks oblastiks. Venemaa koosneb 89 föderatsiooni subjektist, 21 rahvuslikust haldusüksusest (rahvusvabariigid), 66 territoriaalsest üksusest ja kahest keskalluvusega linnast ⁽⁶⁾ Vene Föderatsiooni kohalike valitsuste püüdlusi võimu detsentraliseerimise poole, mis algasid vahetult pärast Nõukogude Liidu lagunemist, ei ole tänaseni suur edu saatnud. Riigi föderatsiooniks muutmise tulemusena said paljud rahvusvabariigid rohkem võimu ja pädevusi enda kätte kui teised föderatsiooni üksused. Nii on näiteks rahvusvabariikide seadusandlus sageli vastuolus föderaalse seadusandlusega.

⁽¹⁾ CIA World Fact Book, <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/bo.html#Govt>, 25.10.2004

⁽²⁾ Kohaliku valitsemise ja regionaalarengu algatus, 1994. a Valgevene aruanne, <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/UNTC/UNPAN003979.htm>, 25.10. 2004

⁽³⁾ Suurbritannia välis- ja Rahvaste Ühenduse asjade ministeeriumi riikide ülevaated, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1019672579768>, 25.10.2004

⁽⁴⁾ UNPAN Nations in Transit 2004: Ukraina vabariigi aruanne <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/NISPAcee/UNPAN017053.pdf>, 25.10.2004

⁽⁵⁾ Suurbritannia välis- ja Rahvaste Ühenduse asjade ministeeriumi riikide ülevaated <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1019745009984>, 25.10.2004

⁽⁶⁾ UNPAN Haldustasandite vaheliste suhete moderniseerimine Venemaal <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/NISPAcee/UNPAN009033.pdf>, 25.10.2004

Venemaa president Putin alustas 2000. aastal reformide kava elluviimist, mille eesmärgiks on tõhustada kohaliku valitsuse süsteemi ülesehitust ja toimimist. Seoses antud kavaga jaotati Venemaa seitsmeks suurregioonideks (ringkonnaks — *okrug*iks), mille koosseisu kuuluvad erinevad föderatsiooni üksused. Samas kehtestati igas föderatsiooni üksuses Vene Föderatsiooni Presidendi Esindaja institutsioon. Kõnealuse reformikava peaesmärgiks on avaliku halduse tõhustamine ning kohaliku omavalitsuse arendamine kodanikuühiskonna üheks põhisambaks ja vastutusega võimu teostamise ehk hea valitsemise põhimõtte järgimise tagajaks. ⁽¹⁾

2004. a septembris Beslanis toimunud terroriakti järelkajas tegi president Putin avalduse, mille kohaselt kavandatakse radikaalseid muudatusi riigi 89 kubernerite valimise korda. Kavanduste järgi ei valita enam kubernere otse, vaid nad nimetab edaspidi ametisse riigi president ja seejärel kinnitab need määramised vastava haldusüksuse volikogu. Uuendused võttis duuma vastu oktoobris 2004.

Alžeeria

Alžeeria on jaotatud 48 provintsideks (*wilaya'd*), mille juhtivaks valitsusorganiks on valitud saadikutest koosnevad provintsinõukogud. Kohalikud valimised toimusid viimati 2002. a oktoobris. Valimiste osavõtuprotsent on üldjuhul ligi 50, kõrgemat osavõtuprotsenti takistavad arvukad kohalikud konfliktid keskvalitsuse ja berberitest sisside vahel. ⁽²⁾ Kohalike valitsuste roll on väike, kubernerid tegutsevad siseministeeriumi vahetus alluvuses. Võimupädevuste detsentraliseerimine on tõhusalt rakendatud kohaliku infrastruktuuri ja põhiteenuste haldamise osas provintside tasandil. ⁽³⁾

Egiptus

Egiptus on jaotatud 26 kubernerikonnaks (*muhafazah*). Keskvalitsuse mõju kohalikes omavalitsustes on väga suur, kuna riigis kehtiva süsteemi järgi otsustavad kõrgema haldustasandi esindajad madalamate tasandite poliitiliste ametikohtade täitmise üle. Igal tasandil töötab haldusstruktuur, kuhu kuuluvad nii valitud saadikutest koosnevad nõukogud kui ka keskvalitsuse poolt ametisse nimetatud täitevorganid, antud haldusstruktuuri juhivad vastavalt kuberner, ringkonnavanem, linnapea või vallavanem. ⁽⁴⁾ Kohalike omavalitsuste tegevuse tõhusus avalike teenuste osutamisel jätab soovida.

President Sadati ametiajal käivitati detsentraliseerimisprotsess. Kohalikele omavalitsustele anti maksustamisõigus, kuid nad oli sunnitud eraldama suurema osa oma eelarvehahenditest riiklike programmide rahastamiseks, mistõttu paljud omavalitsused sattusid võlgadesse. Samuti innustati omavalitsusi sõlmima koostööleppeid erasektori ettevõtetega, mille tulemusena tugevnesid veelgi keskvalitsuse ning riigi rikaste ja edukate vahelised tihedad sidemed. President Mubarak'i võimuloleku ajal on jätkatud detsentraliseerimist ning kohalike omavalitsuste tegevus on nüüdseks rohkem suunatud kohaliku tähtsusega asjadele, jättes kõrvale keskvalitsuse poliitikaga seotud probleemid. Kohalikke omavalitsusi kasutatakse ka kontrollimise eesmärgil. Kohalik politseijaoskond toimib vastukaaluna kõrgema seisuse esindajatele, kes on kohaliku omavalitsuse struktuuride kaudu (linnapea või vallavanem, kohalik nõukogu) haldussüsteemi integreeritud. ⁽⁵⁾

Iisrael

Iisrael koosneb 6 ringkonnast (*mehoz*). ⁽⁶⁾ Ringkonnad on omakorda jaotatud 14 alamringkonnaks, mida juhivad peaministri poolt ametisse nimetatud ringkonnavolinikud. Viimaste pädevuste hulka kuulub järelvalve ringkonnakoostööde poliitilise tegevuse üle ning rahvusliku seadusandluse kehtestamine antud ringkonnas. Valimised munitsipaal- ja kohalikesse nõukogudesse toimuvad proportsionaalse esindatuse põhimõttel ja parteinimekirjade alusel, mõnes linnas on linna-peavalimised otsesed. Kohalikud omavalitsused haldavad linna või valla vara, neil on maksustamisõigus. ⁽⁷⁾

Jordaania

Jordaania kohaliku omavalitsuse süsteem peegeldab tõsisiasja, et võim on koondatud kuninga ja tema valitsuse kätte. Riik jaguneb halduslikult 12 kubernerikonnaks, mida juhivad ametisse määratud kubernerid. Kubernerikonnad on omakorda jaotatud väiksemateks haldusüksusteks, kuhu kuuluvad linnad, vallad ja külad. Suuremates valdades töötavad valitud saadikutest koosnevad vallavolikogud ning valitud vallavanemad. Kohalikud omavalitsused esindavad peamiselt keskvalitsust ja tagavad viimase poolt vastuvõetud seadusandluse rakendamise. ⁽⁸⁾ Valla- ja piirkondlikud valitsused sõltuvad keskvalitsusest avalike teenuste ja infrastruktuuri rahastamise ja haldamise osas, mis seab kitsendusi omavalitsuste võimalustele tegeleda kohalikest aspektist tähtsate asjadega. Kiire linnastumine sunnib kohalikke omavalitsusi järjest rohkem pakkuma ja osutama asjakohaseid teenuseid. Viimasel ajal täheldatavate detsentraliseerimismeetmete puhul oli tegemist eelkõige riigi omandis olnud tööstuste erastamisega. ⁽⁹⁾

⁽¹⁾ UNPAN Haldustasandite vaheliste suhete moderniseerimine Venemaal <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/NISPAcee/UNPAN009033.pdf>, 25.10.2004

⁽²⁾ Suurbritannia välis- ja Rahvaste Ühenduse asjade ministeeriumi riikide ülevaated, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1018535850896>, 26.10.2004

⁽³⁾ UNDP programm valitsemise kohta Araabia piirkonnas (POGAR), <http://www.pogar.org/countries/algeria/decentralization.html>, 28.10.2004

⁽⁴⁾ US Library of Congress Country Studies, <http://countrystudies.us/egypt/113.htm>, 27.10.2004

⁽⁵⁾ US Library of Congress Country Studies, <http://countrystudies.us/egypt/113.htm>, 27.10.2004

⁽⁶⁾ CIA World Fact Book, <http://www.odci.gov/cia/publications/factbook/geos/is.html>, 27.10.2004

⁽⁷⁾ US Library of Congress Country Studies, <http://countrystudies.us/israel/85.htm>, 27.10.2004

⁽⁸⁾ Jordaania ametlik interneti kodulehekül, <http://www.kinghussein.gov.jo/government2.html>, 27.10.2004

⁽⁹⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/jordan/decentralization.html>, 28.10.2004

Liibanon

Liibanoni kohaliku omavalitsuse olukord on hetkel veel ebakindel, kuna riigi keskvalitsuse tegevused ja meetmed, mille abil üritatakse riiki uuesti üles ehitada pärast 16 aastat kestnud kodusõda, on veel lõpule viimata. Omal ajal oli keskvalitsus endale jättnud kohaliku omavalitsuse ülesanded, säilitamaks sõja ajal kontrolli oma riigi üle. Arutelu selle üle, kas luua tugeva keskvalitsusega või detsentraliseeritud riigikord, mõjutab lähiaastatel riigi kohaliku omavalitsuse süsteemi kujunemist. ⁽¹⁾ Süüria jätkuv mõju Liibanoni siseasjadele on viinud viimase keskvalitsuse positsiooni tugevdamiseni. Praktika näitab, et detsentraliseerimispüüdlused ei saa olukorra ebastabiilsuse tõttu riigi valitsuselt suurt toetust. ⁽²⁾

Liibanon jaguneb halduslikult 6 kubernerikonnaks, mis on omakorda jaotatud valdadeks. 1998. aastal toimusid esimesed kohalikud valimised pärast 35 aastat kestnud vaheaega. Valimiste osavõtuprotsent osutus kõrgeks, jäädes keskmiselt 60 ja 70 protsendi vahele. Seda seletati asjaoluga, et valijad lähtusid sellest, et valimiste tulemused olid juba etteotsustatud. Üldjuhul ei leidnud võltsimise või vägivalda kasutamise kahtlused kinnitust. Valimistega astuti järjekordne samm edasi riigi sõjajärgses ülesehitamises. ⁽³⁾ Kohalikud omavalitsused sõltuvad keskvalitsuse poolt eraldatud rahalistest vahenditest, mis seab kitsendusi nende võimalustele tegeleda kohalikest aspektist tähtsate asjadega.

Liibüa

Ajalooliselt koosnes Liibüa erinevatest piirkondadest, mis kuningas Idrise võimuloleku ajal liideti föderatsiooniks. 1963. aastal loodi föderatsiooni asemel ühtsel süsteemil põhinev riigikord. Toonased kümme kubermangu olid tegelikult keskvalitsuse käepikenduseks. 1969. aastal toimus Muammar al-Qaddafi juhitud revolutsioon ja seejärel tugevdati kohalike haldusüksusi veelgi eesmärgiga suurendada keskvalitsuse kontrolli teiste haldustasandite üle. Suurelt osalt oli erinevate haldustasandite omavalitsuste ülesandeks ka edaspidi pigem hierarhiline haldussidemete võrgustiku ülalpidamine keskvalitsusega kui tõelise rahvaesinduse või rahva valitsemises osalemise tagamine. ⁽⁴⁾ CIA World Fact Book'i andmeil jaotab praegune haldussüsteem riigi 25 omavalitsuseks (ei ole välistatud, et nende 25 omavalitsuse asemel on nüüdseks juba loodud 13 ringkonda).

Detsentraliseerimisprotsessi edenemist takistab hulk tõkkeid. Naftaekspordi osatähtsus Liibüa majanduses on väga suur ja sellest saadud tulused kasutatakse valitsuse võimu kindlustamiseks. Naftatulude jagamine on ülimal määral keskvalitsuse kontrolli all, mis ei ole püüdlustel detsentraliseerimise poole lasknud vilju kanda. ⁽⁵⁾ Seaduse järgi kehtib Liibüas riigikord, mida võiks pidada Araabia piirkonna üheks poliitiliselt enim detsentraliseeritumaks. Kohalikud omavalitsused kureerivad hariduse, tööstuse ja kommunaalteenuste valdkondi. Kuid praktika näitab, et keskvalitsus teostab ranget kontrolli kohalike võimuorganite üle. Kodanikuühiskonda ja kõikide valitsuseväliste poliitiliste organisatsioonide tegevust pärsitakse pidevalt, nii et rohujuure tasandil ei ole inimestel sugugi palju võimalusi osaleda poliitilises elus. Paljud "esimese Liibüa" esindajad, kellest võiks saada kohaliku tasandi juhid, elavad välismaal. ⁽⁶⁾

Maroko

Detsentraliseerimisprotsess käivitati 1960. aastatel vastuseks sotsiaalsete pingete suurenemisele. Seda arengut takistab aga eelkõige haldustasanditevahelise kooskõlastamise puudumine, kuid samuti kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike omavalitsuste ebapiisav suutlikkus. ⁽⁷⁾ Suurimaks tõkkeks kohaliku omavalitsuse edasiarendamise teel on riigi keskvalitsuse väga tugev võimupositsioon ning kohaliku demokraatia puudumine. Tänapäeval on võim põhimõtteliselt koondatud konstitutsioonilise monarhia kätte ja riigikorra ümberkorraldamine parlamentaarseteks süsteemiks on visa edenema. Parlament on demokraatlikult valitud, viimased parlamendivalimised toimusid 2002. aastal ning neid hinnati kogu riigis kõige vabamateks ja ausamateks. ⁽⁸⁾

Maroko jaguneb halduslikult 37 provintiks ja kaheks *wilaya*'ks. Seoses 1997. aastal vastuvõetud detsentraliseerimise ja regionaliseerimise seadusega loodi 16 uut piirkonda. Provintse juhivad linnavalikogude poolt valitud assambleed. Valla- ja linnavalitsused hooldavad infrastruktuuri ja osutavad kommunaalteenuseid. Maksustamisõiguse puudumise tõttu seisavad nad tihti silmitsi rahaliste raskustega. Viimased, 1997. aastal peetud kohalikud ja munitsipaalvalimised said arvatavate võltsimiste tõttu opositsiooni esindajate kriitika osaliseks. ⁽⁹⁾

⁽¹⁾ World Bank: Municipalities in Lebanon, <http://www.worldbank.org/wbi/mdf/mdf1/munici.htm>, 27.10.2004

⁽²⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/lebanon/decentralization.html>, 28.10.2004

⁽³⁾ Suurbritannia välis- ja Rahvaste Ühenduse asjade ministeeriumi riikide ülevaated, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1018721190906>, 27.10.2004

⁽⁴⁾ US Library of Congress Country Studies, <http://countrystudies.us/libya/70.htm>, 27.10.2004 US

⁽⁵⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/libya/decentralization.html>, 27.10.04

⁽⁶⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/libya/decentralization.html>, 27.10.04

⁽⁷⁾ ÜRO juhtumite lahendused, <http://www.ciesin.org/decentralization/English/CaseStudies/morocco.html>, 27.10.2004

⁽⁸⁾ Suurbritannia välis- ja Rahvaste Ühenduse asjade ministeeriumi riikide ülevaated, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1020281580149>, 27.10.2004

⁽⁹⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/morocco/decentralization.html>, 28.10.2004

Süüria

Süüria on jaotatud 14 provintsi, mida juhivad riigi siseministri poolt määratud otseselt presidendile alluvad kubernerid. Kuberneride kontrolli all on ühelt poolt provintsi valitsuste ametiasutused ja teisalt ministeeriumide ja riiklike ettevõtete kohalikud esindused. Provintsid jagunevad omakorda haldushierarhia tasandi järgi järjestatuna ringkondadeks, maakondadeks ja küladeks, mille tegevust juhivad valitud saadikute koosnevad nõukogud, kuigi tegelikkuses sõltuvad eri tasandite haldusüksused kõik tugevasti keskvõimust. ⁽¹⁾ Süüria kohmakas ja suur avaliku halduse aparaat ja riigi kauaaegne tugev keskvõim takistavad madalamate haldustasandite struktuuride arengut. Administratsioon sõltub riigi tippvõimukandjate kitsa ringi otsustest. Kohalikud valimised toimusid viimati 1999. a oktoobris. ⁽²⁾ Mõni detsentraliseerimise programm on käivitunud peaminister Miru ametiajal, ent võimu detsentraliseerimine edeneb tõenäoliselt visalt, kui samas ei edendata ka kohaliku demokraatia juurutamist.

Tuneesia

Tuneesia riigikorda iseloomustab eriti laiaulatusliku võimuga keskvalitsus, kes seni ei ole huvi tundnud võimu detsentraliseerimise vastu. Poliitikat domineerivad valitsuspartei *Rassemblement Constitutionnel Democratique* (RCD) ja riigi president Ali, kes on ametis olnud alates 1987. aastast. Riigis pikaajalist traditsiooni omav keskplaneerimine hõlmab ka valitsuse kontrolli majanduse üle. Linna- ja vallavolikogude loomisega on mingil määral mindud detsentraliseerimise poole, kuid nende sisseseadmine ei ole veel riigi kõikides haldusüksustes lõpule viidud.

Riik jaguneb halduslikult 24 kubernerikonnaks, mida juhivad ametisse määratud kubernerid. Igas kubernerikonnas töötab seadusandlik kogu, mille koosseisu kuuluvad nii valitud kui ka määratud liikmed. Enamikus maapiirkondades puuduvad kohalikud omavalitsused ning keskvalitsuse kätte on koondatud kontrolli fiskaal- ja maksupoliitika üle. Paljude linnade ja valdade omavalitsustele on rahaliste vahendite puudumine põhjustanud pettumust. Tuneesia ühtse või selgelt sätestatud haldusstruktuuri puudumise tõttu on viinud olukorran, kus mõned kohalikud omavalitsused on oma arengutaset määranud teistest eest. ⁽³⁾ Viimastel, 2002. aastal toimunud kohalikel valimistel said valitsuspartei RCD kandidaadid enamuse mandaatidest.

Kohaliku omavalitsuse edasiarendamist toetatakse nii kohalikul kui ka keskvalitsuse tasandil. Kodanikuühiskonna organisatsioonid nõuavad senisest suuremaid võimalusi osalemaks kohalikus poliitikas. Tuneesia valitsus peab seda aga heaks võimaluseks maandada poliitilisi pingeid ja tagada poliitilist stabiilsust. Samas on valitsus koostanud erinevaid regionaalarengukavasid, loomaks uut infrastruktuuri ja detsentraliseerimaks infrastruktuuri juhtimist. ⁽⁴⁾

Armeenia

Riigi poliitilist olukorda on peamiselt mõjutanud Armeenia ja Aserbaidžani vaheline konflikt peamiselt Armeenia päritolu rahvastikuga Karabahhi mägismaa pärast. Armeenia on jaotatud 11 maakonnaks (*marz*). Viimased kohalikud valimised toimusid 1996. a novembris. Vaatamata sellele, et presidendivalimised said arvatava ebauususe tõttu paljude kriitika osaliseks ning vaatamata seoses valimistega toimunud protestijate ja politsei kokkupõrgetele, olid valimised Euroopa Nõukogu vaatlejate hinnangul vabad ja ausad. ⁽⁵⁾ Kohalikud omavalitsused on pelgalt keskvalitsuse käepikendus, mida viimane kasutab oma poliitika elluviimiseks. ⁽⁶⁾ Suur korruptsioon ja riigi nõrk poliitiline süsteem on raskendanud kohalike valitsemisorganite ülesehitamist.

Aserbaidžaan

Aserbaidžaan seisab jätkuvalt silmitsi arvukate majanduslike ja poliitiliste probleemidega, mille põhjuseks on konflikt Armeeniaga Mägi-Karabahhi pärast. Ühest regionist ilmajäämise tagajärjel ning seoses 800 000 põgenikule abi andmisega on riigi ressursid tugevalt kannatada saanud. Küll on Aserbaidžaanis suured naftavarud, aga nende kasutuselevõttuga ei ole veel kaugele jõutud. Keskvalitsuse tasandil on niivõrd palju probleeme, nagu näiteks valimistulemuste võltsimised, korruptsioon ning opositsiooniliste parteide ja meedia tegevuse takistamine ja nende vabaduste kitsendamine, et kohalik omavalitsus tundub olevat äärmiselt nõrgalt arenenud ja töötavat ebatõhusalt. Aserbaidžaan jaguneb 59 rajooniks, 11 keskalluvusega linnaks ja üheks autonoomseks vabariigiks.

Gruusia

Gruusia poliitiline ilm on viimase kümne aasta jooksul olnud tormine. Vaatamata kõrgete riigiametnike arvukatele tapmistele ja Gruusia president Eduard Ševardnadzele tehtud tapmiskatsetele peeti 1992. ja 2004. aastal toimunud valimisi suurelt osalt vabadeks ja ausateks. Gruusia on võtnud suuna demokraatia poole ja on viimastel aastatel muutunud poliitiliselt järjest stabiilsemaks. Halduslikult on riik jaotatud 9 piirkonnaks, 9 linnaks ja kaheks autonoomseks vabariigiks.

⁽¹⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/syria/decentralization.html>, 27.10.2004

⁽²⁾ Suurbritannia välis- ja Rahvaste Ühenduse asjade ministeeriumi riikide ülevaated, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1021373886647>, 28.10.2004

⁽³⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/tunisia/decentralization.html>, 28.10.2004

⁽⁴⁾ UNDP-POGAR, <http://www.pogar.org/countries/tunisia/decentralization.html>, 28.10.2004

⁽⁵⁾ Suurbritannia välis- ja Rahvaste Ühenduse asjade ministeeriumi riikide ülevaated, <http://www.fco.gov.uk/servlet/Front?pagename=OpenMarket/Xcelerate/ShowPage&c=Page&cid=1007029394365&a=KCountryProfile&aid=1019233781786>, 28.10.2004

⁽⁶⁾ US Library of Congress Country Studies, <http://countrystudies.us/armenia/47.htm>, 28.10.2004

Regioonide komitee arvamus teemal “Ettepanek: Nõukogu määrus ühinemiseelse rahastamisvahendi loomise kohta”

(2005/C 231/09)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse ettepanekut nõukogu määruse kohta, mis käsitleb ühinemiseelse rahastamisvahendi loomist (KOM(2004) 627 (lõplik) — 2004/0222 (CNS));

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 29. novembril 2004 tehtud otsust konsulteerida antud küsimuses regioonide komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 esimesele lõikele;

võttes arvesse juhatuse 28. septembri 2004. aasta otsust, millega tehti välissuhete komisjonile ülesandeks koostada arvamus nimetatud teemal;

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 29. septembril 2004 vastuvõetud ettepanekute paketti välisabi raamistiku läbivaatamise kohta, mis sisaldab lisaks ühinemiseelsele rahastamisvahendile järgnevaid ettepanekuid: 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus Euroopa naabruse ja partnerluspoliitika rahastamisvahendi loomiseks (KOM(2004) 628 (lõplik) — 2004/219 (COD)); 2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus arengu- ja majanduskoostöö rahastamisvahendi loomiseks (KOM(2004) 629 (lõplik)); 3. nõukogu määrus stabiilsuse rahastamisvahendi loomiseks (KOM(2004)630 (lõplik) — 2004/223 (CNS));

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 16.–17. detsembri 2004. aasta otsust alustada ühinemisläbirääkimisi Türgiga;

võttes arvesse 17.–18. juunil 2004. aastal toimunud Euroopa Ülemkogu järeldusi, mille kohaselt on Horvaatia Euroopa Liidu liikmekandidaat; 16.–17. detsembri 2004. aasta Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldusi ühinemisläbirääkimiste alustamise kohta Horvaatiaga; ja Euroopa Liidu Nõukogu 16. märtsi 2005. aasta otsust selle kohta, et ühinemisläbirääkimiste algus on edasi lükatud ajani, mil toimub täielik koostöö endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga (EJRK);

võttes arvesse finantsperspektiive puudutavat arvamust: Euroopa Komisjoni teatis “Ehitades meie ühist tulevikku. Laienenud Euroopa Liidu poliitikaväljakutsed ja eelarvevahendid 2007–2013” (KOM(2004) 101 (lõplik) — CdR 162/2004 (lõplik), raportöör: Sir Albert Bore, Birminghami linnavolikogu liige (UK, PES));

võttes arvesse regioonide komitee 18. novembri 2004. aasta resolutsiooni Türgi Euroopa Liiduga liitumise läbirääkimiste alustamise kohta;

võttes arvesse välissuhete komisjoni poolt 7. veebruaril 2005 vastuvõetud arvamuse eelnõu (CdR 498/2004 rev. 1) (Raportöör: pr Ruth Coleman, Põhja-Wilshire'i piirkonnannõukogu juhataja (UK, ELDR)),

1) arvestades, et määruse ettepanek sõltub liikmesriikide finantsperspektiive puudutavast kokkuleppest (vt eespool),

võttis 13.–14. aprillil 2004. aastal toimunud 59. täiskogu istungil (14. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse.

1. Regioonide komitee seisukohad

potentsiaalsetele kandidaatriikidele, muutes toetused sujuvaks ja parandades toetuse erinevate komponentide vahelist kooskõla;

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 tervitab kõnealust rahastamisvahendit kui vastust nõudmistele muuta ühinemiseelse abi süsteem paindlikumaks ja lihtsamaks ning kui täiustatud töövahendit ühinemiseelse olukorra ja ühinemise vahelise lõhe ületamiseks

1.2 tõdeb, et varasem ühinemiseelsete vahendite kasutamine on andnud oma õppetunni ning tervitab seega ühtse raamistiku loomist ühinemiseelse rahalise abi andmiseks kandidaat- ja

1.3 tunnistab erinevust ühinemiseelse ja traditsioonilise arenguabi vahel, mille kohaselt on ühinemiseelne abi (a) suunatud ühinemiseesmärgi saavutamisele lühiajalises või keskmises perspektiivis, (b) eesmärgiks on valmistada riike ette liitumisejärgseks perioodiks. Ühinemiseelse abi üldine eesmärk on ühineva riigi standardite ja poliitikate järk-järguline vastavusse viimine Euroopa Liidu standardite ja poliitikatega.

1.4 tervitab otsust pakkuda ühinemiseelset abi nii kandidaat-kui potentsiaalsetele kandidaatriikidele. Mõlemasse rühma kuuluvatel riikidel on õigus saada abi järgnevate valdkondade toetamisel:

- üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine
- piirkondlik ja piiriülene koostöö

Kandidaatriikidel on täiendavalt õigus abile järgmistes valdkondades:

- piirkondlik areng
- inimressursside areng
- maaelu areng

1.5 tervitab ühinemiseelse abi eelarveridade arvu vähendamist, võimaldades seega suuremat paindlikkust kandidaat- ja potentsiaalsete kandidaatriikide vajaduste rahuldamisel;

1.6 peab tasakaalus olevaks ettepanekut, mille kohaselt võib kandidaatriikidele antava abi haldamine toimuda detsentraliseeritult, samal ajal kui potentsiaalsete kandidaatriikide abi hallatakse jätkuvalt tsentraalselt;

1.7 tervitab regionaalpoliitika ja laienemise peadirektoraatide pakutud eelarveridade liitmist piiriülesel koostööl. See võimaldab luua senisest paindlikuma süsteemi, mida haldab üks juhtimisasutus;

1.8 tervitab kandidaat- ja potentsiaalsetele kandidaatriikidele ning kõnealustes riikides asuvatele demokraatlikele institutsioonidele (k.a kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused) antava ühinemiseelse toetuse sujuvat ja parandatud koordineerimist.

2. Regioonide komitee soovitus

2.1 rõhutab tõsiasja, et väljapakutud abi hõlmab valdkondi, milles kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad oma kogemustele toetudes esineda keskses rollis, sh:

- demokraatlike institutsioonide tugevdamine
- majandusreform
- inimõiguste ja põhivabaduste edendamine ja kaitse ning vähemuste õiguste senisest suurem austamine
- kodanikuühiskonna areng
- piirkondlik ja piiriülene koostöö

2.2 teeb ettepaneku, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused Euroopa Liidus võiksid jagada hulgaliselt kogemusi punktis 1.4 loetletud abi valdkondades (vt eespool). Kõnealuseid kogemusi võiks edastada näiteks teabevahetuse või tehnilise abi programmide raames või osaledes konverentsidel eesmärgiga tutvustada kandidaat- või potentsiaalsete kandidaatriikide kohalikele ja regionaalsetele omavalitsustele ühenduse õigustikku;

2.3 soovib kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel kaaluda artiklis 16 pakutud võimalust osaleda konkurssidel kõnealuse rahastamisvahendi raames läbiviidavate abiprogrammide lepingute sõlmimisel;

2.4 soovib Euroopa Komisjonil pidevalt jälgida ja hinnata ühinemiseelset rahastamisvahendit ning piirkondlike ja kohalike küsimuste puhul teha koostööd regioonide komiteega. Sel viisil on võimalik korraldada haldust vastavalt mõlema osapoole, ELi ja kandidaatriigi või potentsiaalse kandidaatriigi, vajadustele.

Brüssel, 14. aprill 2005

Regioonide komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta”

(2005/C 231/10)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse ettepanekut Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviks, millega muudetakse direktiivi 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta, KOM(2004) 607 (lõplik) — 2004/0209 (COD);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 20. oktoobri 2004. aasta otsust konsulteerida antud küsimuses regioonide komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 137 lõikele 2;

võttes arvesse regioonide komitee presidendi 3. novembri 2004. aasta otsust, millega tehti majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjonile ülesandeks koostada kõnealuse küsimuse kohta arvamus;

võttes arvesse tööaja korralduse teatavaid aspekte käsitlevat direktiivi 93/104/EÜ, mida on muudetud direktiiviga 2000/34/EÜ;

võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele tööaja korralduse teatavaid aspekte käsitleva direktiivi 93/104/EÜ läbivaatamise kohta, KOM(2003) 843 (lõplik);

võttes arvesse sotsiaalpartneritega konsulteerimise teist etappi ühenduse tasandil seoses tööaja korralduse teatavaid aspekte käsitleva direktiivi 93/104/EÜ läbivaatamisega;

võttes arvesse Euroopa Kohtu praktikat seoses nimetatud direktiivi teatud sätete tõlgendamisega kohtuasjas C-303/98, Sindicato de Médicos de Asistencia Pública (SIMAP) v. Conselleria de Sanidad y Consumo de la Generalidad Valenciana, ja kohtuasjas C-151/02, Landeshauptstadt Kiel v. Norbert Jaeger;

võttes arvesse subsidiaarsuse põhimõtet, mis on kirjas Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklis 5;

võttes arvesse nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiivi, mis käsitleb töötajate tööohutuse ja tervishoiu parandamist soodustavate meetmete kehtestamist (89/391/EÜ);

võttes arvesse 23. ja 24. märtsil 2000 Lissabonis kokkutulnud Euroopa Ülemkogu poolt Euroopa Liidule seatud eesmärgi saada maailma kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teaduspõhiseks majandusjõuks, mida iseloomustaks säästev majanduskasv, rohkem ja paremaid töökohti ning suurem sotsiaalne ühtekuuluvus;

võttes arvesse regioonide komitee arvamuse eelnõud (CdR 329/2004 rév.2), mille võttis 11. veebruaril 2005 vastu regioonide komitee majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjon (raportöör: **paruness Joan Hanham, Kensingtoni ja Chelsea kuningliku linnaosanõukogu liige (UK-EPP)**);

võttis 59. täiskogu istungil 13. ja 14. aprillil 2005 (14. aprilli koosolekul) vastu järgmise arvamuse.

1. Regioonide komitee seisukohad

sotsiaalhooldus-, tervishoiu- ja kodanikukaitseteenuste haldamisel;

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 **tervitat** komisjoni algatust muuta kõnealust tööaja direktiivi praeguses staadiumis, sest kiiresti on vaja lahendada mitmed probleemid seoses tööaja direktiivi tõlgendamise ja kohaldamisega liikmesriikide tasandil;

1.2 **tuletab meelde** komisjonile, parlamendile ja nõukogule, et kohalikud ja piirkonna omavalitsused on Euroopa Liidus tähtsad tööandjad, kellel on oluline roll avalike teenuste, nt

1.3 **tuletab meelde**, et kui rahuldavat lahendust ei leita, tekib kogu ELis lisaprobleeme vähese oskustööjõu tõttu tervishoius ja sotsiaalhoolekandes ning lühiajaliselt toimub neis sektorites veel suurem majanduslik migratsioon uuest liikmesriikidest ja vaestest mitteliikmesriikidest vanadesse liikmesriikidesse — selline situatsioon tekitab nii lühi- kui pikaajalist kahju tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandesektorile uutes liikmesriikides ja vaestes mitteliikmesriikides;

1.4 **usub**, et kuna tööaja reguleerimise küsimuse juurde kuulub ka tehniline külg, avaldab see mõju ka soovitud ühiskonna tüübile Euroopas; kui Euroopas püütakse edendada paremat ettevõtlust, loovust ja kodanikuaktiivsust, pakkudes samaaegselt üksikisikutele paremat tasakaalu töö ja eraelu vahel, siis avaldab tööaja reguleerimine mõju kõikidele eelpoolmainitud püüdlustele ja seetõttu tuleb tööaja reguleerimist kõnealuses kontekstis arvesse võtta;

1.5 **tunnistab**, et komisjoni ettepanek tööaja määratlemise kohta aitab hajutada õiguslikku ebakindlust, mis tekkis seoses Euroopa Kohtu otsustega Jaegeri ja SIMAPi kohtuasjades. Euroopa seadused peavad püüdma tagada, et võimalus organiseerida töövorme, kus kasutatakse valvekordi, jääb oluliseks teguriks, kindlustamaks kvaliteetseid ja püsivaid tervishoiuteenuseid ja hooldetöid, eriti kaitsetute täiskasvanute ja laste hoolekannet;

1.6 **leiab**, et SIMAPi ja Jaegeri kohtuasjade eelsesse situatsiooni tagasipöördumise võimalik negatiivne tagajärg on see, et võib tekkida töökorraldus, kus töötajad veedavad palju aega töökohal valves. Kui seda ei korraldata efektiivselt, võib see kahjustada nende töötajate ja võib-olla ka klientide jt tervist ja ohutust ning samuti töötaja võimet hoida töö- ja pereelu tasakaalus;

1.7 **toob** siiski välja, et tööaja direktiiv on tööohutuse ja tervishoiu meede, mille eesmärk on seada piirid töötundidele, et saavutada töö ja puhkuse vahel tasakaal. See meede ei ole ette nähtud muude töötingimuste määratlemiseks, näiteks nagu nõusolek töötada teatava tööaja mudeli järgi või saada selle eest rahalist hüvitust. Need küsimused tuleb kokku leppida individuaalselt või kollektiivselt vastavalt igas liikmesriigis või töösektoris kehtivale tavale ja korrale. Peale selle vastutab tööandja olenemata kokkulepitud tööaja mudelist töötajate tööohutuse ja tervishoiu eest ja peab oma meetmetega vältima nende tervise ja ohutuse kahjustamist;

1.8 **eeldab**, et praegu saab nädalas töötatud tundide keskmise arvutamiseks kasutatavat võrdlusperioodi pikendada ainult teatud töökohtades, mis kuuluvad erandite alla või mille kohta on sõlmitud sellekohane kollektiivleping. Komitee pooldab seega suundumust minna kiiresti üle aastapõhisele töötundide arvestusele — eriti sektorites, mille toodete või teenuste nõudlus hooajaliselt palju varieerub. Seega oleks nimetatud võimaluse lisamine kasulik konkurentsivõime saavutamiseks;

1.9 **täheldab**, et keskmise tööaja arvutamine lühemate lepingutega töötajate puhul toimub tegelikult samamoodi nagu praegu töötajatel, kes töötavad vähem kui standardvõrdlusperioodi 4 kuud;

1.10 **märgib**, et puhkeaja hüvitamise ettepanekuga kaotatakse Euroopa Kohtu otsuse (Jaegeri kohtuasi) tulemusel tekkinud kohustus, et hüvituseks antava puhkeaja võimaldamine toimuks viivitamatult. Seega kaob otsusega tekitatud segadus. Enamikul juhtudel on 72 tundi mõistlik ajavahemik, mille jooksul hüvituseks antavat puhkeaga võimaldada;

1.11 **märgib**, et komisjoni ettepanekud säilitaksid töötaja õiguse loobuda nädalas maksimaalse keskmise tööajana 48 tunni kohaldamisest neis liikmesriikides, mis kasutavad seda võimalust, aga mõnes töökohas sõltuks see õigus kollektiivlepingutest. Kui nimetatud ettepanekut järgida, siis on vaja seda täpsustada, sest vastavalt ettepanekule võib töötaja loobuda sellise tööaja kohaldamisest ka töökohtades, kus puudub kollektiivleping. Seega ei ole sõnastus piisavalt täpne selles osas, millal võimalust kohaldatakse. Võimalus võib olla mõeldud kohaldamiseks näiteks ainult nende liikmesriikide väikeettevõtetes, kus kollektiivlepingute sõlmimine ei ole traditsiooniks, näiteks Ühendkuningriigis. Samas võib see puudutada ka mõnda uut liikmesriiki, kus sotsiaaldialoog, sh kollektiivlepingute traditsioon, ei ole hästi välja arenenud;

1.12 **nõustub**, et otsus loobuda nädalas maksimaalse keskmise tööajana 48 tunni kohaldamisest on töötaja isiklik valik ja tööandja ei tohi töötajale survet avaldada. Piisavate kaitsemeetmetega tuleb tagada, et seda ei juhtuks, samuti on vaja täiendavaid meetmeid, et tagada töötaja tervise ja ohutuse kaitse, kui ta soovib 48-tunnise ülempiiri kohaldamisest loobuda;

1.13 **märgib**, et paljud tingimused, mis hakkavad kehtima 48-tunnise piiri mittekohaldamise korral, kehtivad juba praegugi ülempiirist individuaalse loobumise korral, aga mõned kõnealustest tingimustest ei paku mingit selget täiendavat kaitset töötajatele ja tuleb likvideerida või hoida liikmesriikidele tagavaraks;

1.14 **arvab**, et taotlus, mille kohaselt tuleb pärast üheaastast ülempiiri mittekohaldamist selleks taas luba uuendada, jätab vale mulje, nagu oleks ülempiiri mittekohaldamine kinnistatud üheks aastaks, sellal kui tegelikult on üksikisikutel vabadus ülempiiri mittekohaldamist igal ajal tühistada;

1.15 **leiab**, et säte, mille kohaselt töölepingu sõlmimisega samal ajal antav nõusolek ülempiiri kohaldamisest loobumiseks oleks õigustühine, kaitseks mõningal määral töötajaid, kes tunneksid muidu survet loobuda ülempiiri kohaldamisest. Kuid tuleb arvestada, et töötajad võivad soovida kasutada uue tööandja juures tööd alustades võimalust töötada pikema tööajaga, et teenida lisatulu, ning seepärast peab olema selge, millal töötajal ülempiiri kohaldamisest loobumise õigus tekib. See

oleks eriti asjakohane sel juhul, kui töötajad võetakse tööle lühiajalise lepinguga hooajalise tippkoormuse perioodiks. Kuna puudub ühtne arusaam katseaja määramisest, siis täiendav nõue, et töötaja ei tohi katseaja jooksul nõustuda ülempiiri mittekohaldamisega, tekitab tõlgendamisküsimusi ja jätab töötaja ilma võimalusest teenida lisatulu;

1.16 **juhhib tähelepanu** uuest ettepanekust tulenevale ebavalisele anomaaliale, mille kohaselt töötaja, kes annab ülempiiri mittekohaldamiseks nõusoleku, kui kollektiivlepingus on see lubatud, ei tohi ikkagi töötada nädalas kauem kui 65 tundi. Kuigi see on ebatavaliselt suur töötundide arv ja ei saa olla normiks, tähendab see, et töötaja, kes annab nõusoleku ülempiiri mittekohaldamiseks, ei tohi töötada kauem kui 65 tundi nädalas, samas aga võib seda teha töötaja, kes ei ole andnud nõusolekut ülempiiri mittekohaldamiseks ja allub seega keskmisele 48-tunnisele ülempiirile tööpäeval jooksul. Töötaja, kes töötab kollektiivlepinguga reguleerimata töökohal või töökohal, kus töötajad ei ole esindatud, ning on nõus ülempiiri individuaalse mittekohaldamisega, ei alluks samuti maksimaalsele 65-tunnisele ülempiirile nädalas;

1.17 **leiab**, et täiendav nõue pidada üksikasjalikku arvestust kõigi ülempiiri mittekohaldamisega nõustunud töötajate poolt töötatud tundide kohta suurendaks samuti bürokraatiat, ning arvab, et võib-olla oleks parim lahendus, kui direktiiviga kohustatakse liikmesriigi pädevaid ametiasutusi tööandja kohustused kindlaks määrama. Ametiasutused saaksid ka lülitada need nõuded liikmesriigi üldisesse tööohutuse ja töötervishoiu strateegiasse.

2. Regioonide komitee soovitused

REGIOONIDE KOMITEE soovib,

Kiiret menetlust nõudvad arvamused

2.1 **et** komisjon, parlament ja nõukogu püüaksid leida kiire lahenduse ettepanekute suhtes, mis muudaks töötaja direktiivi selgesõnaliseks ja usaldusväärseks;

Töötaja määramine

2.2 **et** uus töötaja määramine sisaldaks kahte ajakategooriat: "valvekord" ja "valvekorra tegevusetu aeg". Valvekorra ajal — mis viitab ajale, mil töötaja peab olema töökohal kättesaadav oma ülesannete või kohustuste täitmiseks tööandja nõudmisel — ei arvestata valvekorra tegevusetut aega töötajaks, v.a kui liik-

mesriigid otsustavad või kollektiivlepingus sätestatakse teisiti. Valvekorra ajal tegelikult tehtud töö aeg loetakse töötajaks;

Võrdlusperioodid nädala töötundide keskmise arvutamiseks

2.3 **et** komisjon võtaks vastu ettepaneku, mille järgi liikmesriikidele antakse soovi korral õigus sätestada 12-kuuline standardvõrdlusperiood kõigile töötajatele, tingimusel, et tähtajalise töölepinguga töötajatel ei saa võrdlusperiood olla pikem töölepingu kestusest, kui see on lühem kui üks aasta;

Hüvituseks antav puhkeaeg

2.4 **et** kuigi komisjoni ettepanek, mille järgi juhul, kui töötajatel ei võimaldata kasutada igapäevast ja iganädalast puhkeajaga, tuleb neile anda hüvituseks võrdväärse pikkusega puhkeajad mõistliku ajavahemiku jooksul, mis ei tohi ületada 72 tundi, on tähelepanuväärne edasimineku võrreldes praeguse olukorraga, mis tekkis pärast Euroopa Kohtu otsust Jaegeri kohtuasjas, siis selleks, et arvestada erinevate sektorite ja tööpraktikatega, tuleb tõsiselt kaaluda pikema perioodi kehtestamist hüvitiseks antava puhkeaja väljavõtmiseks. Lisaks peaks artikkel 17 nägema ette võimaluse töötaja ülempiiri tõsta, kui seadused või kollektiivlepingud selleks õiguse annavad;

Individuaalne õigus 48-tunnist ülempiiri mitte kohaldada

2.5 **et**, kui Euroopa Liit ja liikmesriigid soovivad toetada suuremat ettevõtlust, loovust ja aktiivset kodanikkonda ning samal ajal võimaldada inimestele paremat tasakaalu töö ja vaba aja vahel, tuleks tasapisi kaotada liikmesriikide võimalus rakendada töötajate individuaalset õigust vabalt loobuda nädalas maksimaalse keskmise töötajana 48 tunni kohaldamisest, et edendada teisi eespoolnimetatud püüdlusi soosivaid algatusi;

2.6 **et** rõhutatakse komisjoni ettepanekut anda võimalus jätta 48-tunnine ülempiir kohaldamata vaid sel juhul, kui see võimalus on sätestatud kollektiivlepingus või sektori osapoolte vahelises riiklikus või piirkondlikus lepingus või sobiva tasandi kollektiivlepingus;

Muud tingimused 48-tunnise ülempiiri mittekohaldamisel

2.7 **et** komisjon püüaks **tagada**, et töötajad, kes otsustavad loobuda 48-tunnisest ülempiirist, teevad seda vabast tahtest teadmise, et nad võivad vabalt otsustada uuesti 48-tunnise ülempiiri kasuks, ilma et see neile kuidagi kahjulik oleks;

2.8 **et** vastavalt **säilitataks** järgmised tingimused:

- Töötaja nõusolek;
- Ükski töötaja ei tohi kannatada seeläbi, et ta keeldub töötamast rohkem kui 48 tundi;

2.8.1 **et loobutaks** järgmistest tingimustest:

- Nõusolek peab kehtima ühe aasta jooksul ja olema seega uuendatav;
- Ükski töötaja ei tohi üheski nädalas töötada rohkem kui 65 tundi, kui kollektiivleping teisiti ei sätesta;

2.8.2 **et loobutaks järgmistest tingimustest või jäetaks nende rakendamine liikmesriikide pädevusse** vastavalt riigi tavale ja korrale, arvestades tingimuste asjakohasust riiklikus õigus- ja töösuhetesüsteemis:

- Igasugune nõusolek, mis on antud individuaalpepingu sõlmimisel või katseajal, on õigustühine;
- Tööandja peab jooksvald registreid kõigi töötajate kohta, kes töötavad nädalas rohkem kui 48 tundi, ja tegelikult tehtud töötundide kohta;
- Kõnealused registrid antakse pädevate asutuste käsutusse, kes võivad töötajate ohutuse ja tervise kaitseks ära keelata või piirata võimalust ületada nädalase tööaja maksimumi ületamist;
- Tööandja annab pädevatele asutustele nende nõudmisel teavet juhtumite kohta, mil töötajad on andnud nõusoleku loobuda ülempiiri kohaldamisest, ja selle kohta, mitu tundi need töötajad on tegelikult töötanud.

Brüssel, 14. aprill 2005

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus keskkonna rahastamisvahendi (LIFE+) kohta”

(2005/C 231/11)

REGIOONIDE KOMITEE

VÖTTES ARVESSE Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekut keskkonna rahastamisvahendi (LIFE+) kohta, KOM(2004) 621 lõplik, — 2004/0218 (COD);

VÖTTES ARVESSE Euroopa Komisjoni 1. oktoobri 2004. aasta otsust taotleda komitee arvamust selle teema kohta vastavalt EÜ lepingu art 175 lõikele 1,

VÖTTES ARVESSE regioonide komitee presidendi 26. mai 2004. aasta otsust teha sellekohase arvamuse koostamine ülesandeks säästva arengu komisjonile;

VÖTTES ARVESSE komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile teemal “Natura 2000 rahastamine”, KOM(2004) 431 lõplik;

VÖTTES ARVESSE regioonide komitee arvamust teemal “Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele: Euroopa Ühenduse kuues keskkonnavalne tegevusprogramm — Keskkond 2010: Meie tulevik, meie valik” ning “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa Ühenduse keskkonnavalase tegevusprogrammi 2001–2010 kohta”, KOM(2001) 31 lõplik — CdR 36/2001 fin (1);

VÖTTES ARVESSE regioonide komitee arvamust teemal “Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: Ehitades meie ühist tulevikku. Laienenud liidu poliitikalajakutsed ja eelarvevahendid 2007–2013.”, KOM(2004) 101 lõplik — CdR 162/2004 fin;

VÖTTES ARVESSE regioonide komitee arvamuse elnõu (CdR 253/2004 rev.1), vastu võetud säästva arengu komisjoni poolt 1. märtsil 2005 (raportöör: pr Michèle EYBALIN, Rhône-Alpes'i regionaalnõukogu liige (FR/PSE));

võttis oma 13.-14. aprillil 2005 toimunud 59. täiskogu istungil ühehäälselt vastu järgmise arvamuse.

(1) EÜT C 357, 14.12.2001, lk 44

Regioonide komitee soovitused ja seisukohad

1. Üldmärkused

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 jagab Euroopa Komisjoni seisukohta, et rahastamisvahendit LIFE+ tuleb käsitleda lahutamatus seoses ELi toetuste ja Euroopa keskkonnapoliitika erinevate aspektide rakendustingimuste üldise läbivaatamise ja ümberkorraldamisega; ent on arvamisel, et tulnuks pigem

— koostada üksikasjalik kokkuvõte ühenduse keskkonnanalastest toetustest, hinnates erinevate rahastamisvahendite kasu ja mõju nende vastavate eesmärkide ning ühenduse järjestikuste keskkonnanalaste tegevusprogrammide üldiste eesmärkide suhtes;

— anda hinnang erinevatest programmidest (nii vahetult keskkonnapoliitika peadirektoraadi poolt hallatavatest kui ka ühenduse teistesse rahastamisvahenditesse kaasatud programmidest) rahastatavate projektidega saavutatud Euroopa lisaväärtusele ning nende projektide kokkusobivusele keskkonnapoliitika peadirektoraadi poolt toetatavate projektidega;

1.2 on seisukohal, et valmistades ette LIFE+ määruse ettepanekut, oleks Euroopa Komisjon pidanud analüüsima kohaliku ja piirkondliku tasandi konkreetseid rahastamisvajadusi seoses ELi keskkonnapoliitika erinevate prioriteetide elluviimisega; lisaks oleks komisjon pidanud andma hinnangu kõnealuste toetuste vastavusele subsidiaarsuse põhimõttele;

1.3 tervitab Euroopa Komisjoni jõupingutusi lihtsustamaks praegu kehtivaid regulatsioone, luues üheainsa rahastamisvahendi, kuid rõhutab, et hetkel on keeruline ennustada ajavahemikuks 2007–2013 avanevaid võimalusi ja ressursse, mis eraldatakse keskkonnanalaste projektide rahastamiseks erinevate rahastamisvahendite kaudu, ning kindlaks määrata, mismoodi tuleb omavahel kooskõlastada erinevaid rahastamisallikaid järgimaks ühenduse rahastamise erinevaid prioriteete ja tingimusi;

1.4 võtab teadmiseks, et projekte, mida seni rahastati vahenditest LIFE keskkond (tööstus- ja keskkonnanalased projektid) ja LIFE kolmandad riigid, ei ole enam tulevikus võimalik rahastada LIFE+ vahendist, ning nõuab, et "Innovatsiooni ja konkurentsivõime" ja "Naaberriikide poliitika rahastamisvahendi" programmidesse loodaks alaline keskkonnanalane haru, nii et nendest programmidest võidakse rahastada kõnesolevaid projekte ajavahemikul 2007–2013.

1.5 on arvamisel, et kõik eelnevalt toodud asjaolud on tervikuna vajalikuks eelduseks, et töötada välja ettepanekud ELi keskkonnapoliitika üldsuunistele (ja Euroopa Keskkonnaagentuuri tegevusele) vastavate projektide sisulise külje ja nende

rahastamistingimuste kohta; olukorras, kus eelnevalt toodud aspektid jääksid arvesse võtmata, hakatakse pidama määruse ettepanekut LIFE+ kohta pigem keeruliseks rahastamissüsteemiks ning projekti kavandajad ei suuda mõista, millised on ühenduse prioriteetid ja milline on nende algatuste seostatus antud prioriteetidega.

1.6 rõhutab, et LIFE+ käsitleva eelnõu kohaselt on abikõlblikud veel vaid uuringud, kontseptsioonide väljatöötamine ja planeerimine ning konkreetseid rakendusmeetmeid ei ole enam võimalik LIFE-programmi vahenditest rahastada. Komisjon püüdleb kõigi kesksete toetatavate valdkondade (struktuurfondid ja maaelu arengu fond) integreerimise poole, millega kaasneb puudus, et keskkonnanalastel projektidel tuleb konkureerida teistsuguste ülesandepüstitustega.

2. LIFE+ rahastamisvahendi sisuline külg ja selle rakendussätted

REGIOONIDE KOMITEE

2.1 väljendab muret selle pärast, et Euroopa Komisjon soovib olulises osas (75- kuni 80-protsendilises ulatuses vahendi eelarve kogumahust) delegeerida LIFE+ vahendiga seotud programmi koostamist ja eelarve täitmise ülesandeid liikmesriikidele, ilma et ettepaneku sõnastus valgustaks sellise "detsentraliseerimise" tingimusi ja asjaolusid;

2.2 hoiatab selle eest, et määruse ettepaneku aluseks olev eesmärk — lihtsustada ja lisada paindlikkust — ei tohi viia ühenduse keskkonnapoliitika tagasitoomiseni riiklikule tasandile; lisaks sedastab komitee, et antud juhul tuuakse komisjoni ühe olulise poliitikavaldkonna toetusprogramm esimest korda sel viisil tagasi riiklikule tasandile, kuigi seda ei ole vaja, kuna EL on juba eraldanud rahalisi ressursse kohalike keskkonnanalaste projektide läbiviimiseks;

2.3 ei pea asjakohaseks, et kõik rahastatavate meetmete kriteeriumid soovitakse kindlaks määrata mitmeaastases strateegilises programmis ja iga-aastastes tööprogrammides, ning juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et määruse ettepanek ei täpsusta rahastamise üksikasju (toetuste suurus, abikõlblikud meetmed, abikõlblikkuse põhikriteeriumid);

2.4 nõuab Euroopa lisaväärtuse mõiste selget määratlemist ja palub selgitust, kuidas hakkab kõnealune eesmärk kajastuma LIFE+ vahendist rahastatavates projektides, kuidas kavatakse võtta arvesse seda eesmärki projektide väljavalimisel ja kuidas seostub eesmärk võimalike kasutatavate teiste ELi toetustega; sellega seoses toob komitee esile vajaduse määrata kindlaks terve rida objektiivseid kriteeriume ja uurida võimalusi kohandada toetust vastavalt saadud Euroopa lisaväärtusele;

2.5 tõdeb, et ettepaneku seletuskirja punktis 3 on kirjas, et LIFE+ näol taotletakse lihtsustatud ja nõuetekohast vahendit, ja soovib, et järgitaks rangelt viie toetusvaldkonna vahelist tasakaalu, sest vaatamata igasugustele eelarvelistele vajadustele ei tohi LIFE+ vahend hakata teenima vaid ELi keskkonnapoliitika mõne üksiku haru huvisid; selle eest tuleb hoolt kanda mitte ainult ühenduse tasandil ettenähtud kahe mitmeaastase programmi raames (2007–2009 ja 2010–2013), vaid vajaduse korral ka siseriiklikes programmides;

2.6 kutsub seetõttu komisjoni üles uurima, kas saaks kehtestada alammäära kohustustele iga toetusvaldkonna suhtes ja milline oleks sellise piirmäära kehtestamise mõju;

2.7 väljendab tõsist kahetsust seoses küsimusega, kas suudetakse säilitada teatud projektide prioriteete ja rahastamisvõimalusi, sh NATURA 2000 alade ja NATURA 2000 võrgustiku loomise ja jätkuva kaitse ning ka pinnaveekogude ökoloogilise seisundi parandamise projektide rahastamist, leiab, et finantsperspektiivide 2007–2013 raames ettenähtud rahastamisvahendid ei taga võrgustiku piisavat töölerakendamist ning palub komisjonilt selgitust seoste ja eelarvevahendeid puudutavate täpsemate andmete kohta, mida eraldatakse (sihtotstarbeliste eraldustena) teistest, LIFE+ga kõrvuti kasutusel olevatest rahastamisvahenditest (Euroopa Põllumajandusfond Maaelu Arendamiseks EAFRD, ERDF) ja mida võib kasutada kõnesolevate projektide rahastamiseks;

2.8 taotleb, et komisjon suurendaks märgatavalt iseäranis LIFE+ programmile ettenähtud iga-aastaselt 300 mln euro suurust finantsraamistikku, et oleks võimalik täita erinevaid nõudeid, ja tagada minimaalne protsendimäär NATURA 2000 võrgustiku töölerakendamiseks.

2.9 suhtub kriitiliselt programmi "LIFE+ rakendamine ja haldamine" jaoks ettenähtud meetmetesse, mis on suunatud muu hulgas keskkonnapoliitika arengu ja rakendamise "alus-teadmiste" parandamisele; kahtlemata on vaja parandada neid alusteadmisi, ent need ülesanded näivad kuuluvat peamiselt Euroopa Keskkonnaagentuuri (EKA) tegevusalasse;

2.10 kutsub seetõttu Euroopa Komisjoni üles määratlema selgemalt antud raames ettenähtud meetmeid ning täpsustama, kuidas kavatsetakse kooskõlastada need meetmed EKA algatuste ja eelarvega;

3. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll LIFE+ rakendamises

REGIOONIDE KOMITEE

3.1 on seisukohal, et järgmistes finantsperspektiivides keskkonna olukorra parandamiseks ettenähtud kulud peaksid olema piisavad selleks, et tagada ELi meetmete tulemuslikkus, säästlikkus ja vastastikune täiendavus ning sel viisil saavutada soodustavat mõju riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil; komitee toonitab, et nendest kulutustest jääb suurim osa piirkondliku ja kohaliku tasandi kanda ning et piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel on etendada oluline roll kõnealuste meetmete rahastamisel;

3.2 on arvamusel, et LIFE+ peab olema enam kui pelgalt neid meetmeid toetav abivahend, nimelt peab ta olema — sarnaselt kasutuselolevast LIFE vahendist rahastatavate projektidega — rahastamisvahend, mis toetab peamiselt algatusi, mille tulemusena luuakse eriti suurt Euroopa lisaväärtust ühenduse keskkonnapoliitikas;

3.3 usub, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine keskkonnavalaste rahastamisprogrammide koostamisse ja rakendamisse on olulise tähtsusega; ent kardab, et antud ülesannet ei ole võetud selgesõnaliselt määruse ettepanekusse, vaatamata komisjoni soovile detsentraliseerida oluliselt LIFE+ vahendi programmi koostamist ja haldamist;

3.4 on seisukohal, et tuleb täpsustada LIFE+ vahendi rakendamise teatud tingimusi selle suhtes, mismoodi LIFE+ võiks pakkuda kaasrahastamise mehhanismi, milles osaleksid liikmesriigid, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused ning muud avaliku ja erasektori asutused; rõhutab antud seoses ülesande keerulisust innustada erinevaid osalejaid, eriti erasektori esindajaid rahastama täielikult vabatahtlikul alusel vaevalt kasu toovaid keskkonnavalasteid projekte;

3.5 sellega seoses nõuab komitee paindlike partnerlusel põhinevate koostöövõimaluste uurimist ja kolmepoolsel mudelil toetuva lähenemise arendamist; sellise mudeli toimimise aluseks oleksid lepingutega sätestatud tegevusel põhinevad menetlused, mis kaasaksid kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused poliitiliste eesmärkide elluviimisse, et suurendada rakendamismehhanismide tõhusust;

Brüssel, 14. aprill 2005

Regioonide komitee

president

Peter STRAUB

Regioonide komitee aramus teemal “Ettepanek: nõukogu määrus, millega sätestatakse erimeetmed Euroopa Liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks põllumajandusvaldkonnas”

(2005/C 231/12)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse ettepanekut nõukogu määruse kohta, millega sätestatakse erimeetmed Euroopa Liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks põllumajandusvaldkonnas (KOM(2004) 687 (lõplik). — 2004/0247 (CNS));

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 28. oktoobri 2004. aasta otsust konsulteerida kõnealuses küsimuses regioonide komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 265 lõikele 1;

võttes arvesse regioonide komitee presidendi 20. jaanuari 2005. aasta otsust anda säästva arengu komisjonile korraldus koostada aramus kõnealuses küsimuses;

võttes arvesse regioonide komitee aramust teemal “Euroopa Komisjoni aruanne Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 299 lõike 2 rakendamise meetmete kohta — Euroopa Liidu äärepoolseimad piirkonnad” (KOM(2000) 147 (lõplik) — CdR 156/2000 (lõplik)) ⁽¹⁾;

võttes arvesse regioonide komitee aramust Euroopa Komisjoni määruse eelnõude paketi kohta teemal “Pikaajaline säästva põllumajanduse poliitika” (KOM(2003) 23 (lõplik) — CdR 66/2003 (lõplik)) ⁽²⁾;

võttes arvesse regioonide komitee aramust komisjoni teatise kohta “Tugevam partnerlus äärepoolseimate piirkondadega”, (KOM(2004) 343 (lõplik) — CdR 61/2004 (lõplik));

võttes arvesse Euroopa Komisjoni teatist äärepoolseimate piirkondade vahelise partnerluse tugevdamise kohta: kokkuvõte ja tulevikuväljavaated (KOM(2004) 543 (lõplik));

võttes arvesse regioonide komitee säästva arengu komisjoni 1. märtsil 2005 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 509/2004 rev1 1) [raportöör: hr Alfred ALMONT, Schoelcher'i linnapea (FR/EPP)];

ning arvestades järgmist:

1. äärepoolseimatele piirkondadele, vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 299(2), on põllumajanduse valdkonnas kehtinud alates 2001. aastast spetsiaalne ühenduse meetmete raamistik, nn. “kõrvalisele asukohale ja saarelisele asendile vastavate valikmeetmete programm”, mis põhineb nõukogu otsusel aastast 1989;
2. kõnealused programmid, mis on osa ühenduse äärepoolseimate piirkondade poliitikast, hõlmavad ka meetmeid, mille eesmärk on parandada kõnealustes piirkondades põllumajandustoodete tootmis- ja turustamistingimusi;
3. vaatamata rakendatud meetmete väärtusele ja tõhususele on äärepoolseimate piirkondade struktuuri- liselt ebasoodsamad tingimused (eriti sõltuvus vähestest tootmisharudest, turustamiskeskuste ja suurte turgude kaugus ja sellest tulenevad lisakulud ning puudulik toiduainetega omavarustatus) küllaldane põhjus kõnealuste programmide jätkamiseks ja tugevdamiseks, seda eelkõige inim- ja loomatoiduks mõeldud toorainetega varustamise ning looma- ja taimekasvatuse sektori laiendamise meetmete toetamiseks, mis on nende piirkondade sotsiaalmajandusliku arengu nurgakivi;

⁽¹⁾ EÜT C 144, 16.5.2001, lk 11

⁽²⁾ ELT C 256, 24.10.2003, lk 18

4. oma 24. mai 2004. aasta teatises väljendas Euroopa Komisjon äärepoolseimate piirkondadega koostöö tugevdamise kohta seisukohta, et ka 2003. aasta ühise põllumajanduspoliitika reformi järel on äärepoolseimate piirkondade toetamise jätkamiseks vaja tagada eraldatavate vahendite stabiilsus, ning nii palju kui võimalik detsentraliseerida otsuste tegemist ja lihtsustada kõnealuste programmide juhtimise korda;
5. väljapakutud reform, mis peaks vaatamata teatud meetmete ajakavale jõustuma enne 2007. aasta tähtaega, ei tohi sisuliselt mõjutada käimasolevat programmi ega majanduslikult karistada programmi hõlmatud piirkondi;
6. ettepanekuga võtta kõnealuste programmide "tarnimise" osale eraldatava eelarve aluseks võrdlusperioodi 2001-2003 keskmise, karistab komisjon tegelikkuses abikõlblikke piirkondi ja jätab tähelepanuta asjaolu, et 2001. aastal ei olnud uus õiguslik raamistik veel jõustunud. Samuti jätab komisjon arvesse võtmata tarnimisvajaduste mistahes võimaliku kasvu, tagamata seega süsteemi arenguks vajaliku paindlikkust;
7. lisaks majandamismeetmetele muudab väljapakutud reform programmide õiguslikku vormi, sest kolm määrust 1452/2001, 1453/2001 ja 1454/2001 ühendatakse üheks määruseks;
8. seetõttu on oluline tagada, et komisjoni pakutud vahendite majandamise reform ei kahjustaks kõrvalisele asukohale ning saarelisele asendile vastavate valikmeetmete programmi (POSEI) peamisi põhimõtteid ja eesmäärke, eelkõige:
 - a. äärepoolseimast asukohast põhjustatud ebasoodsate tingimuste tasakaalustamist,
 - b. majandusliku mitmekesistamise toetamist põllumajanduse valdkonnas,
 - c. mitmekesistatud sektorite arendamist kohaliku tööhõive toetamiseks,
 - d. toiduainetega omavarustatust;
9. programmide kasu saavates liikmesriikides on territoriaalses majandusarengus otsustav roll kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel ning ühenduse meetmed nendes valdkondades, mis on kaetud praeguse määrusega, peavad olema kooskõlas kohalikul tasandil rakendatava arengupoliitikaga;

võttis 59. täiskogu istungil 13.–14. aprillil 2005 (14. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse:

1. Regioonide komitee seisukohad

REGIOONIDE KOMITEE

1.1 **on seisukohal**, et määrus, mis puudutab esmajoones Euroopa Liidu äärepoolseimaid piirkondi, peaks põhinema üksnes asutamislepingu artiklil 299(2), mis on äärepoolseimate piirkondade hüvanguks võetavate erimeetmete õiguslik alus, kaasa arvatud ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas;

1.2 **tervitab** komisjoni tunnustust vajadusele teha tugevamat koostööd piirkondlike ja kohalike omavalitsustega. See võimaldab sihipärasemalt läheneda asjaomaste piirkondade iseloomulikele probleemidele põllumajanduse arendamiseks loodud programmide abil;

1.3 **rõhutab**, et programmide juhtimine ei tohi äärepoolseimates piirkondades siiski mõjutada põhiseaduslike pädevuste jaotamist liikmesriikide ja piirkondlike omavalitsuste vahel põllumajandusvaldkonna meetmete võtmisel;

1.4 **on seisukohal**, et komisjoni soovitud juhtimismeetodite lihtsustamine maksimaalse detsentraliseerimise kaudu peab abikõlblikele liikmesriikidele ja abisaajatele kaasa tooma protseduuride lihtsustamise, eelkõige kavandamist, hindamist, seiret, kohaldamist ja kontrollimist puudutavate protseduuride osas;

1.5 **rõhutab**, et juhtimismeetodite lihtsustamine ei tohi viia määruse sisulise reformini või kahjustada kõnealuste meetmete järjepidevust või eesmäärke; seetõttu peaksid liikmesriigid meetmete kehtestamisel ja vajadusel kohaldamisel ning kõnealuste programmide raames toetuse ulatuse määramisel tagama võimalikult suure paindlikkuse;

1.6 **rõhutab**, et kavandatud reform ei tohi mõjutada programmide rakendamiseks vajaliku rahalise toetuse suurust; ettenähtud eelarve tasakaalustamine on kokkusobimatu kõnealuste programmide aluseks oleva arengu käsitlusega;

1.7 **leiab** seetõttu, et ühenduse toetust äärepoolseimate regioonide varustamisele ei tohi pakutud ajalooliste võrdlusperioodide ja praeguse olukorra vahe tõttu vähendada, pigem peaks kõnealune toetus lähtuma võrdlusperioodi 2004 jooksul Prantsuse ülemeredepartemangude ja 2002, 2003, 2004 Madeira, Assooride ja Kanaari saarte poolt tarnimise erikorra kulutatud summadest, võttes arvesse vabastamise kava mõju; see võimaldaks eelarvet kohandada vastavalt muutuvatele vajadustele, eelkõige vastavalt nendele, mis on tingitud tihti ebavõrdsest konkurentsist kolmandate riikidega;

1.8 **juhhib tähelepanu** sellele, et ühenduse toetust kohaliku tootmist soodustavatele meetmetele peab käsitlema pikkaajalisest vaatevinklist, et suurendada abikõlblike valdkondade kavandamise kindlust. See nõuab abisaajate pikaajalist pühendumist ning seetõttu peaksid kavandatavad programmid olema mitmeaastased;

1.9 **loodab**, et kindlate meetmete rahalise toetamise ulatus kehtestatakse võimalikult paindlikult, arvestades suure hulga, eelkõige majanduslike (turuhäired) ja kliimatiliste (keeristormid, orkaanid, põuaperioodid) teguritega, mis võivad mõjutada kõnealuste meetmete rakendamist; samuti, et kavandatavad eelarved oleksid kohandatud üksikute meetmete ning pakutud ajavahemiku erinevate aastate lõikes;

1.10 **nõuab**, et komisjon saaks, nii nagu nõukogu 2003. aasta ühise põllumajanduspoliitika reformi puudutavate sätete

vastuvõtmisel, suurendada määruse eelnõu III jaotises toodud "kohaliku põllumajandustootmist soodustavatele meetmetele" eraldatavaid vahendeid, et pidada sammu kohaliku tootmise arenguga;

1.11 **on seisukohal**, et kõnealune toetuskava, mille eesmärgiks on põllumajanduse majandusliku mitmekesistamise ning selliste tegevuste arendamise toetamine, mis edendavad kohaliku tööhõivet, ei tohiks mõjutada põllumajandustootjate arengut, kes kasutavad tooraineid, millele laieneb tarnimise erikord vaid oma tarbeks tehtavatele tarnetele ja tavapärasele ekspordile (võttes arvesse nende väiksust ja äärepoolseimate piirkondade turgu), mis asetab nad halvemasse olukorda jätkuvalt avaneval ja suureneva konkurentsiga turul.

2. Regioonide komitee soovitused

Soovitus 1

1. põhjendus

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 36, 37 ja artikli 299 lõiget 2	võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 36, 37 ja artikli 299 lõiget 2

Motivatsioon

Artikli 299 lõige 2 on sobiv õiguslik alus kõnealuse määruse eelnõu jaotises pakutud meetmete loomisele, sest keskendub eelkõige äärepoolseimatele piirkondadele. Kõnealune artikkel peaks olema äärepoolseimatele piirkondadele üldõiguslik alus, sest juba selle kaasamine asutamislepingu teksti näitab, et kõnealune artikkel ei ohusta kuidagi Euroopa Liidu terviklikkust, vaid vastab asutamislepingus määratletud ühtekuuluvuse eesmärkidele.

Soovitus 2

II jaotis

Tarnimise erikord

Artikkel 2

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
1. I lisas loetletud inimtoiduks oluliste, töötlemiseks ja põllumajanduslikuks tooraineks ettenähtud toodete põllumajandustoodete tarnimiseks kehtestatakse äärepoolseimate piirkondade jaoks erikord	1. Inimtoiduks oluliste, töötlemiseks ja põllumajanduslikuks tooraineks ettenähtud toodete põllumajandustoodete tarnimiseks kehtestatakse äärepoolseimate piirkondade jaoks erikord. Tooted määratletakse iga liikmesriigi esitletavas spetsiaalses mitmeaastases programmis.

Motivatsioon

Komisjon lisab nõukogu määrusesse nimekirja toodetega, millele kehtib tarnimise erikord. Samuti teeb komisjon ettepaneku, et kõnealust nimekirja oleks võimalik komiteemenetlusega muuta. Regioonide komitee nõustub Euroopa Komisjoni seisukohaga, et erikorda tuleb lihtsustada ja liikmesriikidele rohkem paindlikkust lubada. Nimekiri ei tohiks olla enne lõplik, kui programmid on asjaomaste liikmesriikide ettepanekul vastu võetud.

Soovitus 3

Artikkel 4, lõige 2

Komisjoni ettepanek	Muudatusettepanek
2. Lõikes 1 ettenähtud piirangud ei hõlma äärepoolseimates piirkondades tarne erikorra raames teotust saanud toodetest töödeldud tooteid, mis on: (a) eksporditud kolmandatesse riikidesse või lähetatud ülejäänud ühendusse tavapärase lähetamise või ekspordimise piires. Nende koguse ja kolmandate riikide sihtkoha peab komisjon täpsustama vastavalt artikli 26 lõikes 2 sätestatud korrale, võttes arvesse 1989., 1990. ja 1991. aasta keskmist ekspordi ja lähetamist. (b) eksporditud kolmandatesse riikidesse piirkondlike kaubavoogude raames vastavalt artikli 26 lõikes 2 sätestatud korra tingimustele. (c) lähetatud Assooridelt Madeirale ja vastupidi. Sellisel viisil eksporditud toodetele ei saa eksporditoetust.	2. Lõikes 1 ettenähtud piirangud ei hõlma äärepoolseimates piirkondades tarne erikorra raames teotust saanud toodetest töödeldud tooteid, mis on: (a) eksporditud kolmandatesse riikidesse või lähetatud ülejäänud ühendusse tavapärase lähetamise või ekspordimise piires. Nende koguse ja kolmandate riikide sihtkoha peab komisjon täpsustama vastavalt artikli 26 lõikes 2 sätestatud korrale, võttes arvesse 1989., 1990. ja 1991. aasta keskmist ekspordi ja lähetamist. (b) eksporditud kolmandatesse riikidesse piirkondlike kaubavoogude raames vastavalt artikli 26 lõikes 2 sätestatud korra tingimustele. (c) lähetatud Assooridelt Madeirale ja vastupidi. Sellisel viisil eksporditud toodetele ei saa eksporditoetust.

Motivatsioon

Piirangud võivad tõsisel määral kahjustada äärepoolseimaid piirkondi.

Äärepoolseimate piirkondade maakogukondade jätkusuutlik areng sõltub osaliselt põllumajandustootjate olemasolust, mis suurendavad kohalike toodete väärtust ja on oluliseks arengumootoriks, luues uusi töökohti, soodustades uuendusi ja tutvustades uusi kultuure ja tavasid jne.

Äärepoolseimate piirkondade ja turgude väiksus on tõsiseks takistuseks põllumajandustootjate arengule jätkuvalt avaneval ja suureneva konkurentsiga turul.

Soovitus 4

Artikkel 5 lõige 2

Komisjoni ettepanek	Muudatusettepanek
2. Tarneprogrammid võetakse vastu artikli 26 lõikes 2 osutatud korras. I lisa sisalduvat toodete nimekirja võidakse läbi vaadata vastavalt samale korrale lähtuvalt äärepoolseimate piirkondade arenguvajadustest	2. Tarneprogrammid võetakse vastu artikli 26 lõikes 2 osutatud korras. I lisa sisalduvat toodete nimekirja võidakse läbi vaadata vastavalt samale korrale lähtuvalt äärepoolseimate piirkondade arenguvajadustest.

Motivatsioon

Vahendi täiendavaks lihtsustamiseks (vastavalt komisjoni soovile) ja liikmesriikidele maksimaalse paindlikkuse võimaldamiseks teeme ettepaneku, et kõlblike toodete nimekirja koostab iga liikmesriik programmitöö etapis. Komisjon jätkaks liikmesriikide toodetevaliku kontrolli pärast programmide vastuvõtmist, sätestades tooted, kogused ja abi tasemed. Liikmesriikidega peetakse jätkuvalt nõu komiteemenetluse kontekstis, mille alusel toimub tarneprogrammide heakskiitmine.

Soovitus 5

Artikkel 8 a

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
	<u>Suhkur</u> Nõukogu määruse (EÜ) nr 1260/2001 artikli 10 lõikes 1 osutatud ajavahemiku jooksul kohaldatakse kõnealuse määruse artiklis 13 osutatud C-suhkru suhtes, mis on eksporditud vastavalt komisjoni määruse (EMÜ) nr 2670/81 asjaomastele sätetele ja mis on mõeldud tarbimiseks Madeiral ja Kanaari saartel CN-koodi 1701 alla kuuluva valge suhkruna või Assooridel CN-koodi 1701 12 10 alla kuuluva toorsuhkruna, käesoleva määruse alusel imporditollimaksudest vabastamise kava artiklis 3 osutatud prognoositavate tarnebilansside piires.

Motivatsioon

Eesmärk on nõukogu määruse ettepanekusse kaasata komisjoni määruse 20/2002 artikkel 18, mida on muudetud komisjoni määrusega 127/2005, võimaldades importida C-suhkrut Kanaari saartele, Madeirale ja Assooridele. Arvestades, et nõukogu uue Posei määruse eelnõu juba hõlmab mitmeid küsimusi, mis kaasa-takse hiljem rakendusmäärusesse, tuleks kõnealune artikkel lisada Posei määruse eelnõusse, et tagada õiguslik alus C-suhkru impordile kõnealustesse äärepoolseimatesse piirkondadesse

Soovitus 6

III jaotis

Kohalikku põllumajandustootmist soodustavad meetmed

Artikkel 9

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
1. Äärepoolseimate piirkondade jaoks seatakse sisse ühenduse abiprogrammid, mis sisaldavad kohalikku põllu-majanduslikku tootmist soodustavaid erimeetmeid EÜ asutamislepingu kolmanda osa II jaotise reguleerimisala piires.	1. Äärepoolseimate piirkondade jaoks seatakse sisse mitmeaastased ühenduse abiprogrammid, mis sisaldavad kohalikku põllumajanduslikku tootmist soodustavaid erimeetmeid EÜ asutamislepingu kolmanda osa II jaotise reguleerimisala piires.

Motivatsioon

Kavandamise lähenemisviis tingib meetmete järjepidevuse. Tootmisvaldkondades nagu taime- ja loomakas-vatus, mis nõuavad pikaajalist kavandamist, peaks olema võimalik pikendada programme kogu 2007-2013 kavandamisperioodi ulatuses.

Soovitus 7

Artikkel 12 a)

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
Ühenduse abiprogramm peab sisaldama: a) põllumajandusliku tootmise praeguse olukorra kvan-tifitseerivat kirjeldust, võttes arvesse kättesaadavaid hinda-miste tulemusi erinevuste, mahajäämuse ja arengupotent-siaali kohta, kasutatud rahastamisvahendeid ning eelmise programmi ajal vastavalt nõukogu määrusele (EMÜ) nr 3763/91, nõukogu määrusele (EÜ) nr 1600/92, nõukogu määrusele (EÜ) nr 1601/92 ja määrustele (EÜ) nr 1452/2001, nr 1453/2001 ja nr 1454/2001 algatatud ettevõtmiste peamisi tulemusi.	Ühenduse abiprogramm peab sisaldama: a) põllumajandusliku tootmise praeguse olukorra kvan-tifitseerivat kirjeldust, võttes arvesse kättesaadavaid hinda-miste tulemusi erinevuste, mahajäämuse ja arengupotent-siaali kohta, kasutatud rahastamisvahendeid ning eelmise programmi ajal vastavalt nõukogu määrusele (EMÜ) nr 3763/91, nõukogu määrusele (EÜ) nr 1600/92, nõukogu määrusele (EÜ) nr 1601/92 ja määrustele (EÜ) nr 1452/2001, nr 1453/2001 ja nr 1454/2001 algatatud ettevõtmiste peamisi tulemusi.

Motivatsioon

Komisjoni nõutud hindamine ei peaks ulatuma 1991. aastasse, sest ta on juba aastal 2000 enne määruste 1452/2001, 1453/2001 ja 1454/2001 vastuvõtmist hinnanud programme POSEIDOM, POSEIMA ja POSEICAN.

Teiseks ei ole komisjon läbi viinud kõnealuste määruste artiklites 27 (2), 39 (2) ja 25 (2) ettenähtud hindamisi. Kõnealuse ülesande täitmine ei ole liikmesriikide kohustus.

Meetmete mõju hindamine alates 1991. aastast oleks vastuolus määruse eelnõus taotletud lihtsustamise eesmärgiga ja suurendaks märgatavalt liikmesriikide töökoormust. Seetõttu peaks POSEI meetmete hindamine katma nende rakendamise perioodi alates kõnealuste määruste vastuvõtmisest, st aastaid 2002, 2003 ja 2004.

Soovitus 8

Artikkel 12 d)

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
d) meetmete rakendamise ajakava ja üldist suunavat rahastamiskava tabelit, mis näitab ressursside kasutamist;	d) meetmete rakendamise ajakava ja üldist suunavat rahastamiskava tabelit, mis näitab ressursside kasutamist; ühe programmi erinevate meetmete lõikes tuleb kaaluda vahendite paindlikku rakendamist kogu programmi vältel.

Motivatsioon

Äärepoolseimate piirkondade eriline olukord, mis on eelkõige tingitud nende väikestest turgudest ja sõltumisest vähestest majandusvaldkondadest, põhjustab kõnealuse programmiga kaetud valdkondade suurt vastastikust sõltuvust. Võimaldada tuleks maksimaalset eelarve paindlikkust üksiku programmi erinevate meetmete vahel kogu asjaomase perioodi vältel, et suurendada kõnealuste valdkondade arengueesmärkide saavutamise võimalusi ja tagada meetmete lihtsam haldamine. See kindlustaks soovitud tõhususe saavutamise.

Soovitus 9

Artikkel 19, 2 lõige 2

Arvamuse eelnõu	Muudatusettepanek
2. Olenemata määruse (EÜ) nr 1493/1999 artikli 19 lõikest 1, võib veini tootmiseks kasutada Assooridel ja Madeiral koristatud viinamarju, mis on pärit viinamarjasortidest, mis on otseselt tootja hübriidid ("Noah", "Othello", "Isabelle", "Jacquez", "Clinton" ja "Herbemont") ja mille kasvatus on keelatud, kuid see vein peab jääma kõnealustesse piirkondadesse.	2. Olenemata määruse (EÜ) nr 1493/1999 artikli 19 lõikest 1, võib veini tootmiseks kasutada Assooridel ja Madeiral koristatud viinamarju, mis on pärit viinamarjasortidest, mis on otseselt tootja hübriidid ("Noah", "Othello", "Isabelle", "Jacquez", "Clinton" ja "Herbemont") ja mille kasvatus on keelatud, kuid see vein peab jääma kõnealustesse piirkondadesse.
Portugal on 31. detsembriks 2006 vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1493/1999 II jaotise III peatükiga ettenähtud toetuse abil järk-järgult likvideerinud viinamarjaistandused, kuhu istutatud viinamarjasordid on otseselt tootja hübriidid, mille kasvatus on keelatud	Portugal on 31. detsembriks 2006 2013 vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1493/1999 II jaotise III peatükiga ettenähtud toetuse abil järk-järgult likvideerinud viinamarjaistandused, kuhu istutatud viinamarjasordid on otseselt tootja hübriidid, mille kasvatus on keelatud.

Motivatsioon

Piirkonna mägisisus (88 % maast on tõus üle 16 %) ja talude omandiõiguse struktuuri (talupidamise keskmine suurus on alla 0,4 ha, mis on jaotatud väga väikestele maalappidele) tähendab, et viinamarjaistanduste ümberkujundamine on füüsiliselt keeruline ja kulukas. Arvestades viinamarjakasvatuse sotsiaalmajanduslikku tähtsust kõnealusele piirkonnale on oluline, et pikendataks tähtaega nende viinamarjaistanduste ümberkujundamiseks, kus kasvatatakse ühenduse õigusaktidega keelatud sorte.

Soovitus 10

Artikkel 20, lõige 4

Arvamuse esitaja	Muudatusettepanek
4. Olenemata nõukogu määruse (EÜ) nr 2597/97 artiklites 2 ja 3, lubatakse Madeiral toota ühenduse päritolu piimapulbrist kõrgkuumutatud pulbripiima kohalike tarbimisvajaduste piires, kui selle meetmega tagatakse kohapeal toodetud piima kogumine ja turustamine. Kõnealune toode on ette nähtud üksnes kohapealseks tarbimiseks. Käesoleva lõike kohaldamise eeskirjad võetakse vastu artikli 26 lõikes 2 sätestatud korras. Üksikasjalike eeskirjadega määratakse eelkõige kindlaks kohapeal toodetava värskes piima kogus, mis lisatakse käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud kõrgkuumutatud pulbripiima hulka.	4. Olenemata nõukogu määruse (EÜ) nr 2597/97 artiklites 2 ja 3, lubatakse Madeiral toota ühenduse päritolu piimapulbrist kõrgkuumutatud pulbripiima kohalike tarbimisvajaduste piires, kui selle meetmega tagatakse kohapeal toodetud piima kogumine ja turustamine. Kõnealune toode on ette nähtud üksnes kohapealseks tarbimiseks. Üksikasjalike eeskirjadega määratakse eelkõige kindlaks kohapeal toodetava värskes piima kogus, mis lisatakse käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud kõrgkuumutatud pulbripiima hulka. Kõnealused üksikasjalikud eeskirjad määravad konkreetselt kohapeal toodetud värskes piima hulga, mis tuleb lisada piimapulbrist valmistatud kõrgkuumutatud piimale, millele viidatakse esimeses punktis. <u>Kõnealune hulk on kohustuslik, kui kohalikule toodangule ei ole tagatud turustamisvõimalust.</u>

Motivatsioon

Muudatusettepaneku eesmärk on tagada, et piirkonnas kohapeal toodetud piimale leitakse alati turustamisvõimalused ja anda piirkonna piimatööstusele rohkem paindlikkust kohaliku tootmise korraldamisel ja piimapulbrist piima tootmisel.

Pulbrist toodetud piimale lisatava värskes piima miinimumhulga fikseerimine seab valdkonnale liigsed piirangud. Madeira piimatööstuse puhul ei ole kohapealne piimatoodang olnud piisav, et saavutada praegu kehtivat protsenti.

Soovitus 11

Artikkel 24

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
1. Käesolevas määruses sätestatud meetmeid, välja arvatud artikkel 16, käsitatakse sekkumisena põllumajandusturgude tasakaalustamiseks nõukogu määruse (EÜ) nr 1258/1999 artikli 2 lõike 2 tähenduses. 2. Ühendus rahastab käesoleva määruse II ja III jaotises ettenähtud meetmeid aasta ülemmääraga järgmiselt: — Prantsuse ülemeredepartemangud: 84,7 miljonit eurot, — Assoorid ja Madeira: 77,3 miljonit eurot, — Kanaari saared: 127,3 miljonit eurot 3. Aasta jooksul programmidele eraldatud II jaotisega ettenähtud summad ei tohi ületada: — Prantsuse ülemeredepartemangud: 20,7 miljonit eurot, — Assoorid ja Madeira: 17,7 miljonit eurot, — Kanaari saared: 72,7 miljonit eurot	1. Käesolevas määruses sätestatud meetmeid, välja arvatud artikkel 16, käsitatakse sekkumisena põllumajandusturgude tasakaalustamiseks nõukogu määruse (EÜ) nr 1258/1999 artikli 2 lõike 2 tähenduses. 2. Ühendus rahastab käesoleva määruse II ja III jaotises ettenähtud meetmeid aasta ülemmääraga järgmiselt, mis arvestatakse võrdlusperioodi 2004 jooksul Prantsuse ülemeredepartemangude poolt ja 2002, 2003, 2004 Madeira, Assooride ja Kanaari saarte poolt tarnimise erikorrale kulutatud summade ja kohaliku tootmise toetamise kulude ülemmäär alusel. — Prantsuse ülemeredepartemangud: 84,7 miljonit eurot, — Assoorid ja Madeira: 77,3 miljonit eurot, — Kanaari saared: 127,3 miljonit eurot 3. Aasta jooksul programmidele eraldatud II jaotisega ettenähtud summad ei tohi ületada: — Prantsuse ülemeredepartemangud: 20,7 miljonit eurot, — Assoorid ja Madeira: 17,7 miljonit eurot, — Kanaari saared: 72,7 miljonit eurot

Motivatsioon

Võttes tarnimise erikorra eelarveeraldiste arvestuse aluseks võrdlusperioodi 2001-2003, eirab komisjon nii vahendite kasvu, mis oli eriti märkimisväärne just 2004. aastal, kui ka erikorra muudatuste mõju, mille põhjustas POSEI programmide 2001. aasta reformid. Keskmise kasutamine peegeldab paremini tegelikku olukorda, sest see vähendab ebatüüpiliste aastate või olukordade mõju. Aastate 2002 — 2004 kasutamine on loogilisem kui komisjoni ettepanek (2001 — 2003), sest neil aastatel oli POSEI 2001. aasta reform jõustunud. 2002 — 2004 keskmine peegeldab hästi tegelikkust Madeiral, Assooridel ja Kanaari saartel.

30. juuni 2003. aasta Luksemburgi kompromissi järel, mis võimaldas äärepoolseimad piirkonnad välja jätta loomakasvatuse sektori otsetoetuse katkestamise mõjualast, leiti, et on vajalik luua eriprogramm, mis oleks seotud käesoleva määruse eelnõu "kohalikku põllumajandustootmist soodustavate meetmetega". Eelarve eraldised kõnealusele programmile määrati kindlaks loomakasvatuse sektori ühise turukorralduse viimase rakendusaasta jooksul tehtud maksete põhjal, vastavalt määruse 1782/2003 artiklile 147.

Sarnast arvestusmeetodit tuleks kasutada tarnimise erikorra puhul Prantsuse ülemere departemangudes mis tagaks selle, et eelarve aluseks on viimane erikorra rakendamise aasta, st aasta 2004, mil seal esinesid ebatüüpilised arengud. Kõnealuses artiklis kehtestatud summad tuleb seetõttu vastavalt üle vaadata.

Soovitus 12

Artikkel 26

Komisjoni ettepanek	RK muudatusettepanek
1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikliga 144 asutatud otsetoetuste korralduskomitee, välja arvatud käesoleva määruse artikli 16 rakendamisel, mille puhul abistab komisjoni määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikliga 20 asutatud põllumajandusstruktuuride ja maaelu arengu komitee.	1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikliga 144 asutatud otsetoetuste korralduskomitee, välja arvatud käesoleva määruse artikli 16 rakendamisel, mille puhul abistab komisjoni määruse (EÜ) nr 1260/1999 artikliga 20 asutatud põllumajandusstruktuuride ja maaelu arengu komitee. <u>Artikliga 18 ette nähtud taimetervise programmide osas abistab komisjoni otsuse 76/894/EMU kohaselt moodustatud alaline taimetervise komitee.</u>

Motivatsioon

Taimetervise programmide ulatust ja komiteemenetluse järjepidevust silmas pidades peaks taimetervise programmide vastuvõtmine olema alalise taimetervise komitee, mitte otsetoetuste korralduskomitee ülesanne

Brüssel, 14. aprill 2005

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB

Regioonide komitee arvamus teemal “Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala: piirkondlike ja kohalike omavalitsuste roll Haagi programmi rakendamisel”

(2005/C 231/13)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse regioonide komitee juhatuse 15. juuni 2004. aasta otsust anda põhiseaduse ja Euroopa valitsemisasjade komisjonile korraldus koostada arvamus teemal “Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala: piirkondlike ja kohalike omavalitsuste roll Haagi programmi rakendamisel”;

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile “Vabadusele, turvalisusele ja õigusele rajatud ala: Tampere programmi hinnang ning edasised suundumused” KOM (2004) 401 (lõplik) ning Euroopa Komisjoni 2. juunil 2004 tehtud otsust konsulteerida kõnealuses küsimuses regioonide komiteega;

võttes arvesse 29. oktoobril 2004 allkirjastatud Euroopa põhiseaduse lepingut ning vabadusele, turvalisusele ja õiglusele rajatud ala loomist lepingu I osas (artikkel 1, lõige 42) ja III osas (artikkel 3, lõige 257 kuni lõige 277);

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 4.–5. novembril 2004 Brüsseli kohtumisel tehtud järeldusi (14292/04), millega võeti vastu uus mitmeaastane programm, mis on tuntud kui Haagi programm, tugeddamaks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala järgmise viie aasta jooksul;

võttes arvesse oma arvamust “Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kohalik ja piirkondlik mõõde” (CdR 2003/2002 fin) ⁽¹⁾;

võttes arvesse oma arvamust teemal “Kuritegevuse ennetamine Euroopa Liidus” (CdR 355/2004 fin ⁽²⁾);

võttes arvesse oma arvamuse eelnõud teemal “Euroopa Liidu kodakondsuse IV aruanne ja Euroopa Komisjoni teatis Euroopa Põhiõiguste Agentuuri kohta” (raportöör: pr Du Granrut, Picardie piirkondliku omavalitsuse liige, FR/EPP) (CdR 280/2004);

võttes arvesse Euroopa Parlamendi soovitusi nõukogule ja Euroopa Ülemkogule vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tuleviku kohta (A6-0010/2004);

võttes arvesse põhiseaduse ja Euroopa valitsemisasjade komisjonis 3. märtsil 2005 vastu võetud arvamuse eelnõu (CdR 223/2004 rev. 1) (raportöör: Risto Koivisto, Pirkkanen ühenduse maakonnavalitsuse esimees, Pirkkanen vallavanem (FI-PES);

- 1) arvestades, et kohalik ja piirkondlik mõõde on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisel hädavajalik;
- 2) arvestades, et Haagi programmi eesmärgid ühtivad suures osas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusvaldkondadega;

võttis oma 13.–14. aprillil 2005 toimunud 59. täiskogu istungil (14. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse.

1. Regioonide komitee märkused

REGIOONIDE KOMITEE

a) Üldised märkused

1.1 käsitleb Haagi programmi kui tasakaalustatud tervikut, mis kujutab endast tugevat alust vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomiseks, kuid soovib siiski märkida, et programmis ei ole piisavalt tunnustatud piirkondlike ja kohalike omavalitsuste panust vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneva ala loomisel;

1.2 märgib, et paljudes liikmesriikides vastutavad piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused õigus-, politsei- ja siseküsimusi puudutavate õigusaktide ning nende rakendamise eest ning et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused pakuvad arvukalt üldhuviteenuseid, mille eesmärgiks on ennetada kuritegevust ning edendada sotsiaalset ja majanduslikku integratsiooni;

1.3 rõhutab kõnealuse küsimuse edasiarendamise vajadust ning märgib, et algne Tampere programm on veel päevakohane. Tampere programmi eesmärkide ja selle täienduste täielik rakendamine peab jätkuma Euroopa Liidu meetme alusel;

⁽¹⁾ ELT C 73, 23.3.2004, lk. 41.

⁽²⁾ ELT C 43, 18.2.2005, lk 10.

1.4 märgib, et teguviis, mis põhineb austusel demokraatia, inimõiguste, õiguskorra ja kodanike enesemääramisõiguse vastu, on vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneva ühiskonna loomisel keskse tähtsusega;

1.5 rõhutab, et vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisel on peamiseks eelduseks kogu ühiskonna areng, mis soodustab eesmärkide saavutamist. Ainult poliitiliste vahendite või muude kontrollimeetmetega ei ole võimalik saavutada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala;

1.6 viitab sellele, et vabadusele, turvalisusele ja õiglusele rajatud ala loomise programm sõltub rohujuuretasandi algatus-test, mis takistavad näiteks ühiskonnas valitsevast ebavõrdsusest tuleneva ebakindlustunde teket. Kõnealust vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala ei ole võimalik saavutada ainuüksi "ülaltpoolt" kavandatud meetmetega. Seetõttu on piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisel Euroopas keskne roll;

1.7 on veendunud, et tegelik alus märkimisväärsele edasiminekule seoses vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga pannakse Euroopa põhiseaduse lepingu jõustumisega, kuna kõnealuse lepinguga lihtsustatakse uute õigusaktide vastuvõtmise hääletuskorda ning antakse suurem roll Euroopa Parlamendile.

b) Põhiõigused ja kodakondsus

1.8 peab sama oluliseks Haagi programmis olevat avaldust, et põhiõiguste harta ühendamine põhiseaduse lepinguga paneb Euroopa Liidule juriidilise kohustuse mitte ainult austada vaid ka edendada põhiõiguste kohaldamist Euroopa Liidus;

1.9 soovib kinnitada Euroopa Põhiõiguste Agentuuri moodustamist, mille juhatus peaks kaasama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindaja, arvestades, et kodakondsus ja põhiõigused puudutavad eelkõige rohujuuretasandit.

c) Varjupaiga taotlemine ja migratsioonipoliitika

1.10 tervitab tõsiasja, et Euroopa põhiseaduse lepingu jõustumisega saab Euroopa Liit vahendid arendamiseks küpset immigratsioonipoliitikat;

1.11 märgib, et sisserände valdkonnas ei ole saavutatud täiesti rahuldavaid edusamme, kuna mitte kõiki direktiive, mille suhtes on ettepanekud tehtud, pole rakendatud. Juba vastu võetud direktiivide puhul peab pöörama tähelepanu nende tõhusale rakendamisele;

1.12 rõhutab vajadust luua seadusliku rände Euroopa kontrollsüsteem, mis annaks võimalikele tulevastele sisserändajatele tegelikku lootust ning mille eesmärk on hoida ära meeletuid, mis sunnib paljusid pöörduma inimkaubandusega tegelevate rühmituste poole;

1.13 märgib, et võitlus ebaseadusliku sisserände, salakaubaveo ja inimkaubanduse – mis puudutab eriti tõsiselt naisi ja lapsi — vastu on sisserännet puudutava tervikkontseptsiooni oluline aspekt, ja et tuleb jätkata algatusi ebaseadusliku sisserände ning väljasaatmise ja kodumaale tagasiviimise teemal.

1.14 rõhutab, et ebaseadusliku sisserände ja inimkaubanduse vastu võitlemisel ning põgenike kaitsmisel ja seadusliku sisserände puhul on oluline teha koostööd kolmandate riikidega.

d) Võitlus organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga ning ELI uimastitevastane strateegia

1.15 märgib, et võitluses kuritegevuse ja uimastitega ning terrorismivastases võitluses peab lisaks efektiivsetele piiriülestele meetmetele tegema jõupingutusi mõistmaks äärmuslikkuse ja radikaalsuse põhjusi. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võetavad meetmed kodanikele põhiteenuste pakkumiseks, ohutu elamispinna kavandamiseks ja sisserändajate integreerimiseks on siinkohal võtmekesksusega;

1.16 tervitab nõukogu otsust lülitada Euroopa Liidu uimastivastane strateegia 2005-2012 Haagi programmi ja toetab strateegia eesmärki mõjutada uimastite tarbimist ja kaubandust tervisekaitse, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja avaliku julgeoleku rõhutamise abil;

1.17 toetab ettepanekut tõhustada koostööd ja teabevahetust liikmesriikide riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi politseiametite ning tolliametite vahel;

1.18 leiab, et terrorismi ennetamine ja terrorismivastane võitlus peab jääma esmatähtsaks tegevusvaldkonnaks ja et terrorismi rahaallikate leidmine peab toimuma senisest tõhusamate vahenditega. Võitluses majanduskuritegevusega tuleb suurendada finantsoperatsioonide uurimise läbipaistvust.

e) Õiguslane koostöö

1.19 nõustub Euroopa Komisjoniga, et oluline on ELI õigusaktide üldine rakendamine ja tõhus õiguslane koostöö kõigis liikmesriikides;

1.20 märgib, et enamik Euroopa Liidu õigusakte rakendatakse piirkondlikul ja kohalikul tasandil.

f) Piirikontroll

1.21 toetab Ühenduse piirivalvefondi rajamist;

1.22 tervitab Haagi programmis sätestatud lähenemist, mille eesmärgiks on tõhustada välispiiri kontrolli;

1.23 märgib, et vabadust, õiglust, välispiiri kontrolli, terrorismivastast võitlust ja sisejulgeolekut ei saa käsitleda eraldi küsimustena;

1.24 leiab, et otsus asutada Euroopa välispiiridel tehtava operatiivkoostöö juhtimise agentuur on õigeaegne. Agentuuri täielikuks rakendumiseks 1. maiks 2005 tuleb kindlustada piisavad majandusressursid ja muud vahendid.

g) Meetmete rahastamine

1.25 märgib, et vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tegevuskava ei ole ilma piisava rahastamiseta võimalik korralikult rakendada;

1.26 on rahul, et laienenud Euroopa Liidu poliitilisi väljakutseid ja eelarvevahendeid 2007–2013 käsitlevas teatises mainib Euroopa Komisjon vabadust, turvalisust ja õigust kui põhiväärtusi, mis moodustavad Euroopa ühiskonnamudeli võtmeelemendid, ning kuulutab Euroopa kodakondsuse Euroopa Liidu üheks tulevaseks rahastamisprioriteediks. Komisjon leiab, et poliitilise kontseptsioonina sõltub Euroopa kodakondsus vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala lõpuleviimisest ja üldkasutatavatele hüvedele juurdepääsust.

2. Regioonide komitee soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

a) Üldised soovitused

2.1 toetab otsust jätkata ELi tööd kõnealuses valdkonnas vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomise uue programmiga, mis sisaldab üksikasjalikke eesmärke ja nende saavutamise ajagraafikut;

2.2 usub, et programmi koostamisel on oluline arvestada piirkondlike ja kohalike omavalitsuste panust vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisel.

b) Põhiõigused ja kodakondsus

2.3 märgib, et vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala rajamisel tuleb igakülgset austada inim- ja põhiõigusi;

2.4 on rahul, et Haagi programmis tõstatatakse Euroopa Liidu kodakondsusest tulenevate õiguste tugevdamise küsimus ning toetab kindlalt kodakondsusest tulenevate õiguste kaitset. Euroopa Liidu kodakondsus peab jääma ELi tegevuse peamiseks põhimõtteks.

c) Varjupaiga taotlemine ja migratsioonipoliitika

2.5 märgib, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on võtmeroll sisserändajate sotsiaalsel integreerimisel ning kutsub üles eraldama integratsioonimeetetele piisavaid vahendeid;

2.6 märgib, et sisserändajate integratsiooni mõjutavad tugevasti riiklikud õigusaktid ja sotsiaalne turvalisus. Riiklike süsteemide erinevusi tuleb arvesse võtta Euroopa üldraamistiku kohta otsuste tegemisel;

2.7 peab oluliseks, et ka tulevikus otsustavad liikmesriigid töölubade andmise üle kolmandate riikide kodanikele. Sisseränne peab kujunema vastavalt erinevate tegevusalade ja erinevate liikmesriikide tegelikule tööjõuvajadusele; komitee rõhutab, et vastuvõetavate sisserännanud töötajate arvu kindlaksmääramine on liikmesriigi ülesanne;

2.8 märgib, et isikute liikuvus ei ole Euroopa Liidus seni eriti suur olnud. Liikuvuse suurenemisele ELis tuleb erinevates kontekstides tähelepanu pöörata. Tähtis on soodustada ELi kodanike ja nende pereliikmete vaba liikumist.

d) Võitlus organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga ning ELi uimastitevastane strateegia

2.9 on seisukohal, et programmi karistusõiguse osas tuleks esmatähtsaks pidada piiriülese mõjuga raskeid kuritegusid. Seevastu väiksemate ja kohaliku tähtsusega kuritegude vastu võitlemine peaks jääma endiselt liikmesriikide seadusandluse pädevusse, tunnustades nii kuritegevuse ennetamise poliitikat jätkuvalt valdkonnana, kus Euroopa Liit saab Euroopa lisandväärtuse näol anda tõhusa panuse riiklikesse, piirkondlikesse või kohalikesse meetmetesse. Kohtuotsuste vastastikust tunnustamist tuleks pidada prioriteetsemaks kui karistusõiguse ühtlustamist;

2.10 tuletab meelde, et kuigi terrorismi vastu võitlemise põhieesmärk on kodanike turvalisuse tagamine, ei tohiks see praktikas tähendada põhiõiguste rikkumist ja sellega seoses kutsub Euroopa Komisjoni üles tegema ettepanekut isikuandmete kaitse kohta terrorismivastase võitluse raames;

2.11 leiab, et uimastite vastu peaks võitlema jätkuvalt mitmel rindel, püüdes vähendada nii nõudmist kui pakkumist;

2.12 kordab oma ettepanekut, et Euroopa Komisjon peaks olemasolevate ja kui vaja, siis ka uute programmide raames koostama toetusstrateegia, mis täiendaks linnaalade sotsiaalset planeerimist, haridus- ja kooolituspoliitika alaseid algatusi ning suurendaks üldsuse osalust ja ühtsustunnet;

2.13 kordab ka oma üleskutset rajada linnaalade turvalisuse Euroopa vaatluskeskus, kui lihtne struktuur, mis oleks vahend andmete kogumiseks, korraldamiseks ja töötlemiseks kuritegude ohvrite ja ebakindlustunde täheldamise kohta, uurimistegevuse edendamiseks ja kooskõlastamiseks ning poliitika väljatöötamiseks. Kõnealuseid meetmeid kasutatakse mitte ainult Euroopa Liidu pädevusvaldkondades, vaid ka piirkondlike ja kohalike partnerluste arendamisel;

2.14 toetab Euroopa komisjoni ettepanekut, et Euroopa naaberriikide ja partnerluspoliitika instrumendi kohaldamisulatus peaks hõlmama ka koostöö tugevdamist justiits- ja siseküsimustes ning terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse tõkestamist ja vältimist.

e) Õiguslane koostöö

2.15 kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles osalema kõnealuste meetmete kavandamisel ja rakendamisel, kui vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneva ala saavutamiseks vastuvõetud õigusakte rakendatakse riiklikul tasemel;

2.16 soovib õiguslase koostöö puhul eriti silmas pidada vastastikuse tunnustamise põhimõtet. Kodanikel ja ametkondadel peab olema parem juurdepääs teabele teiste liikmesriikide õigussüsteemide ja organite kohta.

f) Piirikontroll

2.17 leiab, et nõuetekohaselt põhjendatud ja õiguspäraselt iga üksikjuhtumi puhul vastavalt rakendatud erimeetmed oleksid kasulikud, et säilitada tavapäraseid piiriülesed suhted Euroopa Liidu välispiiridel nii, et need ei seaks ohtu kodanike ohutust ning tagaksid nii Euroopa Liidu ja naaberriikide mais-

maapiiride kaitse kui ka nende liikmesriikide vaheliste piiride kaitse, mis pole veel tühistanud isikute kontrollimise nõuet oma ühispiiril.

g) Meetmete rahastamine

2.18 kutsub komisjoni tungivalt üles võimalikult kiiresti eraldama vajalikke rahastamisvahendeid vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneva ala elluviimiseks. Rahastamisvahendite eeskirjade koostamisel tuleks kindlasti jälgida, et arvestataks ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rahastamisnõuetega;

2.19 soovib, et rahastamisprogrammid hõlmasid piisavat toetust ka kohalike ja piirkondlike omavalitsuste meetmetele sisserändajate integreerimiseks ning märgib, et rahastamistingimusi ei tohiks ülearu piirata. Eriti just sisserände põhjuse alusel kehtestatud piirangud ei ole integratsiooni seisukohast praktikas eriti tõhusad;

2.20 soovib, et programmid annaksid võimaluse ametnike vahetuseks liikmesriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel, sest see oleks parim viis edendada head tava;

2.21 märgib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid olema võimelised osalema rahastamisprogrammide juhtimise eest vastutavate organite töös;

2.22 rõhutab, et rahastamisprogrammid ja struktuurifondide toetus vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneva ala elluviimiseks/teostamiseks peavad olema kooskõlas ja üksteist täiendavad. Kõnealuse eesmärgi saavutamine nõuab Euroopa Komisjoni erinevate peadirektoraatide tihedat koostööd rahastamisprogrammide ettevalmistamisel;

2.23 kutsub Euroopa Komisjoni üles koostama põhjaliku teavitamisstrateegia vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneva ala rahastamisvõimaluste kohta, et rakendusmeetmete eest vastutajatel oleks juurdepääs erinevaid rahastamisvõimalusi puudutavale teabele.

Brüssel, 14. aprill 2005

Regioonide komitee
president
Peter STRAUB